

www.musavat.com

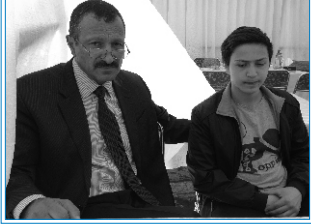
MUSAVAT

Xəbər
Ağcabədidə
pivə əvəzinə
benzin
içən kişi
öldü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 aprel 2015-ci il Çərşənbə axşamı № 90 (6118) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Tofiq Yaqublunun ürək parçalayan söhbəti - "... çətin olacaq"

"Nərgizin həyatının ən xoş günündə də, ən faciəvi, dünyaya gözlerini yumduğu son anında da onun yanında ola bilmədim..."
yazısı səh.3-də

İsveçrədəki Laçın qaçqınlarının heyrətamiz hekayələri - reportaj

yazısı səh.12-də

Yadigar Sadıqov "çox kitab oxuduğu üçün" həbsdən buraxılmayıb

yazısı səh.8-də

İqtidar-müxalifət görüşü niyə yubadılır...

yazısı səh.5-də

Təşəkkürlər, Amerika! Thank you, Obama!..

yazısı səh.9-də

"Nərgiz Yaqublu mükafatı" təsis oluna bilər

yazısı səh.2-də

Hadı Rəcəblidən Azərbaycan türklərinə həqarət

yazısı səh.10-də

Qarabağ üçün yubiley dərsləri

yazısı səh.13-də

Novella Cəfəroğlu:

"Prezident İlham Əliyevlə görüşmək istəyirik, buna çalışırıq"

yazısı səh.4-də

Razi Nurullayev Milli Şuradan çıxarıldı

yazısı səh.11-də

"Mərkəzi Bank üçün yeni devalvasiya asan qərar deyil"

yazısı səh.4-də

YAP bəzi dairələrdə mandatını niyə geri istəyir?

BAŞ NAZİRİN MÜAVİNİ ƏLİ ƏHMƏDOVA QARŞI CƏBHƏ YARANIR

Bəzi oliqarxlar parlament tribunasından məhrum ediləcəklər; YAP icraçı katibinin Seçki Qərargahına Nazirlər Kabinetindən nəzarət etmək istəyinə qarşı kimlər çıxır...

Abbas Abbasovun fermer təsərrüfatının rəhbəri haqda sensasion bilgiler

Daşkəsəndən sorğumuza rəsmi cavab gəldi; "Akif Rzayev hər yerdə deyir ki, sürülər Abbas müəllimindi, ona görə də kimsədən qorxum yoxdu"; azyaşlı qıza təcavüzdə və mal-qara oğurluğunda suçlu bilinərək 14 il türmə yatmış fermeri Abbasovlar klanına nə bağlayır?
yazısı səh.6-də

Pənah Hüseyn:
"Həm Ermənistan, həm də dünya erməniləri məqsədlərinə nail ola bilmədilər"

yazısı səh.5-də

Bəxtiyar Məmmədov:
"Şahin Sultanov cinayətləri Səfər Əbiyevin himayəsi altında həyata keçirib"

yazısı səh.10-də

Əli Həsənov
erməniləri ifşa edən məqalə yazdı

yazısı səh.4-də

28 aprel 2015

“Nərgiz Yaqublunun mükafatı” təsis olunub

Əbülfəz Sadiqbəyli: “Niyə də olmasın?”

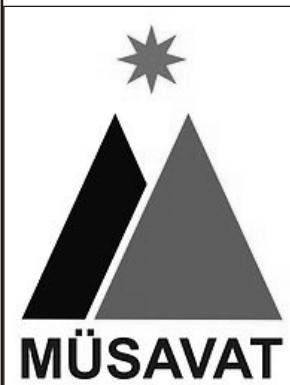
Aprel 23-də dünyadan köçən müsəvatçı gənc xanım, mərhüm əməkdaşımız Nərgiz Yaqublunun yoxluğu günlər keçdikcə, daha çox hiss olunur. Onun həyatdakı yoxluğu hər keçən an yaxınlarımız, dost-tanışlarımız və ailə üzvlərini daha çox üzür. Ölümündən sonra “Nərgiz Yaqublunun mükafatı”nın təsis olunacağı barədə təklif verilib. Müsəvatçı gənclərin Nərgiz Yaqublunun ölümü ilə bağlı bir sıra planları var. Həftəsonu mərhumla bağlı partiyanın qarargahında tədbir keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Bu barədə musavat.com-a Müsəvat Gənclər Təşkilatının (MGT) Təşkilat Komitəsinin üzvü Əbülfəz Sadiqbəyli məlumat verdi: “Nərgiz itki ilə barışmaq bizim üçün çox ağırdır. Hər saniyə ağılimızda və ürəyimizdədir. “Nərgiz mükafatı” niyə də olmasın? Adətən belə mükafatlar xalqı uğrunda mübarizə aparın, çalışan insanların şərəfinə yaradılır. Düşünürəm ki, Nərgiz bu etapların hamısını keçmişdi... Təbii ki, ailəsi ilə məsləhətləşib qərar verəcəyik. Tədbirdə Nərgizlə bağlı xatirələrdən, keçirdiyi həyat yolundan danışılacaq. Videoçarx hazırlamağı düşünürük. Tədbir barədə mətbuata məlumat verəcəyik”.

MGT Təşkilat Komitəsinin sədri Səma Qabulova Nərgiz Yaqubluya veriləcək ən böyük mükafatın atasının həbsdən azad edilməsi olduğunu söylədi: “Nərgizin özü bizə mükafat idi. Heç bir mükafat onu dəyərləndirməyə yətməz. Ona veriləcək ən böyük mükafat atası Tofiq Yaqublunun həbsdən azad olunması və xalqımızın demokratiyaya qovuşmasıdır. Nərgizlə bağlı anım tədbiri keçirməyi düşünürük. Tədbirdə onun mübariz şəxsiyyət olduğundan danışılacaq. Bilənlər bilir, bilməyənlər üçün danışılacaq ki, Nərgizi onlar da tanıyırlar. Onun vəfatı sözün həqiqi mənasında bizi bitirdi. Eyni zamanda bizləri bir-birimizə daha da yaxınlaşdırdı. Onun mübarizə yolu hamımız üçün bir örnəkdir. Nərgizin həyat yolu sözlərimizə sığmayacaq qədər böyük və ağırdır. O, 26 yaşının hər anını mənalı keçirib. O qədr məsum, mərd idi ki. Onu tanıyan hər kəs xoşbəxtdir, eyni zamanda qəmli. Onun üçün çox darıxıram. Danışdığı hər kəlmə, hər an ağılımdadır. Artıq Nərgiz mənim sevimli gülüm olub. Onu heç vaxt unutmayacağıq”.

□ **Cavansir ABBASLI**

Müsəvat Rəsulzadənin büstü ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edəcək

Dünən Müsavat Partiyası Divanının iclası keçirilib. Partiyadan verilən xəbərlərə görə, iclasda öncə Nərgiz Yaqublunun xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Divanda qərarların icrası və görülən işlər barədə məlumat verilib. Azərbaycan Cümhuriyyətinin qurucusu Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin büstünə qarşı edilən vandalizm əlaqədar hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edilməsi barədə məlumat verilib.

Partiya rəhbərliyinin Füzuli, Mingəçevir və Şəkiyə səfərləri barədə məlumat verilib. Suraxanı rayon təşkilatında yaranmış vəziyyət müzakirə edilib.

Ötən həftə baş tutan Çanaqqala zəfəri və qondarma “erməni soyqırımı” tədbirlərinin nəticələri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Divanın iclasında Müsavat Partiyasına baş verən ağır itki ilə əlaqədar ölkədəxili və partiyadaxili digər məsələlərin növbəti iclasda müzakirə edilməsi qərara alınıb.

□ **ETİBAR**

“Elm” tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. muhasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Medianews.az saytının təsisçisi məhkəməyə cəlb edilib

Medianews.az saytının təsisçisi məhkəməyə cəlb edilib. Bu barədə medianews.az saytının təsisçisi Ələsgər Süleymanov məlumat verib. Onun dediyinə görə, Nizami rayon Məhkəməsindən daxil olan məktubda Rzayev Qulamirzə Ağamirzə oğlunun onu xüsusi ittiham qaydasında məhkəmə verdiyi məlum olub.

17 may 2013-cü il tarixdə ANS PRESS və bir çox digər xəbər saytlarında “Bakıda burnundan əməliyyat olunan kişi öldü” başlıqlı xəbər dərc olunub. Xəbər də deyilir ki, 48 yaşlı Qalib Əsədullayev burnundakı çəpər ayrılığına görə 6 ay bundan əvvəl Bələcərdəki demiryol xəstəxanasında həkim Rəfiq Rzayev tərəfindən əməliyyat olunub. Lakin əməliyyat uğursuz keçib və həkim yenidən əməliyyat olunmağı vacib bilib. Təkrar əməliyyat isə 17 aprel tarixində yenidən demiryol xəstəxanasında olub. Əməliyyatdan sonra xəstədə tez-tez qanaxma baş verib. Xəstə yenidən xəstəxanaya yerləşdirilib və dünyasını dəyişib.

Qalib Əsədullayevin qardaşı Həsənağa Əsədullayevin ANS PRESS-ə dediklərinə görə, əvvəllər qardaşının heç bir xəstəliyi olmayıb. O, Həsənağa qardaşının ölümündə həkimin günahlandırılmasını istəyir və buna görə də müvafiq orqanlara şikayət edib.

Ə.Süleymanov bildirib ki, hadisədən və xəbərin saytlarda getməsindən 2 il müddət keçdikdən sonra mart ayının ortalarında özü nü həkim Rəfiq Rzayevin əmisi

oğlu və nümayəndəsi kimi təqdim edən Rzayev Qulamirzə redaksiyaya gələrkən prokurorluğun işə xitam verməsi barədə möhürsüz, adı verəndən ibarət bir sənəd təqdim edərək, saytdan xəbərin çıxarılmasını xahiş edib. Ona saytdan xəbər çıxarmaq kimi bir praktikanın olmadığı, lakin işə xitam verilməsi barədə xəbərin də yazıya əlavə ediləcəyi bildirilib. O isə həkimin adının axtarış sistemlərində ölüm halı ilə hallandırılmasını əsas götürərək, xəbərin saytdan çıxarılmasını israr edib.

Həkimin nümayəndəsi danışarkən və həтта öz ərizəsində də qeyd edib ki, bütün digər saytlardan bu xəbərin çıxarılmasına nail olub. Ona bunun qanun pozuntusu olması və belə hallarda təkbiz verilməsi praktikası izah edilsə də, o razılaşmayıb. İsrarlı xahiş-

Ziya Bünyadov prospektində nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılır

Aprel 27-si gecədən Nəqliyyat Nazirliyi “Azəryolservis” ASC tərəfindən I Avropa Oyunlarında müəyyən edilmiş marşrut üzrə əsas yol şəbəkəsində “Oyunlar zolağı”nın işarələnməsi işlərinə start verilir.

“Azəryolservis” ASC-dən “APA-Economics”ə verilən məlumata görə, “Oyunlar zolağı”nın çəkilişinə ilk olaraq Ziya Bünyadov prospektindən başlanılır. Bu məqsədlə prospekt axşam saat 22:00-dan etibarən səhər saatlarındak “Böyükşor” yol qovşağından “20 Yanvar” dairəsindəki nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti üçün müvəqqəti olaraq məhdudlaşdırılacaq.

Sürücülərdən alternativ olaraq Heydər Əliyev prospektinin əsas yolundan istifadə etmələri tövsiyə olunur.

Qeyd edək ki, eni 3,75 metr olan “Oyunlar zolağı”nın kənarlarında 25 santimetr enində sarı xətt və asfalt üzərində işə təyin ediləcək yerlərdə I Avropa Oyunlarının loqotipinin şəkli çəkiləcək.

I Avropa Oyunlarında müəyyən edilmiş marşrut üzrə əsas yol şəbəkəsində “Oyunlar zolağı”nın çəkiliş işlərinin 20 gün müddətində davam etdirilməsi nəzərdə tutulub.

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi tərəfindən “Oyunlar zolağı”na nəzarət ediləcək və kənar maşınların bu zolaqla hərəkəti tamamilə məhdudlaşdırılacaq.

İdmançıları, texniki heyəti və media yayım şirkəti nümayəndələrini “Atletlər” və “Media kəndi”ndən məşqlərə və idman obyektlərinə aparmaq üçün Heydər Əliyev prospekti - Ziya Bünyadov prospekti - “20 Yanvar” dairəsi - 20 Yanvar tuneli - Bakı-Sumqayıt yolundan geriyyə (Beynəlxalq Avtovağzal ərazisindən) - Bakı Dairəvi yolu - Bakı-Ələt yolunun 2-14 km hissəsini birləşdirən marşrut, bundan başqa, Ziya Bünyadov prospekti - Atatürk prospekti - Tofiq Bəhramov adına Respublika stadionu, həmçinin Ziya Bünyadov prospekti - Atatürk prospekti - Vaqif küçəsi - Həniyə Ələsgərov - Cəlil Məmmədquluzadə küçələri - Heydər Əliyev adına İdman Konsert Kompleksini birləşdirən marşrutlardan istifadə ediləcək.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Nazir Qarabağ əilini işinə bərpa etdirdi

I qrup Qarabağ müharibəsi əlili Bayramov Elxan Adıgözəl oğlunun “Atena” MMC-də işlədiyi halda qeyri-qanuni olaraq işdən azad edilməsi ilə bağlı şikayət xarakterli müraciəti Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti (DƏMX) tərəfindən obyektiv şəkildə araşdırılıb.

Bu barədə musavat.com nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Elman Babayev məlumat verib: “Araşdırma nəticəsində Bayramov Elxan Adıgözəl oğlu ilə bağlanmış əmək müqaviləsinə qeyri-qanuni şəkildə xitam verildiyi müəyyən olunub. Xidmət tərəfindən əmək qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun tədbir görülməklə, II qrup Qarabağ müharibəsi əilinin yenidən “Atena” MMC-də əvvəlki işinə bərpa olunması təmin edilib.

Qeyd edək ki, indiyə qədər Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinə bir neçə dəfə bu kateqoriyadan olan şəxslər tərəfindən işdən qeyri-qanuni çıxarılma ilə bağlı müraciətlər daxil olub və bu müraciətlərə dərhal reaksiya verilib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi işgözlülərə sosial cəhətdən həssas əhali qruplarına, xüsusən də ölkəmizin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və Konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi uğrunda döyüşlürdə fiziki sağlamlılıqlarını itirmiş insanlara və şəhid ailəsi üzvlərinə daim diqqət və həssaslıqla yanaşmağı tövsiyə edir”.

□ **M.MAHRIZLI**

“Nurgün Motors”un salon rəhbəri həbs olundu

Mütəşəkkil Cinayət-karlıqla Mübarizə İdarəsi Bakıda avtomobil satış mərkəzləri və salonlarında gizli əməliyyat keçirib.

Əməliyyat nəticəsində 10-dan artıq şəxs tutulub. Məlumat görə, əməliyyata səbəb salonlarda keyfiyyətsiz avtomobillərin satılması, müştərilərin aldadılması ilə bağlı çoxsaylı şikayətlərin edilməsi olub.

Şikayətlər əsasən suya düşmüş, istifadəsi təhlükəli olan avtomobillərin və işlənmiş (ikinci əl) avtomobillərin yürüşünün (“probeq”) aşağı salınaraq baha qiymətə satılması ilə bağlı olub.

“Bandotdel” əməkdaşlarının əməliyyatı zamanı Babək prospektində olan bəzi avtomobil satış mərkəzlərində bu fakt təsdiqini tapıb. Məlum olub ki, avtosalonlar dələduzluq yolu ilə insanlardan xeyli pul mənimşeyirlər, onlara maddi ziyan vururlar.

Elə buna görə də “Nurgün Motors”un bəzi salonlarının, eləcə də “Avto Line”, “Avto Qalareya”, “Avto Murad” və digər salonların rəhbərləri, eləcə də bəzi əməkdaşları saxlanılaraq “Bandotdel”ə aparılıb (AzNews.az)

Mağarın bir küncündə üz-üzə əyləşmişik. Hər birinizdən, necə başlayacağımı bilmirəm. Övladını, ciyərparası Nərgizini yenice torpağa tapşırıran ata ilə nədən danışsan, necə danışsan?!

Amma qələm əhli olduğundan, hətta Qarabağ savaşlarına qatılarda savaş gündəliklərini yazmağı bir gün də dayandırmayan, bizləri hamıdan yaxşı anlayan Tofiq bəyin dözümlü dadıma çatır, məni vəziyyətdən qurtarır.

Öncə o məşum xəbəri necə almasından söz açır:

- Bu hadisədən iki gün qabaq möhkəm xəstəydim. Məndə bronxial-astma var, həm də bərk soyuqlamışdım. Elə bil dünyanı tərək eləmək ərfəsindəydim. Odur ki, məni tibb məntəqəsinə köçürtdülər. Bir gün başımı yataqdan qaldıra bilmədim. Ertəsi gün bir az düzəldim. Balaca bir otaqda televizor qoyulmuşdu. Adam orda "Xəbərci"yə baxmadan dura bilmir, yəgənə informasiya mənəyidir. Gördüm bir nəfər ATV-də əyləncəli verilişə baxır. Xahiş elədim ki, olar xəbərlərə çevirir? Dedi, hə, olar, pultu qoydu, getdi. Elə ANS-ə çevirmişdim ki, bu xəbəri eşitdim... Təsəvvür edin ki, özüm o vəziyyətdə və belə bir xəbər...

- O vaxta qədər Nərgizin komada olmasından xəbər tutmamışdınız?

- Ondan bir neçə gün qabaq adi qaydada Maya xanımın (həyat yoldaşı-E.P.) iş yerinə zəng eləmişdim. Dedilər işə gəlməyib. Dedim, ola bilər, tez-tez xəstələnir, ola bilsin icazə alıb. Nigara zəng etdim ki, ana işdə yoxdur, nə məsələdir, dedi, bilmirəm, ananın telefonuna zəng çatmır. Mən də Maya xanımdan narahət oldum, ancaq zəng etmək limitim bitdi deyə, daha aydınlaşdırma bilmədim. Növbəti gün tezədən Nigara zəng etdim, dedi, Nərgiz sarılığa yoluxub deyə, anam Rusiyaya gedib. Bir anlıq fikirləşdim ki, sarılığa görə getməmək də olardı, yaqın qızı doğuş ərfəsində olduğu üçün övladını tək qoymaq istəməyib. Sən demə, bunlar vəziyyəti bilirmiş, məndən gizlədiblər.

- Xəbəri eşitdiyiniz gecəni necə keçirdiniz?

- Bax, o gecə mənə dəhşət oldu. Bir yandan da astma kəskinləşmişdi. Nəfəsə bağlıdır deyə, öskürək dayanırdı. Gözlərimdən yaş axırdı, amma Nərgizə için-için ağlamağıma da mane olurdu...

"Özünü çox xoşbəxt sayırdı... Uçurdu..."

Hətta sonra məlum oldu ki, bizim siyasi məhbuslar da vəziyyəti bilirlərmiş. Mən gəlib Əli İnsanovdan da soruşdum ki, Əli müəllim, hamilə qadının sarılıq olması bir problem yarada bilərmi? Dedi, yox, narahət olma, sarılıq tibb üçün adi şeydir, yoluna qoyulacaq. Amma o ağır xəbəri eşidəndən sonra dostlaqlar gördü ki, mən xəbər dəram, yaxınlaşib təskinlik verməyə çalışdılar.

- Heç o günlərdə yuzularınızı qarışdırırdınız?

- Mən fatalist adam deyilən, yuxuya qəti inanmıram. Amma ölüm xəbərindən bir gün qabaq illərdir görmədiyim bir nəfər yadıma düşdü. Hətta öz-özümə

Tofiq Yaqublunun ürək parçalayan söhbəti - " ... qətin olacaq "

"Nərgizin həyatının ən xoş günündə də, ən faciəvi, dünyaya gözlərini yumduğu son anında da onun yanında ola bilmədim..."

təəccübləndim ki, bu hardan ağılıma gəldi. Çox qəribədir, evə gəldim, maşından düşüb həyatə yaxınlaşanda ilk gördüklərimdən biri o adam oldu...

- Son dəfə Nərgizlə nə vaxt görüşmüşdünüz? Nələr danışmışdınız?

- Son dəfə əyani şəkildə Şəkildə görüşmüşdük. Dəqiq tarix deyə bilmirəm. Nərgiz orda mənə böyük dəstək oldu. Amma Rusiyada olanda telefonla tez-tez danışdım. Adətən uşaqlara "ana qurban" deyirlər. Amma mən həmişə uşaqlara "ata qurban" deyirəm. Onunla danışanda o qədər "can", "ata qurban" deyirdim ki... Özünü çox xoşbəxt sayırdı... Uçurdu... Deyirdi, ata, arzuladığım qədər xoşbəxtəm.

"Toy dəfələrlə təxirə salındı"

- Nərgizin toyunda da iştirak edə bilmədiniz...

- Bəzən deyirlər Nərgizin ölümündə bu hakimiyyətin günahı var. Mənim bu məsələyə baxışım bir az fərqlidir. Onlar bir-birini sevirtilər, elçilik-zad olmuşdu, amma toy məsələsində tərəddüd edirdilər. Nərgiz istəyirdi ki, mən həbsdən çıxım və toyda iştirak edim. Dəfələrlə toy təxirə salındı, ertələndi, ertələndi, aylar keçdi. Məlum olur ki, o virus Nərgizdə əvvəldən olmayıb, bəlkə də hardasa qadın salonunda manikür edəndə keçib. Yeni hamiləliyin son aylarında buna yoluxub. Həkimlər deyir ki, bu virus hamilə qadınlarda dəhşətli sürətlə inkişaf edir. Düşünürəm ki, onun toyu azad, rahat vaxtda olsaydı, sözsüz ki, proseslər belə cərəyan eləməzdi. Hətta onun hamiləlik dövrü də başqa cür olacaqdı, ayrı poliklinikada qeydiyyata duracaqdı, həkimi də fərqlənəcəkdə. Yeni Nərgiz Yaqublunun atasını içəridə saxladılar... Mən Nərgizin həyatının ən xoş günündə də, ən faciəvi, dünyaya gözlərini yumduğu son anında da onun yanında ola bilmədim...

İndi buna kim cavab versin? Təsəvvür edin ki, mən onun son günlərində yanında olaydım, tumarlayaydım, alınından öpəydim... Bunlardan da məhrum oldum...

- Tofiq bəy, Nərgiz siza bir oğul nəvəsi əmanət edib. Göz yaşını içində də olsa, babalığ duyğularınızla baş-baş qalmağ imkan olubmu?

- Dünən biri soruşdu, oğlandı, qız? Yadıma sala bilmədim. Bilirəm ki, gələcəkdə belə olmayacaq. Ağılla düşünəndə Nərgizin yadığıdır... Sadəcə, indi mənimçün çox çətinindir...

- Sizin azadlığa buraxılmağınızla bağlı ölkə başçısına bir sıra müraciətlər var. Sizcə, reaksiya necə olacaq?

- Müraciət edənlərə diqqət və qayğıya görə təşəkkür edirəm. Özümün müraciət etmək fikrim yoxdur. Bir şey deyim, neçə dəfə əfv fərmanı imzalanıb, onda da soruşublar ki, nə gözləyirsiniz? Mən həmişə demişəm, bu hakimiyyətin hərəkətlərini heç kəs proqnozlaşdırma bilməz. Çox vaxt gözləntilər doğrulmur. Bu gün deyim "gözləyirəm" və əfv olunmayıb, sadələhv kimi görünür. Əksini də qəti şəkildə deyə bilmirəm... Nə olacaqsa, olacaq.

- Amma ailə üzvlərinizin sizin dəstəyinizə daha böyük ehtiyacı var...

- Təbii. Ancaq adamın bir günahı olar, kiminsə ayağını tapdayar, deyər, "bağışla". Məntiq yoxdur axı. Bu siyasi məhbusların işində İqar Məmmədovla mənim cinayət işimiz elədir ki, bütün baş verənlər ictimaiyyətin, hökumətin kameralarının gözü qarşısında olub. Məsələn, deyilir ki, Tofiq Yaqublu 24 yanvar 2013-cü ildə saat 16-17 radələrində İsmayılıda icra hakimiyyəti yaxınlığında iğtişaş törədi. Axı bu kameralar hər tərəfdən göstərir ki, gəlmişəm, maşından məni düşürüb aparıblar, yenə maşına qoyub Bakıya yola salıblar. İsmayılı Koliforniya deyil ki, Kim

də, başqa getmək istəyənləri də iki maşın var, aparacağıq. Ancaq mən özümə gələ bilmədim deyə, alınmadı".

- Tofiq bəy, Nərgizin faciəsi çoxlarını ağlatdı, insan seline şahid olduq. Nərgiz bu sevgini necə qazanmışdı, ata olaraq bunu düşündünüz mü?

- Burda Tofiq Yaqublunun qızı olmasından daha çox onun Nərgiz Yaqublu olması öz sözünü dedi. Həyat eşqi ilə dolu, gənc, mübariz, gözəl, çarpışan, vuruşan, az qala simvola çevrilmiş bir xanım dünyasını dəyişibse, sözsüz ki, insanların buna biganə qalması mümkün deyildi. Nərgizin də fəaliyyəti

xüsusi bir arzum yox idi. İnanın ki, Nərgizlə bərabər Azərbaycanda demokratik cəmiyyətin qurulmasını istəyirdik. Mənim Nərgizə əsas arzum bu idi ki, normal cəmiyyətdə hamı kimi biz də xoşbəxt yaşayaq. Nərgizin gətirdiyi ailənin heç bir qayğısı yox idi. Kim olsa, bəlkə də düşünürdü ki, daha məndən bu qədər, həyatımı yaşayım. Amma Nərgiz yenə Azərbaycanın qayğıları ilə yaşayırdı...

"Əli İnsanov azadlığa məndən tez çıxacaq"

Tofiq Yaqublu mayın 1-də, saat 15.00-da qayıdacağı 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində vəziyyətinin normal olduğunu söylədi: "Amma "Yeni Müsavat" və "Azadlıq" qəzetini demək olar ki, vermirəd. Həftədə bir dəfə gəlir, yaxud hansısa hissəsini kəsirlər. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə də deyilib. Bizim qəzet üçün xüsusi bir otaq ayırıblar, özü də qol çəkməli ki, neçədən neçəyə qədər oxudun. Baxıram mənim köşəm olan yeri kəsiblər. Xalid Kazımlı mənə axırıncı kitabını göndərmişdi, onu da aldılar, vermədilər".

- Əli İnsanovla tez-tez görüşürsünüz? Hətta sizi də müalicə edir...

- Hə. 13 sayılı müəssisədə sərbəst toplaşma azadlığı "tam təmin olunub". Yəni 6 nəfər müxalifətçi bir yerdədir. Orda 950 məhbus var, ancaq balaca yerdir. Hətta xoşlamadığın adamlar da on dəfə üz-üzə gəlsən. Tibb məntəqəsindən şikayətim yoxdur. Amma Əli İnsanov akademikdir, təkə öz sahəsini, ağıyaq məsələlərini yox, kardiologiya, digər sahələri də yaxşı bilir. Bir mənə yox, hər kəsə diqqət göstərir. Kimin hətta qulağının dibi qaşınır, o saat gəlir ki, Əli müəllim, yaman qaşınır, bu, nədən olar? Mənə resepti o yazıb. Hətta adamlar telefonla xəstəliyini yazır, sualları yazıb göndərir, Əli müəllim onlara müalicə yazır. Elə məni bronxial-astmadan ilk dəfə 1993-cü ilin yayında Əli İnsanov müalicə eləmişdi. İndi xəstəlik yenə şiddətlənib və yenə Əli müəllim müalicə edir.

- Özünün durumu necədir? Azadlıq ümidi varmı?

- Punctual qrafiki olan adamdır. İdman, nahar, müaliə, xəbərə qulaq asma, gəzmək, vəkil vaxtı hamısı alman dəqiqliyi ilədir. Amma azadlığa çıxmaq ümidi, mənə, sıfırdır. Praqmatik adamdır. Əlbəttə, o da istəyər çıxsın. Hər halda, o, günəgün hesabla azadlığa məndən tez çıxacaq. 1 il 7 ayı qalib...

Tofiq bəy qayıdacağı müəssisədə yayı çətin keçirəcəyini etiraf etdi, həm Nərgiz itkisinə görə, həm də qızmar yayın gəlişi ilə bağlı: "40 dərəcə saxta olsun, mənimçün fərq yoxdur. Yayda isə orda daldalanmağa bir yer yoxdur, bilərəm ki, məni dəhşətli gündlər gözləyir. Baraklarda kondisioner yox... Şəxslər mənə çox çətin olacaq. Üstəlik də Nərgizin itkisi... Getdikcə bu itkinin nə dərəcədə ağır olduğunu daha çox dərk eləyəcəyəm... Bəzən özümü çimdikləyirəm ki, görürəm bu yuxudu, ya yox? Bəzən deyirəm necə yəni Nərgiz həyatda yoxdur..."

Söhbətin sonunda oğlu Rəhim gəlib atasının yanında əyləşir. Atasından sonra evin yegənə başpapaqlısı...

□ Elşad PAŞASOY
FOTO: "YM"

istəyir gedib soruşsun, axı Tofiq Yaqublu burda neyləyib? Biz gətirdiyimiz gün orda heç nə olmayıb axı. Həmin hadisələr bir gün əvvəl baş verib. Mən İsmayılıya çatanda rayon mərkəzi üzük qaşı kimi polis əhatəsindəydi, orda heç quş səkə bilməzdi. İndi Fərəc (Quliyev-E.P.) durub deyir hamı qanun qarşısında bərabər olmalıdır. Necə olur ingilis, fransız gəlib məhkəmədə oturur, hər şeyi olduğu kimi görür, eşidir, sən burdan-bura məhkəməyə gəlmirsən, üstəlik, qanundan danışsın.

***

Tofiq bəy Penitensiar Xidmətin onu müşayiət edən nümayəndələrindən razılığını dilə gətirdi: "Sağ olsunlar, çox mədənidirlər. Nə onlar bizə, nə biz onlara heç bir problem yaratmamışıq. Sadəcə, kənardan müşahidə edirlər".

Düzü, biz də ətrafa göz gəzdirsək də, həmin şəxsləri görə bilmədik, çalışırlar ki, diqqətdən kənardə qalsınlar. Həmsöhbətim bir dəqiqəyə də aparır: "Mətbuatda getmişdi ki, guya onlar mənim aeroporta gətməyə imkan verməyib. Nərgizi gətirəndə mənim vəziyyətim çox pis idi, təcili yardım gəldi. Həm xəstəlik, həm Nərgizin şoku. Hazırlaşdım ki, mütləq aeroporta gedim. Onlar öz-ləri gəlib israrla təklif etdilər ki, heç bir problem yoxdur, səni

göz qabağında olub. Özü də gənc, ana olmağa hazırlaşan bir xanımın qəfil ölümü sözsüz ki, qəlbləri ağrıtdı. İnanın ki, minlərlə başsağlığına gələn adamın içində bir dəne saxta söz eşitmədim, kim gəldisə, onu səmimi şəkildə hüznü gördüm. İnsanlar bura sanki məniyyətin diktəsi altında gəlmişdilər. Mən bunu aydın gördüm. Amma xanımla Nigarı ovundura bilmirəm. Elə hey ağlayırlar, dayanmaq bilmirlər. Düşünürəm ki, bu, bir problemə gətirib çıxara bilər.

"Əlimdə bir dəstə nərgiz, balaca Nərgizi düşünə-düşünə..."

Mən nərgiz güllünün dəlicəsinə vurğunuyam. Nərgiz güllü bizimçün müqəddəs güldür. Elə ona görə qızıma Nərgiz adını qoymuşdum. Mühəribə gündəliklərimdə belə bir epizod var: "Keşfiyyatdan gəlirdim. Kəpəz dağının başına çıxmışdım. Nərgiz gülləri gördüm. Demə, subalp çəmənlilikləri olduğu üçün burada nərgizlər bizim yerlərdən bir ay sonra yetişir. Əlimdə bir dəstə nərgiz, balaca Nərgizi düşünə-düşünə dağdan enməyə başladım..." Yeri gəlmişkən, mən Zeynəb Xanlarovanın fanatıyam. Onun "Nərgizim" mahnısı var, gecə-boyu o mahnıya qulaq asıb ağlamışım. Uşaqlar Nərgiz haqda klip də hazırlayıb, o mahnının müşayiəti ilə. Nərgiz haqqında

Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənov "Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü, saxta "erməni soyqırımı" və Qərbin ikili standartlar siyasəti" adlı məqalə yazıb. "AzərTAc" da dərc edilən məqalədə XX əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısında Sovet İttifaqında yenidənqurma adı altında baş verən bir sıra dəyişikliklərdən sonra baş verənlər qeyd edilir.

"Belə bir şəraitdə ermənilər özlərinin yaxın və uzaq xaricdəki himayədarlarının köməyi ilə "Böyük Ermənistan" ideyasını həyata keçirmək üçün aşkarlıq və demokratiyadan istifadə edərək yenidən Türkiyəyə və Azərbaycana qarşı genişmiqyaslı kampaniyaya başladılar" - deyər məqalədə qeyd olunur.

Ə.Həsənovun məqaləsində ermənilərin işğala necə hazırlaşdıqları, bunu həyata keçirmək üçün hansı yollara əl atdıqları ardıcıl olaraq sadalanır, keçmiş SSRİ-nin və Qərbin, Avropanın davranışları çılpalıqlığı ilə əks olunur və tənqid edilir.

"Qərb ölkələrində Azərbaycan əleyhinə olan mərkəzlərdən biri də məhz Fransadakı erməni icmasıdır" - deyər məqalədə vurğulanır.

Yazıda son illərdə Ermənistanın və Qərbdəki bəzi qurumların saxta "erməni soyqırımı" haqqında uydurmalarına da toxunulur: "Bu iddia subyektiv mülahizələrə söykənməklə yanaşı, islamofob, anti-azərbaycan və anti-türk meyillərin son dövrlərdə güclənməsinin təzahürüdür. 2015-cü il mart ayının 12-də Avropa Parlamenti "Dünyada insan haqları və demokratiya" adlı sənəddə Avropa İttifaqına daxil olan 28 ölkəyə qonardırma "erməni soyqırımı"nın tanınması ilə əlaqədar müraciət etmişdir. Bu günlərdə isə Avropa Parlamenti bunun davamı olaraq növbəti addımı atmaqla anti-azərbaycan və anti-türk mövqeyini bir daha ortaya qoydu. Həmin sənədin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Avropa İttifaqına daxil olan ölkələr 24 apreli tarixini "erməni soyqırımı günü"

kimi qeyd etsinlər... Bu qətnəmə Avropa Parlamentinin birinci belə subyektiv, anti-İslam, antitürk və anti-Azərbaycan mahiyyəti kəsb edən qərarı deyil və çox güman ki, gələcəkdə də biz bu cür "qərarların" şahidi olacağıq. Həm Azərbaycan, həm də Türkiyə anti-Qərb mövqeyində deyil, Qərblə bütün sahələrdə ədalətli, bərabərhuquqlu əməkdaşlığa və tərəfdaşlığa hazırdırlar. Amma təəssüf ki, son zamanlar həm ABŞ-da, həm də Avropada müsəlman və türk xalqlarına qarşı bir ovqat hökm sürməkdədir. Bu siyasətin Qərbə nə verəcəyini tarix özü göstərəcək. Amma Azərbaycan dövləti imkan verə bilməz ki, onların bu kimi ədalətsiz qərarları dünya ictimaiyyətinə təlqin olunsun və real həqiqət kimi zorla insanların şüuruna yeridilsin. Bu qərardan sonra Azərbaycan Avropa Parlamenti ilə münasibətlərinə yenidən baxmalı olacaq və artıq Azərbaycan Avropa Parlamentinin "Avronest" qrupunda fəaliyyətini dayandırmışdır. Belə getrsə, Avropa Parlamenti ilə də bütün əlaqələrə yenidən baxmalı olacağıq..."

Yazıda həmçinin vurğulanır ki, müasir dövrdə Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda əsas söz sahibi olan dövlət kimi çətin və mürəkkəb geosiyasi şəraitdə müstəqil xarici siyasət həyata keçirir: "Bu istiqamətdə əsas diqqət Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təzliklə bərpa edilməsi, regionda sabitliyin və təhlükəsizliyin gücləndirilməsi, Xəzər dənizi hövzəsinin demilitarizasiyası, Avroatlantik strukturlara inteqrasiya və s.

Əli Həsənov erməniləri ifşa edən məqalə yazdı

"Belə getsə, Avropa Parlamenti ilə də bütün əlaqələrə yenidən baxmalı olacağıq"

Əli Həsənov

məsələlərə yönəldilmişdir. Hazırda mühüm geosiyasi məkan kimi Azərbaycan regionunda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün dayaq nöqtəsi, ən perspektivli tərəfdaş hesab edilir. Artıq ölkəmiz bütün regional məsələlərdə əsas iştirakçıdır və dövlət başçısı cənab İlham Əliyev qeyd etdiyi kimi, "Regiondakı strateji əhəmiyyətli heç bir layihə Azərbaycanın razılığı olmadan reallaşmayacaq". Birinci Avropa Oyunlarının Bakıda keçirilməsi ilə bağlı qərar da məhz ölkəmizin uğuru olmaqla yanaşı, Azərbaycanın dünyada artan nüfuzunun, geniş imkanlarının beynəlxalq birlik tərəfindən qəbul edilməsinin əyani göstəricisidir. Bu baxım-

dan Azərbaycanın müasir geosiyasi şəraitdə inkişaf etmiş dövlət kimi özünü təqdim etməsinə heç şübhəsiz ki, bəzi qüvvələr qəbul edə bilmirlər. Azərbaycan bu kimi tədbirlərdə özünü, mədəniyyətini, xalqının adət-ənənələrini, keçdiyi yolu, tarixini, bir sözlə sivil dünyanın dövlətin dəyərləndirməsində istifadə elədiyi digər dəyərlərini dünyaya təqdim edir. Bununla yanaşı, Azərbaycan bu gün İsveçrə, Norveç, Fransa, İngiltərə kimi inkişaf etmiş Avropa dövlətləri ilə bir sırada durur və yüksək səviyyəli tədbirləri həyata keçirir. Azərbaycan bu cür dünya səviyyəli tədbirlərin ən yüksək standartını ortaya qoyursa, o zaman anti-müsəlman siya-

seti, ovqatı, hansı ki, bu gün Avropada, Qərbdə hökm sürür bütün bunlar heç də bəzi qüvvələrə razı salmır. Məhz erməni lobbisi də bunun arxasında dayanır və istəmir ki, bu gün Azərbaycan sivil dünyaya olduğu kimi təqdim olunsun. Çünki onlar illərlə Azərbaycan haqqında özlərinin düşündüyü mənfi rəyi formalaşdırmağa çalışmışlar və bu gün də bu anti-Azərbaycan siyasəti davam edir. Erməni lobbisinin təsiri altında olan bəzi Avropa və Qərbin hüquq müdafiə, mətbuatla, insan hüquqları vətəndaş cəmiyyətləri ilə bağlı təşkilatlar da erməni lobbisinin təsiri altında anti-Azərbaycan fəaliyə-

yətinə qoşulurlar. Bunların sırasında bəzi hökumətlərəsi təşkilatlar və qurumlar "fəallıq" göstərirlər. Bu səbəbdən, dövlət başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, "Azərbaycan xalqını bu ədalətsizlik, ikili standartlar siyasəti, riyakarlıq və siyasi mədəniyyətsizlik üzür. Ancaq bu, bizim iradəmizə heç vaxt təsir edə bilməz. Dünyanın bütün yerlərində biz bunu görürük, kim güclüdür o da haqlıdır. Ona görə də güclü olmaq lazımdır. Biz də bunu çoxdan başlamışıq: güclü ordu, güclü iqtisadiyyat, vətəndaş həmrəyliyi və əlbəttə ki, düşünlümsüz siyasət və sosial ədalət".

Tofiq Yaqublunun əfvi üçün prezidentə müraciət edənlər ümidlidir...

Novella Cəfəroğlu: "Prezident İlham Əliyevlə görüşmək istəyirik, buna çalışırıq"

Müsavat Partiyası başqanının həbsdəki müavini Tofiq Yaqublunun azadlığa buraxılması üçün dövlət başçısına ard-arda bir neçə müraciət edilib. Müraciət edənlər ümid edirlər ki, dövlət başçısı İlham Əliyev müraciətləri cavabsız qoymayacaq.

İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupun üzvü, hüquq müdafiəçisi **Novella Cəfəroğlu** məsələ ilə bağlı müsəvat.com-a bildirib ki, T.Yaqublunun tezliklə əfvə düşəcəyinə inanır: "Ümidimiz var ki, Tofiq Yaqubluya işıq yolu açılacaq. Ümidimiz böyükdür. Baxaq görək mayın 10-da, ya 28-də əfv olacaq. Onu da əfv salacağına inanırıq. Biz prezident İlham Əliyevlə görüşmək istəyirik, buna çalışırıq. Görüş baş tutsa, biz Tofiq Yaqublunun məsələsini ayrıca çatdıracağıq".

Hüquq müdafiəçisi Səadət Bənəniyarlı da qeyd edib ki, T.Yaqublunun azadlığa buraxılacağına ümid edir: "Müraciətimizə cavab gözləyirik. Cavab olacağına da əminik. Ümid edirik ki, prezident bu qədər müraciətə biganə qalmayacaq. Tofiq Yaqublunun böyük faciədən sonra həbsdə qalması arzuolunmazdır".

Bütöv Azərbaycan Ocaqları (BAO) Mərkəzi Şurasının üzvü Zəka Sahib də etdikləri müraciətin nəzərə alınacağına əminliyini vurğulayıb: "Əfv ifadəsi yerinə düşür. Biz Tofiq bəyi günahkar saymırıq. Azadlıqda yaşamaq ən çox onun haqqıdır. Ümid edirik ki, hakimiyyətin bu yöndə atacağı addım ədalətli olacaq. Çünki Tofiq Yaqubluya ailəsinin indiki zamanda daha çox ehtiyacı var. Cavab versələr də, verməsələr də, biz vicdan borcumuzu yerinə yetiririk və ədalətin yanındayıq. Tofiq bəy bu ölkəni azad edənlərdəndir. O, həm siyasi meydanda, həm də sənətdə ölkəmizin azadlığı üçün mübarizə aparıb. Azadlıqda gəzmək ən çox Tofiq bəyin haqqıdır".

Qeyd edək ki, siyasi məhbus Tofiq Yaqublunun azadlığa buraxılması üçün son bir neçə gündə İ.Əliyevə ona yaxın müraciət edilib. İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupu onun əfv olunması üçün dövlət başçısına müraciət edib. "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu da T.Yaqublunun əfv olunması üçün iki dəfə ölkə prezidentinə müraciət edib. Eyni zamanda Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası (BXCP) da eyni məzmununda İlham Əliyevə müraciət ünvanlayıb. Bütöv Azərbaycan Ocaqları (BAO) da müraciət edənler sırasındadır.

Xatırladaq ki, Tofiq Yaqublu 2013-cü il yanvarın 23-də İsmayıllı şəhərində baş vermiş hadisələrlə bağlı 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkir.

Novella Cəfəroğlu

"Mərkəzi Bank üçün yeni devalvasiya asan qərar deyil"

Vüqar Bayramov: "Devalvasiya yalnız vətəndaşlara mənfi təsir göstərməyəcək"

Iqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin ötən həftə valyuta bazarında apardığı monitorinqlərin nəticələrinə görə, vətəndaşların dollara tələbatı azalsa da, biznesin xarici valyuta tələbi kəskin dəyişməyib. Bildirilir ki, vətəndaşlar daha çox dollar satsalar da, biznes subyektləri hələlik xarici valyutalar üzrə ciddi təklif formalaşdırmırlar. Ekspert Vüqar Bayramovun sözlərinə görə, bununla yanaşı, bütövlükdə, dollar təklifinin artdığı müşahidə edilir: "Bu isə o deməkdir ki, aprelin əvvəllərində dollar intervensiyasını artıran Mərkəz Bankı ayın digər günlərində valyuta müdaxiləsini azalda bilsin. Dollara tələbin azalması vətəndaşların əvvəlki aylarda dəyişdirdikləri xarici valyutaları cari xərclər üçün yenidən milli valyutaya çevirməsi ilə bağlıdır. Doğrudur, riskləri sığortalamaq üçün vətəndaşlar yenə də yalnız cari xərclər üçün az məbləğdə valyuta dəyişməyə imkan verirlər. Eyni zamanda milli valyutanın rəsmi məzənnəsində son 2 həftədə müşahidə edilən müqayisəli artım dollara psixoloji tələbi azaldıb".

Ekspert qeyd edib ki, Azərbaycan neftinin dünya bazar qiymətinin son zamanlar stabilləşməsi də Mərkəzi Banka müəyyən nəfəs verə bilər: "Digər tərəfdən, əsas ticarət tərəfdaşlarımızda milli valyutaların stabilləşməsi də manata təzyiqli azaldıb. Eləcə də, kommersiya banklarının kreditləri, demək

olar, yalnız dollar ilə təklif etməsi də bu xidmətdən yararlanan vətəndaşların xarici valyuta təklifini artırır.

Milli valyutanın rəsmi məzənnəsi həftəyə möhkəmlənməyə başladı. Təbii ki, əsas sual manatın məzənnəsinin növbəti dövrdə necə dəyişməsi ilə bağlıdır. Sözsüz, manatın məzən-

Vüqar Bayramov

nəsi inzibati yolla tənzimləndiyi üçün, prosesdə bazarın rolu olmadığı üçün proqnoz vermək çətinidir. Amma milli valyutanın məzənnəsi neftin dünya bazar qiymətindən asılı olmaqla yanaşı, yeni devalvasiya yalnız vətəndaşlara deyil, eyni zamanda kommersiya banklarına və biznesə mənfi təsir göstəre

bilər. Bu, xarici valyuta ilə öhdəliyi olan bankların ödənişləri yerinə yetirməkdə ciddi çətinliklə üzləşməsinə, vətəndaşların isə dollar ilə götürülən kreditlərin qaytarılmasında ciddi problemlərə səbəb ola bilər. Buna görə də Mərkəzi Bank üçün yeni devalvasiya heç də asan qərar deyil. Digər tərəfdən, əgər neftin dünya bazar qiyməti hər barrel üçün 70 dollarlıq psixoloji həddi keçib stabilləşsə, o zaman tədiyyə balansındakı profit pul dövrüyəsində dollar kütlesini artırıcaq. Bu da manat təklifini azaldacaq. Başqa tərəfdən, Mərkəzi Bank və eləcə də hökumət dolay vasitələrlə dollara olan tələbi azaltmağa çalışmalıdır. Qiymətli kağızlar bazarının ölkəmizdə zəif inkişaf etməsi əhalinin qeyri-valyuta yığım imkanlarını xeyli məhdudlaşdırır ki, bu da bütövlükdə dollara tələbin yüksəlməsini şərtləndirir".

Qeyd edək ki, ekspertlər manatın 21 fevral devalvasiyasından narahatdırlar. Bir müddət əvvəl yeni devalvasiya ehtimalları artsa da, bir neçə gündür məsələ səngiyib. Ekspertlər bildirirlər ki, Mərkəzi Bank hələ də manatı saxlamaq üçün xərc çəkir. Bildirilir ki, son 6 ayda devalvasiyaya 5,7 milyard manatdan çox vəsait xərclənib. Həmçinin qeyd edilir ki, milli valyutaya və bank sektoruna inamın yenidən bərpa olunması çox vaxt aparacaq.

□ RÖYA

□ RÖYA RƏFİYEVA

24 aprel, saxta "soyqırım" tədbirləri arxada qaldı. Ermənilərin uzun zamanı bəri hazırlıq gördükləri saxta "soyqırım" iddialarının 100 illiyi adı altında dünyadan dəstək almaq ümidləri demək olar ki, puç oldu. İrəvana yalnız bir neçə ölkənin lideri qatıldı. Üstəlik, "soyqırım" mövzusunda Ermənistanın əsas havadarı rolunu oynayan qüvvələr də gözlənilmədi qədər fəallıq nümayiş etdirmədilər. ABŞ prezidenti "soyqırım" ifadəsi işlətmədi, Fransa prezidenti isə İrəvanda tədbirdən dərhal sonra Bakıya gəldi.

AXP sədri Pənah Hüseynin fikrincə, 24 apreldə ermənilər bütövlükdə qarşılıqlı qoyduqları hədəflərinə nail ola bilmədilər. Saxta "soyqırım" iddialarının 100 illiyi tədbirlərinə ermənilərin hələ uzun illər əvvəldən hazırladığı xatırladığı hemşöhrətimiz deyir ki, ermənilərin planlaşdırdığı böyük aksiyaya baş tutmadı: "Həm Ermənistan, həm də dünya erməniləri məqsədlərinə nail ola bilmədilər. Türkiyə mətbuatında ermənilərin "4 T", yəni tanıma, tanıtma, təminat və torpaq hədəflərinin olduğu haqda yazılırdı. Tanıtma, yəni "soyqırımın" Türkiyə tərəfindən tanınması istiqamətində hər hansı bir uğur qazana bilmədilər. Əksinə, son illərdə Türkiyənin mövqeyindəki yumşalma sərtləşmə ilə əvəz olundu. Torpaq məsələsi, ümumiyyətlə, gündəmə gətirilmədi. Təminatın olması üçün isə BMT-nin ayrıca qətnaməsinin qəbul edilməsi hədəfi qoyulmuşdu. Ümumiyyətlə, bunun müzakirəsi belə baş vermədi. Hətta İrəvanda 24 aprel tədbirində BMT-dən xüsusi heyət olmadı. Yalnız 24 aprel ərəfəsində Vatikanın, Avropa Parlamentinin və digər ölkə və təşkilatların tanınması, yaxud da təkrar tanınması bəyanatları oldu. Ancaq nəzərə almaq lazımdır ki, bu bir "yüzlilik" tədbiri idi, bundan sonra kampaniyada müəyyən bir eniş olacaq. Doğ-

Ermənilərin "4T" planı suya düşdü - 100 illik məğlubiyyətin göz yaşları...

Pənah Hüseyn: "Həm Ermənistan, həm də dünya erməniləri məqsədlərinə nail ola bilmədilər"

"Bu gün İstanbul dünya siyasətində Qüds kimi rol oynayan bir şəhərdir. Söhbət dərin siyasətdən gedir; neçə əsrdir ki, İstanbulun yenidən xristian mərkəzinə çevrilməsi üçün iş aparan qüvvələr var"

rusu, növbəti kampaniya dalğasını ən azı qarşıdakı 10 ildə gözlemək çətindir. Bu baxımdan mən hesab edirəm ki, strateji olaraq öz mövcudluğunu "erməni soyqırımı" siyasəti üzərində quran dairələr iflasa uğradılar. Əlbəttə ki, bu da Türkiyənin və bu məsələdə ona dəstək olan, xüsusən də Azərbaycanın yardımını nəticəsində mümkün oldu. Ümumiyyətlə, "bir millət-iki dövlət" şüarı müəyyən diskussiya mövzusu olsa da, bəzi məsələlərdə biz bir millət, iki dövlət deyil, bir millət bir dövlət olaraq hərəkət etməliyik. Düşünürəm ki, bu prosesdə strateji əməkdaşlıq öz bəhrəsini verdi. O cümlədən Fransa prezidentinin elə həmin gün Bakıya gəlməsi, Rusiya prezidentinin genosid barədə mülahizələrlə

yanaşı, bunu kompensasiya edən fikirlər səsləndirməsi və bugünlərdə Türkiyə-Rusiya iqtisadi əməkdaşlıq toplantısının keçirilməsi yuxarıda qeyd etdiyimiz prosesin əhəmiyyətini göstərir".

Lakin P.Hüseyn deyir ki, 24 aprel arxada qalsa da, bu vəziyyət arxayınçılıq yaratmamalıdır. Çünki "erməni məsələsi" yalnız ermənilərin deyil, dünyanın bir çox güclərinin Türkiyəyə qarşı planlarının alətidir: "Bu məsələdə Türkiyə və Azərbaycanın fəaliyyətində müəyyən çatışmazlıqlar da oldu. "Erməni soyqırımı" məsələsi yalnız bir tarix məsələsi deyil. O mənada ki, bu kartdan Türkiyəyə qarşı ideoloji silah kimi istifadə olunur. Bu hadisə bir dövlətə qarşı kütləvi qırğın silahı olaraq orta-

qoyulub, siyasi təzyiqləndirici məsələdir. Bu səbəbdən də bu istiqamətdə fəaliyyətə daim ehtiyac var. Lakin panikaya düşməyə də gerek yoxdur. Burda daha bir mühüm nüans erməni məsələsinin, görünüyü kimi, yəni yalnız dövlətlərə bir məsələ olmamasıdır. Mən konspirologiyaya xüsusi əhəmiyyət verən adamlardan deyiləm, ancaq anlamaq lazımdır ki, bu gün İstanbul dünya siyasətində Qüds kimi rol oynayan bir şəhərdir. Söhbət dərin siyasətdən gedir. Neçə əsrdir ki, İstanbulun yenidən xristian mərkəzinə çevrilməsi üçün iş aparan qüvvələr var. Nə qədər cəfəng görünsə də, bu cür qüvvələr bəzən dünya siyasətində ciddi fəsadlara səbəb olurlar. O cümlədən Türkiyənin ərəzilərinə iddia edən qüvvələr var və bunlar yalnız ermənilər deyil. Türkiyənin cənub-şərqində başqa bir xəritələrdə Türkiyəyə qarşı ərəzi iddiaları var. Hətta bəzi xristianlar üçün İstanbulla sahiblənmək "müqəddəs dini hədəflər" kimi qoyulub. Bütün bunlar nəzərə alanda, əlbəttə ki, daim işləmək lazımdır. Ancaq hesab edirəm ki, bu mərhələdə Türkiyə uduzmadı.

"Erməni soyqırımı" göstərdi ki, bu, keçmiş məsələsindən çox gələcək üçün qurulan strategiyadır. Bu məsələyə mehız indinin və keçmişin deyil, gələcəyin məsələsi kimi yanaşmaq lazımdır. Və bunu da unutmamaq lazımdır ki, bu zəmin hazırlayanlar yalnız ermənilərlə məhdudlaşmır. Daha geniş bir çevrə var və bu prosesdə ermənilərin vasitə olaraq istifadə edildiyini görürük".

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

Ermənistan Rusiyaya lazımdır mı?

Hüseynbala SƏLİMOV

Aprelin 24-nə qədər Rusiya prezidenti V.Putinin hara yollanacağı ilə bağlı müəyyən ehtimallar və gümanlar olsa da, həttə onun Çanaqqala tədbirlərində iştirak etmək üçün Türkiyəyə yollanacağı deyilsə də son anda Putin öz fransalı həmkarı F.Olland kimi Ermənistanı seçdi...

Təbii ki, bu iki ölkənin başçıların belə hərəkət etməsi Bakıda və Ankarada haqlı narazılıq yaratdı. Ona görə ki, onların hər ikisi hamıya belli olduğu kimi, Minsk Qrupunun həmsədrleridir. Yalnız ABŞ rəsmiləri özlərinin hissələrini cıvılaya bildilər - bu ölkənin prezidenti ənənəvi müraciətində "soyqırım" sözü olmadan keçindi, hansısa yüksək çinli ABŞ rəsmisi İrəvana yollanmadı...

Amma siyasətin əqrəbləri birdən-birə tamamilə tərsinə dönməyə bilməzdi. Elə bu səbəbdən də V.Putinin Yerevana səfəri iki yüz illik imperiya siyasətinin nəticəsi, həm də davamı idi. Başqa cür ola da bilməzdi...

Amma bir nüans var. Rusiyada Ermənistanı əvvəlkindən fərqli, başqa istiqamətdə başa düşmək meylləri də hiss olunur. Ölkə sanki Ermənistan adlı dövlətin bundan sonra ona lazım olub-olmayacağını çək-çevir etmək ərəfəsindədir...

Təbii ki, öz mülahizələrimizlə tələsik nəticələrə rəvac vermək istəməzdik. Amma siyasətdə əbədi dostlar və düşmənlər olmur. Rusiya siyasətçilərindən biri bir dəfə Yerevanda bəyan etdi ki, Ermənistan bizim Cənubi Qafqazda forpostumuzdur...

Amma gəlin düşünek. Tutaq ki, Ermənistan forpostdur. Amma kimə qarşı? Bu regionda indi Rusiyanın potensial və real rəqibi qalıbmı?

Əvvəllər Rusiya burada İrəni və Türkiyəni rəqib kimi görürdü. Amma indi bu iki dövlətin hər ikisi yalnız birçə şeyin arzusundadır: Rusiya ilə normal əməkdaşlıq etmək... Ola bilsin, Türkiyənin NATO üzvü olması, onun ABŞ-a yaxınlığı Rusiyaya bir qədər çəkindirir. Amma Türkiyə dəfələrlə nümayiş etdirib ki, heç də Qərbin hərbi orkestrində passiv ifaçı olmaq niyyətində deyil, ölkə öz siyasətini özü götür-qoy edir və özü də qərar qəbul edir...

Bəlkə də Rusiya İrəndə dini rejimdən, onun öz müsəlman əhalisinə təsir edə bilməsindən ehtiyat edir. Amma İran Rusiyaya qarşı tamamilə neytraldır...

Düzdür, heç kim deyə bilməz ki, Rusiyanın türk və müsəlman xalqları heç bir halda Türkiyəyə və ya İrana tərəf boylanmayacaqlar. Bunu birmənalı şəkildə iddia etmək çətindir. Amma indiki realıq budur ki, nə İran, nə də Türkiyə hər hansı formada Rusiyada etnik və dini separatizmə dəstək vermir...

Təbii ki, generaları inandırmaq elə də asan deyil. Bədbəxtlikdən də Rusiyanın milli təhlükəsizlik konsepsiyasını və hərbi doktrinasını onlar cızırlar...

Sözsüz ki, onlar bölgədə dini radikalizm tendensiyalarını da nəzərə alırlar, milli və etnik separatizm proseslərini də... Hələ mən narkotiklərin və qaçaqmalçılığın, silah alverinin müxtəlif təzahürələrini demirəm. Fəqət, bütün bunların qarşısında sədd çəkmək istəsən, gerek, dünyanın hər bir yerində özünün və müttəfiqlərinin hərbi bazalarını yerləşdirəsən... Bu günün Rusiyası buna qadirdirmi? Onun buna gücü çatarmı?...

Keçək əsas məsələyə - Azərbaycana və Ermənistanla... Bəlkə də Ermənistan öz davranışı ilə Rusiyaya Azərbaycanı müəyyən çevrədə saxlamağa, onu müəyyən qədər idarə olunan hala salmağa kömək edir. Bəli, bu vaxta qədər bu, elə belə də olub - Rusiyanın Azərbaycana "sahmanlayan" əli Ermənistandan keçib...

Amma dünya dəyişir. Heç nə öz yerində qalmır. Ona görə də düşünürsən ki, o nədir ki, onu Rusiyaya rəsmi Bakının özü yox, Ermənistan təklif edir? Dərin və ətraflı düşündəndə görürsən ki, Rusiyaya daha çox narahat edən NATO-nun və AB-nin bölgəyə potensialıdır. Amma rəsmi Bakı onları bura gətirmək istəyirmi? Əsla. Ən azı indiki hakimiyyətin belə planları yoxdur...

O ki qaldı digər məsələlərə, onlar artıq əvvəlki kimi ehtiyatlandırılmır - Rusiya Azərbaycanı müstəqilliyi ilə hesablaşır və onun da mövqelərini nəzərə almağa cəhd edir. Demirik ki, bu, tamamilə ideal şəkildə cərəyan edir. Yox, hər yerdə olduğu kimi, burada da problemlər var, özü də az deyil, amma onlar həll edilə bilər...

Sadəcə, Rusiyanın siyasətində həmişə bir şey çatmayıb. O şey ki, o, müasir və inkişaf edən Qərbin siyasətinin əsasını təşkil edir. Onun adı pragmatizmdir və Cənubi Qafqazdakı Rusiya siyasətində çatışmayan əsas cəhət mehız odur...

Ona görə də mehız pragmatizm baxımından bir suala cavab verməyin deyərsən əsl vaxtdır: Ermənistan Rusiyaya lazımdır mı?..

İqtidar-müxalifət görüşü niyə yubadılır?

Mirmahmud Mirəlioğlu ləngimənin səbəbindən danışdı

Son iqtidar-müxalifət görüşünün keçirilməsindən iki aydan çox vaxt ötür. Üçüncü görüşün aprel ayında olacağı deyilsə də, görünüyü kimi, mümkün olmadı. Sonuncu görüşdə iki aydan bir tədbirin təşkil olunması barədə qərar qəbul edilmişdi.

Müxalifət tərəfdən görüşün təşkil edilməsində əlaqələndirici funksiyaları yerinə yetirən **KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu** tədbirin yubadılmasından danışdı: "Görüşün nə üçün keçirilməməsi ilə bağlı bir söz söyləmək çətindir. Bu, Prezident Administrasiyasının işidir. Ora ilə maraqlansanız, daha yaxşı olar. Biz görüşə hazırıq. Ola bilsin ki, sabah məlumat versinlər, bir-iki günə görüş olacaq. Əli Həsənovun özü iki aydan bir görüşün təşkil olunmasının məqsəduyğun olma-

sı barədə məlumat vermişdi. Amma nədənsə yubadılır. Görüşün nə zaman olacağı barədə bizdə də hər hansı məlumat yoxdur. Çünki əlaqə saxlamayıblar. Ola bilər ki, Avropa Oyunları ərəfəsində hansısa bir planları olsun. Təkliflərimiz hazırdır. Mövzular üzərində işləyirik. Bu barədə indidən mətbuata məlumat vermək düzgün olmaz. Amma söz veririk ki, görüşünü müəyyən olunan kimi, mətbuata təkliflərimiz haqda açıqlama verəcəyik. Birinci görüşdə iki partiyanın işt-

Mirmahmud Mirəlioğlu

rakı ilə bağlı bəzi müzakirələr var idi. İkinci görüşdə bunu həll etdik. Siyasi məbusların müzakirəsi bizim üçün daim aktual olub. Əfvlə bağlı dəqiq bir

məlumat yoxdur. Gah mayın 10-da, gah da 28-də əfv olacağı deyilir. İndi görüş baş tutarsa, bu məsələlərin müzakirə olunması istisna edilmir".

KXCP sədri iqtidarla görüşə gedən partiya sədrini tənzimləyən barədə danışdı: "İnsan doğru bildiyi işdə sona qədər getməlidir. İndiki şəraitdə hesab edirik ki, bu doğru addımdır. Keçirdiyimiz iki görüşün müsbət nəticələri olub. Hər iki görüşdən sonra əfv sərəncamı verilib. Az sayda olsa da, siyasi məbuslarımızın bir qismi azad oldu. Kiminsə fikirlərinin önəmi yoxdur. Kimin doğru addım atdığını zaman göstərəcək. Əslində üçüncü iqtidar-müxalifət görüşünün baş tutmamasına səbəb də bu qüvvələrdir. Yanışlardan öncə görüşün baş tutması daha yaxşı olar. Amma yenə deyirəm ki, hər şey onlardan asılıdır. Hazırda ölkədə seçki mühiti yoxdur. Hər şey Avropa Oyunlarına yönəlib. Bu bir reallıqdır. Düşünürəm ki, seçki mühiti yanışlardan sonra start götürəcək".

Qeyd edək ki, ilk iqtidar-müxalifət görüşü ötən il dekabrın 12-də, ikinci görüş isə fevralın 12-də baş tutub.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Baş nazirin sabiq müavininin Daşkəsən macərələrinin yeni şok detalları

“Yeni Müsavat”ın 25 aprel, 2015-ci il tarixli sayında “Abbas Abbasovun Daşkəsəndə sürüləri tapıldı” başlıqlı məqalə yazısı dərc olunmuşdu. Yazıda bildirilirdi ki, baş nazirin sabiq 1-ci müavininin minlərlə baş qoyun sürüsü var və həmin sürülər Daşkəsən rayonu ərazisindəki yaylaqlarda saxlanılır. Özəl mənbələrdən redaksiyamıza daxil olmuş bu xəbəri dəqiqləşdirmək üçün Daşkəsən RİHBA-da Sosial-İqtisadi İnkişafın Təhlili və Proqnozlaşdırılması Şöbəsinə sorğu ilə müraciət etmişdik.

Şöbənin müdir müavini Şahbaz Mehdiyev sorğumuza geniş şəkildə cavab yollayıb. Məktubun girişində bildirilir:

“Qəzetinizin 25.04.2015-ci il tarixli nömrəsində Daşkəsən rayonu ərazisində otlıqlara məxsus heyvan sürülərinin saxlanması barədə sorğunuzla bağlı bildiririk ki, özünü fermer təsərrüfatı rəhbəri kimi qələmə verən Gəncə şəhər sakini Akif Rzayev baş nazirin sabiq birinci müavini Abbas Abbasovun çobanıdır. Respublikamıza qarşı məkrli niyyəti ilə ətrafındakı adamları özünün ideya aləti kimi istifadə edən Abbas Abbasov Daşkəsən rayonunda Akif Rzayevdən istifadə edir. Vətəndaş Akif Rzayev Gəncə şəhərində qeydiyyatdadır və orada yaşayır”.

Redaksiyamıza göndərilən sorğunun cavabında qeyd edilir ki, A.Rzayevin istifadəsində Daşkəsən rayonuna məxsus yay otağından 375 ha torpaq sahəsi olmasına baxmayaraq, o, təsərrüfatının icarəsinə əlavə 300 hektar yay otaq sahəsinin qanunsuz olaraq verilməsinə tələb etməklə, şikayətlər edir:

“Əslində Abbas Abbasova məxsus fermer təsərrüfatının rəhbəri Akif Rzayevin şikayətində göstərilənlər dəfələrlə rayonun aidiyyəti qurumlarının və keçmiş Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin mütəxəssislərinin iştirakı ilə araşdırılmışdır. Akif Rzayev bildirir ki, bu sürülər Abbas Abbasovundur və ona heç kəs heç nə edə bilməz.

12 sayılı Ərazi Vergilər Departamentinin Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinə ünvanlanmış 1412020182063000 sayılı 01.12.2014-cü il tarixli və 151203002083100 nömrəli, 26.01.2015-ci il tarixli məktublarında qeyd edilmişdir ki, A.Rzayevin rəhbəri olduğu “Hacı-Tağı” kəndli fermer təsərrüfatının Dövlət Fondu yay otağından istifadəyə görə 1058,89 manat icarə borcu vardır. Bağlanmış “Torpaq icarəsi müqaviləsi”nə əsasən göstərilən icarə haqqı üzrə vergi borcunun büdcəyə ödənilməsi tələbi ilə məhkəməyə iddia ərizələri ilə müraciət etmək üçün zəruri sənədlərin Ərazi Vergilər Departamentinə təqdim edilməsi tələb edilmişdir. A.Rzayevə xəbərdarlıq olunmuşdur ki, Azərbaycan Res-

publikası Torpaq Məcəlləsinin 73-cü maddəsinin 7-ci abzasına əsasən torpaq vergisi və icarə haqqı üzvlürlü səbəb olmadan 1 il ödənilmədikdə torpaq sahəsi və ya onun bir hissəsi üzərində mülkiyyət, istifadə və icarə hüququna xitam verilir”.

“Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən bütün bunların qarşısının alınması və yay otlıqlarının istifadəsində qayda-qanun yaradılması üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Yay və qış otlaq sahələrinin səmərəli istifadəsinin və mühafizəsinin təmin edilməsi” məqsədilə qəbul etdiyi yuxarıda adıçəkilən qərarə uyğun tədbirlər həyata keçirərək yaylaq istifadəçilərinə əvvəllər verilmiş otlaq sahələrinin ölçülərinin faktiki yaylağa gətirilən davarların baş sayına uyğunlaşdırmaqla yay otlaq sahəsinə ehtiyacı olan digər hüquqi-fiziki şəxslərin də tələblərinin təmin edilməsi istiqamətində işlər görülür” - deyərək, məktubda qeyd edilir.

Şahbaz Mehdiyevin sözlərinə görə, A.Rzayevin müraciətində rayon icra hakimiyyətinin və digər qurumların ünvanına işlətdiyi yalan və böhtan xarakterli, təhqiramiz, milli və mədəni dəyərlərimizə uyğun olmayan, etikadan kənar ifadələr təəccüb, təəssüf və ikrah hissi doğurur:

“Çox təəccüblüdür ki, əvvəllər vətəndaş A.Rzayev dəfələrlə müxtəlif tədbirlərdəki çıxışlarında, yuxarı dövlət orqan-

larına etdiyi müraciətlərində rayon rəhbərliyi barədə olduqca yüksək fikirlər ifadə edərək, yazaraq, rayon rəhbərliyini, onun özünün ifadəsi ilə desək, hətta “peyğəmbər” adlandırmışdı”.

Abbas Abbasovun “çobanı”nın YAP üzvü olması saxta çıxıb

Şahbaz Mehdiyev redaksiyamıza yolladığı məktubda maraqlı bir detal barədə də məlumat verir: “Akif Rzayev müxtəlif instansiyalara ünvanladığı ərizələrində özünün guya Daşkəsən rayonunda ictimaiyyətçi, rayonun ilk ferməri, YAP-ın fəal üzvlərindən olmasını qeyd etmiş, amma bir reallıqdır ki, o, Daşkəsən rayonunda YAP sıralarına qəbul olunmamış və qeydiyyatda durmur”.

Akif Rzayevin özü və oğulları hansı cinayətləri törədiblər?

Şahbaz Mehdiyevin daha sonra yazır: “A.Rzayev əvvəllər böhtan və qərəzli əməllərinə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş, dəfələrlə həbs olunmuş, əl arasında mal-qara oğrusu adı ilə tanınmışdır. Onun cinayət əməlləri bitməyərək bu gün də davam edir. A.Rzayev azyaşlı qıza cinsi təcavüzə görə həbs edilib, həmçinin mal-qara, at oğurluğuna görə də məsuliyyətə cəlb olunub. O, 14 il türmədə yatıb. Deyilənə görə, həbsxanada olarkən dustaqları türmə nəzarətçilərinə satdığı üçün ağır formada cəzalandırılıb - onun küreyi-

nə satqınlığını bildiren damğa vurulub.

Özünü xalq arasında böyük hörmət sahibi, fəal ictimaiyyətçi kimi təqdim edən A.Rzayev vaxtilə müxtəlif vasitələrlə oğlunun törətdiyi cinayətləri ört-basdır edərək, oğlunun günahını başqa bir şəxsin üzərinə ataraq, atası sadə bir traktorçu olan Bayramov Elvin Nasim oğlunu həbs etdirmişdir. Onun oğlu Ceyhun Rzayev dəfələrlə cinayət əməllərinə görə həbsdə olmuş, hazırda onun qrup halında oğurluqda iştirakı ilə əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin 172.2 maddəsi üzrə Gəncə Ağır Cinayətlər üzrə Məhkəməsinə işə baxılır.

Onun digər oğlu Rzayev Seymur Akif oğlu Cinayət Məcəlləsinin 177.2.1, 177.2.2, 177.2.4, 221.1 maddələri ilə məhkəmə məsuliyyətinə cəlb olunmuşdur.

Vətəndaş A.Rzayevin əsassız, qanunazidd, böhtan xarakterli yazdığı ərizələr dəfələrlə araşdırılmış, müvafiq qanunvericilik aktlarının tələbləri ona ətraflı izah edilmiş, yuxarıda qeyd olunan əsassız yazışmalara son qoyulması tövsiyə edilmişdir.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında keçirilən son müşavirələrdə torpaqlardan təyinatı üzrə daha səmərəli istifadə olunması barədə möhtərəm prezidentimizin tapşırığını əldə rəhbər tu-

araq və bu sahə üzrə edilmiş iradları nəzərə alaraq, rayon ərazisində aidiyyəti üzrə müvafiq tədbirlər həyata keçirir və həmin tədbirlərin həyata keçirilməsini daim nəzarətdə saxlayır.

Bəzən qanunvericiliyə uyğun olaraq həyata keçirilən tədbirlər qanunsuz, müxtəlif yollarla uzun müddət torpaqlardan gəlir məqsədilə istifadə edən dələduz, fırıldaqçı Akif Rzayev kimi “işbazların” məna-fələrinə toxunduğu üçün onlar mətbuat səhifələrinə keçmiş Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin rayon şöbəsinin rəhbərliyi barədə şəər, böhtan xarakterli, qərəzli müraciətlər edirlər ki, bunun da heç bir hüquqi əsası yoxdur”.

Şahbaz Mehdiyev Akif Rzayevlə bağlı başqa məsələləri də yolladığı məktubda qeyd edib:

mir, üstəlik şantajla, hədə-qorxuylu danışıq”.

Ş.Mehdiyev daha sonra qeyd edir: “Kənar rayonlardan Daşkəsənə gətirilən mal-qara yerli əhalinin fərdi təsərrüfatına ziyan vurur. Camaat bundan ziyan çəkir, nəticədə narazılıq yaranır və hətta kriminal hadisələr baş verir. Yerli əhalinin ümumi istifadəsində olan öyrüş sahələri kənar rayonlardan gətirilən sürülər tərəfindən məhv edilir. Daşkəsənin iqlim şəraiti çox sərtir. İlin 8 ayı burda hava soyuq keçir. Havalar isinəndə də imkanlı şəxslər, şadlıq evlərinin sahibləri və onların arxasında dayanaraq qoyun sürülərini, mal-qaralarını rayon ərazisinə gətirib yerli əhaliyə ziyan vururlar.” Şahbaz Mehdiyev bildirir ki, Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə yerli icra hakimiyyəti bu məsələni qanuna uyğun

Abbas Abbasovun fermer təsərrüfatının rəhbəri haqda sensasion bilgiler

Daşkəsəndən sorğumuza rəsmi cavab gəldi; “Akif Rzayev hər yerdə deyir ki, sürülər Abbas müəllimindi, ona görə də kimsədən qorxum yoxdu”; azyaşlı qıza təcavüzdə və mal-qara oğurluğunda suçlu bilinərək 14 il türmə yatmış ferməri Abbasovlar klanına nə bağlayır?

Akif Rzayev

“A.Rzayev qonşu rayonların fermerlərinin mal-qarasını, qoyun sürülərini öz adıyla rayon ərazisinə gətirir. Bunun üçün biz ondan arayıb tələb edəndə bundan yayınır. O, qanunvericiliyə görə Daşkəsəndəki yaylaqlara gətirdiyi mal-qara haqda aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

Baytarlıq şəhadətnaməsi;
Mal-qara sahibinin istifadəyə dair icarə müqaviləsi;
Ayrılmış torpaq sahəsinin sxemi;

Rayona gətirilən mal-qara haqqında ərazinin icra nümayəndəliyi tərəfindən verilən arayış;

Şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;

A.Rzayev tələb olunan bu sənədləri təqdim etmir. Qanuna əsasən, icarə müqaviləsi bağlamalıdır. İstifadə etdiyi torpağa görə dövlət rüsumu ödəməlidir. Bunların heç birini et-

şəkildə tənzimləyir. Bununla bağlı Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti bu yaxınlarda sərəncam verib. Həmin sərəncamdan irəli gələn tələblərə hansı fermer əməl etməsə, sürüləri yay otlaq sahələrinə buraxılmayacaq”.

Ş.Mehdiyev bildirir ki, ətraf rayonlardakı qış yataqları öz həllini tapdığı halda Daşkəsənin yay otlaq sahəsi ətrafında problem hələ də tam həll olunmamış qalıb.

***

Gəncədəki mənbələrdən “Yeni Müsavat”a daxil olan məlumatda isə bildirilir ki, A.Rzayev parlament seçkilərində A.Abbasovun oğlu Aydın Abbasovun seçki kampaniyasına yaxından dəstək verib. Mənbə bildirir ki, o, seçicilərin Aydın Abbasova səs vermələri üçün onlara ət paylayıb, qoyun-quzu verib şirnikləndirir.

□ İqtisadiyyat şöbəsi

BMT-nin Korrupsiya əleyhinə Konvensiyasında korrupsiyanın lokal deyil, bütün ölkələrin cəmiyyət və iqtisadiyyatına toxunan, transmilli olduğu vurğulanır. Təşkilatın rəsmi məlumatlarında korrupsiya “dövlət hakimiyyətindən şəxsi məqsədləri üçün sui-istifadə”, dövlət məmurlarının, vəzifəli şəxslərin, eləcə də ictimai-siyasi xadimlərin “satılıb-alınması” kimi mənalandırılır. Dünya Bankı və Beynəlxalq Şəffaflıq Təşkilatı (Transparency International) korrupsiyanı “verilmiş səlahiyyətlərdən şəxsi məqsədlər üçün istifadə” kimi izah edir. Braziliya alimlərinin hesablamalarına görə, neft və qaz ixrac edən ölkələrdə idarəetmə sistemi demokratik deyilsə, qanunun aliliyi təmin olunmayıbsa, hənmin ölkələrdə neft gəlirlərinin 10 faiz artması korrupsiyanın 12 faiz artmasına gətirib çıxarır.

Həcər ABBASLI
 Ümid Partiyasının Gender bərabərliyi şöbəsinin müdiri

Korrupsiyanın aradan qaldırılmasında KİV-in rolu

Rüşvət vətəndaşlararası “ünsiyyət” vasitəsinə çevrilib...

Korrupsiya insan əməyinin istismar edir, bununla bərabər zorakılığı, özbaşınalığı, rüşvətخورluğu, saxtakarlığı təbliğ edir. Düzdür cəmiyyəti rüşvət verənlərə və alanlara bölmək düzgün deyil. Eyni vətəndaş bir vəziyyətdə rüşvət verir, digər vəziyyətdə isə alır. Beləliklə, rüşvət vətəndaşlararası “ünsiyyət” vasitələrinə birinə çevrilir. Maraqlıdır ki, rüşvət məmurun tək cəza qeyri-qanuni hərəkətə razılığı qarşılığında deyil, qanuni hallarda da tələb edilir. Fərq rüşvət miqdarındadır. Məmur özbaşınalığı, vəzifə saxtakarlığı, sui-istifadə halları, rüşvətخورluq, dövlət əmlakının talan edilməsi, maliyyə fırıldaqları və s. cinayət əməllərinin kökündə korrupsiya durur. Korrupsiya dövlətlərin idarəetmə sistemini kökündən zədələyir, müstəşkil cinayətkarlığa yol açır, cinayətkar qruplaşmaların yaranmasına səbəb olur. Hədsiz-hüdüzsüz nəfsə malik insanların kütləvi şəkildə iştirak etdikləri korrupsiya əməli cəmiyyətdə “normal”, korrupsiya yox, “dolanışq” kimi qəbul edilir. Məsələn adi bir arayışın alınmasında 1 manat verən şəxs bunu “hörmət”, pulu alan isə “do-

lanışq yolu” adlandırır. Lakin onların heç biri bu əməlin rüşvət olduğunu dərk etmir, yaxud dərk etsələr də fərqi nə varmırlar. Bir gündə 100 nəfərə arayıb verən məmur bir ayda təqribən 2500 manat “çirkli pul” qazanır, sonra həmin pul-lar mərhələ-mərhələ yuxarı dairələrə ötürülür. KİV belə hallara qarşı bərabər mövqedə olmalı və işıqlandırmalıdır.

Korrupsiya həmçinin cəmiyyətdə sosial bərabərsizliyə səbəb olur, əhalinin rifahı pisləşir, aztəminatlı ailələrin dolanışığı ağırlaşır, onlara verilən sosial müavinətlər bürokratik əngəllərlə müşayiət olunur, sonda vəzifəli şəxslər əhali üçün ayrılmış həmin müavinətləri bölüşdürüb mənim-səyirlər. Korrupsiya elmin inkişafını əngəlləyir, insanların mənəviyyatını pozur, ziyalılardan cəmiyyətdə mövqeyini zəiflədir və xaricə “beyin axını”nın yaranmasına səbəb olur.

Qanunların işlək mexanizminin olmaması, maaşların azlığı da korrupsiyanın yayılma səbəblərinə aiddir. Ancaq eger terminlərlə ifadə etməli olsaq sistemə korrupsiyada məmurun əmək haqqının yuxarı olması belə onu korrupsiyadan yayındırmır, amma hər halda yüksək maaş az da olsa korrupsiyanın səviyyəsini aşağı salar və korrupsiya ilə mübarizənin effektivliyi istiqamətində əhəmiyyətli töhfə verə bilər.

Digər tərəfdən isə məhkəmə orqanlarının müstəqil olmaması, icra strukturlarından və yüksək çinli dövlət məmurlarından asılılığı, hakimlərə ciddi cəza verilməməsi, qanunvericilikdə boşluq, cəmiyyətdə passivlik, mənəviyyatsızlıq, maariflənmənin zəifliyi, savadsızlıq, ictimai nəzarətin yoxluğu, cəzasızlıq, sahibkarların azad olmaması, rüşvət alanlarla verənlərin əlbirliyi, hakimiyyətin bir əldə cəmlən-

məsi, dövlət hakimiyyəti mexanizmlərinin səmərə verməməsi və s. korrupsiyanın şaxələnməsinə rəvac verən səbəblərdir.

Ən dəhşətli məqam isə təhsil və səhiyyə korrupsiyanın olmasıdır. Səhiyyə korrupsiyanın olması əhalinin demək olar ki, daha çox ehtiyac olduğu təbəqəsinə - yaşlı, kasıb, sağlamlığı məhdud insanlara keyfiyyətli və ilkin tibbi xidmətin effektiv göstərilməsinə maneə olur. Təhsildə korrupsiya

Orduda korrupsiya dövlətin hərbi qüdrətini zəiflədir. Korrupsiya dövlət hakimiyyəti ilə sıx əlaqədə olanda cəmiyyətin hakimiyyətə etibarını azaldır, dövlətlə cəmiyyət arasında uçurum yaranır.

Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, hər il dünyada korrupsiyadan 600 milyard ABŞ dolları əldə edilir ki, bunun da qarşısını almaq global xarakter daşıyır. Artıq bu rəqəm Avropa Şurası üzv dövlətlərini də narahat edir.

Danimarka, Yeni Zelandiya, Finlandiya, İsveç, Norveç, Sinqapur, İsveçrə, Hollandiya, Avstraliya və Kanada yer alır. Dünyanın ən korrupsioner 10 ölkəsi isə Somali, Şimali Koreya, Əfqanıstan, Sudan, Cənubi Sudan, Liviya, İraq, Özbəkistan, Türkmənistan, Suriya və təəssüflər olsun ki, Azərbaycanda bu siyahıda ön sıralardadır.

Ölkədə korrupsiyaya qarşı mübarizə istiqamətində mühüm qanunlar qəbul edilib, lakin həmin qanunların işlək mexanizmi yaradılmayıb. Açıq Hökumətin təşviqinə və Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üzrə Milli Fəaliyyət Planı hazırlanıb. 2004-cü ildə “Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilib və Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya yaradılıb. Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Dövlət Proqramı qəbul olunub, amma gəlin görək bu qanunlara və öhdəlik götürdüyümüz konvensiyalara necə riayət olunur. Qanunvericiliyə görə, vəzifəli şəxslər müəyyən edilmiş qaydada gəlirləri, əmanətləri, qiymətli kağızları, digər qiymətli maliyyə vəsaitləri, şirkətlərin, fondların və s. fəaliyyətində səhmdar və ya təsisçi kimi iştirakı, müəssisələrdə mülkiyyət payları, şərti maliyyə vahidinin 5 min qismindən çox olan borcları, maliyyə və əmlak xarakterli öhdəlikləri barədə məlumat verməlidirlər. Qanun həm də korrupsiya ilə əlaqədar olaraq yaxın qohumların eyni təşkilatda işləməsinə icazə vermir. Belə hal müəyyən edilərsə, 30 gün ərzində aradan qaldırılmalıdır.

Korrupsiya təzahürlərinin və korrupsiyaya qurşanmış vəzifəli şəxslərin ictimai qınaq obyektinə çevrilmələri, onların nüfuz və adlarının hörmətdən düşməsinə, karyeralarının sona çatmasına gətirib çıxarır. Məhz bu sahədə KİV-in fəaliyyəti, onların göstərdikləri dəstək əvəzolunmazdır.

isə millətin gələcəyinə böyük zərərdir. Elmi dərəcələrin və diplomların pulla alınması elmin inkişafına ciddi əngəl törədir.

Korrupsiya iqtisadiyyata ciddi zərbə vurur. Qanunların, lisenziyanın, verginin, gömrük xidmətlərinin şəxsi maraqlara xidməti səmərədarları uzaqlaşdırır, monopoliya güclənir. Banklarda rüşvət verilir, faizlər yüksək olur, kreditlər yüksək təbəqəyə verilir. Kənd təsərrüfatında əkinçilər, fermerlər fəaliyyət göstərə bilmir, torpaq sahələri vəzifəli və ya imkanlı adamların əlində cəmlənir. Korrupsiya digər sahələrdə olduğu kimi həm də milli təhlükəsizliyə zərərdir. Əgər sərhəd gözetçiləri və ya gömrük xidmətinin əməkdaşları insanların sərhəd yoxlamasından keçmələri üçün rüşvət alırlarsa, ölkənin təhlükəsizliyi risk altına düşür. Terrorçular və cinayətkarlar istifadə edirlər.

Xarici KİV müxtəlif ölkələrdə korrupsiyanın vəziyyətini araşdırır bizim ölkədə isə bununla məşğul olan çox az sayda KİV və KİV nümayəndələri var. Məşğul olanların əqibəti isə göz qarşısındadır. Məsələn BBC-nin 26 ölkədə keçirdiyi sorğuya əsasən məlum olub ki, dünyada insanları narahat edən global problemlər sırasında ən çox korrupsiyadan danışılır. Bu, yoxsulluqdan sonra ikinci problem kimi qeyd edilib. Sorğunun nəticələrinə əsasən, Braziliya, Misir, Kolumbiya, Filippin və Keniyada respondentlər korrupsiyanı sayca birinci ciddi problem kimi görürlər.

KİV həmçinin korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq təcrübəni təbliğ edir. Buna misal olaraq hər il Beynəlxalq Şəffaflıq Təşkilatı dünyada korrupsiya ilə bağlı hesabatını dərc edir. Korrupsiya olmayan ölkələrin ilk onluğunda

Ümid “28 aprel işğalı və onun nəticələri” mövzusunda dəyirmi masa keçirdi

Ötən şənbə günü Ümid Partiyasının Mərkəzi Qərargahında “28 aprel işğalı və onun nəticələri” mövzusunda ənənəvi dəyirmi masa keçirildi. Mövzu ilə bağlı partiyanın analitik təhlil və siyasi proqnozlaşdırma şöbəsinin müdiri Fəxrəddin Abdullayev çıxış edib. O, həmin dövrdə Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyəti, ermənilərin Qarabağda törətdikləri iğtişələr və Bakıdakı bolşeviklərin inqilab komitəsinin fəaliyyəti haqqında ətraflı məlumat verib. 28 aprel doğuran səbəbləri sadalayıb. Tarixi unutmamağa, xüsusən tarixi səhvlərdən nəticə çıxarmağa və bu kimi hadisələrin bir daha təkrarlanmaması üçün hökumətin, siyasi partiyaların və bütövlükdə xalqın görə biləcəyi işlərdən danışdı.

Xüsusən siyasi partiyaların üzərinə böyük vəzifə düşdüyünü, tarixi günlər haqqında konfranslar, dəyirmi masalar keçirilməsinin vacibliyini vur-

ğulayıb: “Əslində bu faciəmiz olan tarix bir çoxlarının yaddaşında bayram kimi qalıb. Bu il Azərbaycanın ruslar tərəfindən işğal olunmasının 95-ci il

dönümüdür”.

O çıxışında vurğulayıb ki, işğal özü ilə yeni faciəli günlər gətirdi: “17 il ərzində repressiyalar törədildi. Xalqımızın mənavi gücü davamlı olaraq sarsındıldı. Xalqımızın ziyalılarını, düşünən beyinlərini məhv edib, Xalq Cümhuriyyətinin banilərini siyasi terrora qurban etdilər. Onların məhv edilməsi üçün bəşər tarixində misli görünməyən yirtici üsullara əl atıldı. Təəssüf ki, hələ də 28 Aprel fəlakətinin yaratdığı fə-

sadlar, təhlükələr bugünkü müstəqilliyimiz üçün də var. Sovet rejimi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətindən təhvil aldığı 114 min kv.km ölkənin böyük bir hissəsini Ermənistan başında olmaqla qonşu dövlətlərə güzəştə gedir. Nəticə əlimizdə 86.6 kv.km-lik torpaq qaldı. Leksikonumuzda Böyük Vətən müharibəsi adlanan dövrə kimi bolşevik tör-töküntüləri 50 mindən çox soydaşımızı qətlə yetirdilər. Azərbaycanda sovet hakimiyyətinin qurulması-

na çalışanlar çox keçmədən anladılar ki, fəaliyyətlərində böyük bir yanlışlığa yol veriblər. N.Nərimanov ömrünün sonuna yaxın “Müstəqil Sovet Azərbaycanı” şüarının saxta olduğunu başa düşərək V.İ.Leninə məktubunda yazırdı: “Məgər “Müstəqil Azərbaycan” sizin dilinizdən çıxmamışdır?... İndi vəziyyət belə bir şəkildə alırsınız: həmişə Denikini müdafiə etmiş Ermənistan müstəqillik qazanmış və üstəlik də

Azərbaycanın ərazilərini almışdır... Üç respublikadan birinci olaraq Sovet Rusiyasının qoynuna atılmış Azərbaycan isə həm ərazisini, həm də müstəqilliyini itirir”. Heç nə unudulmur, heç kəs yaddan V.İ.Leninə məktubunda yazırdı: “Məgər “Müstəqil Azərbaycan” sizin dilinizdən çıxmamışdır?... İndi vəziyyət belə bir şəkildə alırsınız: həmişə Denikini müdafiə etmiş Ermənistan müstəqillik qazanmış və üstəlik də

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

Qəzet oxuyan dəli

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Fövqəladə xilasetmə idarəsinə zəng gəlib, durub gediblər Xaçmazda bir evə. Zəng edən qonşularmış, deyiblər evdəki adam 2 gündür çölə çıxmır, qapanıb içəridə, bilmirik ölüdür, ya diridir.

Bah-bah... Azərbaycanlıların belə sosiallaşmağı, qayğıkeşliyi mənə lap kövrəltdi. Bu minvalla biz lap milli təəsübkeşlik-zad da çəkərik. Lətifədə deyilən kimi, "belə get-sən sığarət də çəkərsən".

Uzun sözün qıssası, Kamal müəllim "spayderman"ları divardan-bacadan sallaşmış, pəncərə-qapını qaynaq qurğusuyla kəsib-doğrayıb sonucda içəri girərkən nə görümlər yaxşıdır? Görümlər adam divanda oturub... qəzet oxuyur. Sən demə, bu, ruhi xəstə imiş, Rusiyadan təzə qayıdımış, 1982-ci ildə doğulubdur və sairə. Qəzet oxuduğunu artıq biz bilirik, o səbəbdən, həm də peşə etikasına görə (*Amaşov buna əməl elədiyim üçün gərək mənə taxta medal versin - hər quruma aid zərəfat onun səviyyəsinə uyğun olmalıdır*) mən həmin şəxsin adını yazmıram.

Ey dadi-bidad... Ölkədə birçə nəfər qəzet oxuyan varmış, o da dəli çıxdı. Həm də yazığa imkan vermədilər xarabasında qapını bağlayıb qəzet oxusun. Azərbaycanda dərişlik, tərki dünyalıq mümkün deyil, bu da sübut olundu. Çəkilecəksən mağaraya, qohum-əqrəbə bir sürü xilasedici ilə mağaranın içinə doluşacaq, tavandan sallaşan yarasaların gözü bərələ qalacaq. Hələ bəlkə tutub aparıb zorla evləndirdilər, qəzeti də cırıb başına keçirdilər. Adamı dəli eləməkdə ustayıq. Mən şübhə eləmirəm ki, o adam nəinki Xaçmaz, bütün Sumqayıt-Yalama arasında ən ağıllı adamlardan biri idi, sadəcə, millətə sərf eləmədiyi üçün dəli adı qoyublar.

Qəzetdən-zaddan söz düşmüşkən, bu yaxında bir sürü jurnalist təşkilatı rəhbərləri və qəzet redaktorları yığışmışdılar. Bu da qərribə bir şeydir, bizdə qəzetlərin sayı azaldıqca, düzgün söz yazan adamlar qeybə çəkildikcə jurnalist təşkilatlarının sayı artır. Savaş uduzandan sonrakı illərdə öz millətinə güllə atan "Milli Qəhrəmanlarımızın" artması fason bir haldır. Uzun sözün qıssası, bu yaltaq "zurnalistlər" yığışmış qərar vermişdilər ki, jurnalistlər orduya yardım əlini uzatmalıdır. Başlıq isə belə idi: "Mətbuat müharibə şəraitinin qanunlarına tabe olmalıdır".

Əlbəttə. Əsas məsələ elə bu tabeçilikdir. Mətbuatı bacardıqca hər şeyə və hər kəsə tabe eləməlisən. Söz azadlığı? Cəhənnəmə olsun. Quru sözdən kimə xeyir gəlib? Hətta cəbhə bölgəsində polkovnik, generalı qəzaya salıb öldürmək, bunun haqqında yalnız 20 il sonra danışmaq olar. Cəbhə nədir ki, Bakının mərkəzində 3-4 il qabaq generalı vurub öldürdülər, üstündən su içdilər. Mətbuatı tabe elə, danışanların ağızını yum, mümkün olmasa ağızından güllə at. Söhbət beləcə bağlansın.

Ümumən, mətbuat təkçə müharibə şəraitinin qanunlarına (*nədənə bu "qanunlar" Avropa Oyunlarına ərmeniləri dəvət eləməyə mane olmur*) tabe edilməməlidir. Bacardıqca, harda tutsan, hansı qanuna gəldi tabe elə getsin. Gəlir deklarasiyası verməyən adamlar həmin çirkli gəlirlərdən araşdırmalar yazan Xədicə İsmayılı tutublar. Siyasi rüşvətxorlar bunu davamlı tənqid edən jurnalist Seymur Həzini həbs ediblər. Seçkini saxtalaşdırırlar bunu işə edən Anar Məmmədini zindana salıblar. Beləliklə, ölkədə tabeçilik yaranmışdır.

Seçki demişkən, mənçə yapist yoldaşlar ətraf aləmdə baş verənlərə bir az diqqətlə yanaşmalıdır. 26 apreldə Qazaxıstanda prezident seçkisi qayırdılar və qazaxların "babası" Nursultan əkə 97,7 faiz səsle prezident qoyuldu. Bu sultan Çingizxanın vaxtından ərəzini (*belə yerlərə də Fransa, Almaniya kimi respublika demək ayıbdır*) fırladır. Sözümlər bunda deyil, necə deyər, hər xalq öz sultanına layıqdır. Məni rəqəm narahat elədi. Bundan az öncə Özbəkistanda prezident seçkisi olmuşdu, Teymurləngin yaşadı İslam Kərimov 91 faiz səsle təzədən ərəzinin ekəsi elan olunmuşdu. Bizdə isə axırıncı prezident seçkisinde - 2013-cü ildə Əliyevə cəmi 84,5 faiz səs yazıldı. Belə çıxır bizim xalq öz rəhbərini qazaxlar və özbəklərdən az sevdir.

Üzərində düşünün. Tabe olmayanların faizi çoxdur deyəsən. Qazaxların acığına gələn prezident seçkisinde 110 faiz qazanmaq lazımdır.

YAP bəzi dairələrdə mandatını geri istəyir?

Avropa Oyunları 2015-ci ilin əsas siyasi hadisəsinə-parlament seçkilərini ikinci plana keçirsə də, hakimiyyət kulluqlarında bu prosedura hazırlıqla bağlı zaman-zaman çox ilginç xəbərlər yayılır. Ən son aldığımız məlumatlara görə, indi əsas qızğın müzakirə YAP-ın Seçki Qərargahının qurulması və hakimiyyətin bu seçkilərdə hansı namizədlərlə iştirak edəcəyini müəyyənləşdirməsi ətrafında gedir.

Məlumdur ki, prezident seçkilərindən sonra YAP-ın icraçı katibi Əli Əhmədov baş nazirin müavini postuna yüksəldilib, onun partiya-dakı daha bir müavini Mübariz Qurbanlı isə Dini İşlər üzrə Dövlət Komitəsinə sədr təyin edilib. Partiyanın neçə illərdir seçki qərargahına rəhbərliyi məhz Əli Əhmədov edib. Məlumdur ki, Ə.Əhmədov YAP icra katibi kimi qalır və arasına partiyanın mərkəzi ofisinə də gəlir.

Amma seçki ciddi və çox iş tələb edən proses olduğundan Ə.Əhmədovu hər cür bəhanə ilə bundan uzaqlaşdırmaq istəyirlər. İddialara görə, YAP daxilində də Ə.Əhmədovla münasibətləri gərgin olan bir qrup, eləcə də bəzi məmur-oligarxlar icra katibinin bu dəfə seçkiyə nəzarət etməsini arzulamırlar. Onun Nazirlər Kabinetindəki otağından YAP-dakı seçkiyə tam nəzarət etmək istəyinə Prezident Administrasiyasından da isti baxmırlar.

Ə.Əhmədovun YAP-dakı mövqeləri hələ möhkəm olsa da, rəqibləri onu heç olmasa seçki qərargahına rəhbərlikdən uzaqlaşdırmaq niyyətindədir. Məlumdur ki, neçə illərdi Prezident Administrasiyası ilə YAP arasında gizli bir münasibət var və bu, hər seçkidə özünü daha qabarıq göstərir. Xəbərlərə inansaq, Ə. Əhmədov baş nazir portfelinə də iddialıdır ki, noyabr seçkilərində "triumf" onu bu arzusuna da çatdırıb bilər. Bu səbəbdən də Ə. Əhmədov da YAP-ın Seçki Qərargahından

Əli Əhmədova qarşı cəbhə yaranır

Bəzi oligarxlar parlament tribunasından məhrum ediləcəklər; kimlər YAP icraçı katibinin Seçki Qərargahına Nazirlər Kabinetindən nəzarət etmək istəyinə qarşı çıxır...

möhkəm yapıb. Qeyd edək ki, Ə.Əhmədov bacarıqlı təşkilatçı kimi tanınır və inamlı olmaqda prezidentin də ona etimadını ciddi dəstək kimi istifadə edir.

Ə.Əhmədovun YAP-ı "uzaqdan idarə etməsinin" əleyhinə olan bəzi məmurlara gəlincə, bu da səbəbsiz deyil. Əvvəla, ona görə ki, onlar Etibar Məmmədovun düşərgəsindən gəldiyi üçün Ə. Əhmədovu hələ də "yad" hesab edirlər. Daha bir səbəb onun seçki siyahısının müəyyənləşməsində oligarxlara qarşı ola biləcəyidir. Belə ki, ötən ay YAP bütün dairələrdə xüsusi araşdırma aparıb və araşdırma bəzi bilabırçı nəticələr üzə çıxarıb. Məlum olub ki, bəzi dairələrdə seçki

cilər öz deputatlarının hətta adlarını belə bilmirlər. Onların bir çoxu isə oligarxların parlamentdəki adamlarıdır. Qeyd edək ki, YAP icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov da belə bir araşdırma aparıldığını təsdiqləmişdi.

YAP rəsmisi onu da əlavə etmişdi ki, bu təhlillər bitdikdən sonra hansı seçki dairəsindən hansı xarakterə malik namizəd irəli sürülə biləcəyi müəyyənləşdiriləcək.

Oligarxların narahatçılığına səbəb olan başqa bir ciddi durum da var. Parlament seçkiləri ili bəzi oligarxların gizli vurulması, onların hakimiyyət qollarındaki mövqelərinin zəiflədilməsi prosesi də gedir. Bu sırada ən çox

nəqliyyat naziri Ziya Məmmədova baş qoruman Bəylər Əyyubovun adı çəkilir. Son seçkilərdə bu oligarxlar parlamentdə bir neçə yer əldə edə biliblər. Gözlənilir ki, onlarla bərabər parlamentdə deputat lobbisi olan digər oligarxlarda bu dəfə ciddi mövqə itkilərinə məruz qalacaqlar. Bu da aydındır ki, Ə. Əhmədovu aşan bir işdir...

Redaksiyamıza çatan bilgiyə görə, adətən 114 dairədən namizədi müəyyənləşdirən, digər dairələrdə isə hakimiyyətə yaxın şəxslərin namizədliyini dəstəkləyən YAP bu dəfə güzəştə getməyə o qədər də həvəsli deyil. Qeyd edək ki, neçə illərdir YAP Naxçıvanın bir neçə dairəsindən, o cümlədən Qobustan-Xızı-Quba seçki dairəsindən (*deputat Zeynəb*

Xanlarova), Salyan-Neftçala seçki dairəsindən (*deputat AVP sədri Fəzail Ağamalı*), Biləsuvar seçki dairəsindən (*deputat Sosial Rifah Partiyasının sədri Xan Hüseyin Kazımlı*) və daha bir neçə dairədən güzəştə gətirdiyi deputat mandatını "özünü kütləşdirmək" istəyir.

Belə görünür ki, müxalifətin yoxluğunun daha çox hiss ediləcəyi bu seçkidə YAP parlamenti nə müxalifətlə bölmək, nə də mandatı hakimi partiyanın deyil, bir qrupun mənafeyinə xidmət edənlərə güzəşt etmək fikrindədir.

Xəbərlər belə düşünməyə əsas verir ki, Avropa Oyunlarından sonra Azərbaycanın siyasi həyatı daha maraqlı olacaq...

□ Xəbər xidməti

Yadigar Sadıqov "çox kitab oxuduğu üçün" həbsdən buraxılmayıb

Məhkəmə başqan müavininin müraciətinə niyə rədd cavabı verib?

Xəbər verildiyi kimi, Müsavat başqanının həbsdəki müavini Yedigər Sadıqovun həbs cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad olunması ilə bağlı Qaradağ Rayon Məhkəməsinə etdiyi müraciət təmin edilməyib. Viedan məhbusunun islah olunması əsas götürülüb.

Yedigər Sadıqov may ayında gözələnən əvlə azadlığa çıxacağına inanmır. Bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Yedigər Sadıqovun Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin sədri **Elman Fəttah** məlumat verib: "Hakimiyyətin ona qarşı mübarizə aparın, heç bir halda ondan əfv diləməyəcək müsavatçılar əfv siyahısına salacağına ümidimiz yoxdur. Bir həftə əvvəl Yedigər bəyin cəzası-

nin yarısının tamam olması ilə bağlı hüquq müstəvidə məhkəmə müraciət edilmişdi. Əsas götürüldü ki, Yedigər bəy əməyə

meylli deyil, səhərdən axşama qədər kitab oxuyur. Guya bu onu göstərir ki, o, islah olunmayıb".

Qeyd edək ki, Avropa ölkələ-

rində məhbusa cəmiyyətdən tam təcrid olunmaması üçün məzuniyyətlər verilir. Elman Fəttah bu məsələyə də münasibət bildirdi: "Hakimiyyət qanunla müəyyən edilən hüquqlardan insanı məhrum edir. 2000-ci illərdən üzərlərinə götürdüləri öhdəliklərə əməl olunmur. Azərbaycan Avropa Şurasına üzv qəbul olunanda tələblərin biri bundan ibarət idi. Nəticədə islah etmək düşürgələri cəzaçəkənmə müəssisələri ilə əvəz olundu. Amma məhbuslara qarşı münasibətdə köhnə qaydalar tətbiq olunur. Düşünmürəm ki, hakimiyyət məzuniyyət hüququnu məhbuslara tətbiq etsin. Hətta bu mümkün olsa belə, reallıqda olmayacaq. Gördüyümüz kimi, bəzi siyasi məhbusların yaxınlarının ölümü ilə bağlı ya məzuniyyət verilmir, ya da verilən məzuniyyətlər alçaldılmış şəkildə olur. Siyasi məhbuslara münasibətdə hakimiyyət çılpaq niyyətini hər şəkildə ortaya qoyur".

Elman Fəttah Yedigər Sadıqovun müsavatçı gənc xanım Nərgiz Yaqublunun ölümündən şok içində olduğunu söylədi: "O, dərin şok içindədir. Dəfn günü zəng etmişdi. Çox ağır vəziyyətdədir. Hamı kimi, Nərgizin ölümü Yedigər bəyə də ağır təsir bağışlayıb. Başsağlığı verdi. Tofiq bəyə əvvəlki kimi, mərd, möhkəm olmağını arzuladı".

□ Cavansir ABBASLI

Biri qara, digəri isə işıqlı olmaqla 24 aprel yubileyləri arxada qaldı. Xüsusilə də son ay olduqca gərgin, əsəbi həftələr yaşadıq. İlk növbədə qardaş Türkiyənin siyasi-diplomatik, informasiya-təbliğat imkanları və bacarığı imtahana çəkildi. Bəzi uğursuzluqlar ciddiyyə alınmazsa, Ankara bu imtahandan, hər halda, almaçlıq çıxmağı bacardı.

Ən azından dünyanın, beynəlxalq birliyin saxta erməni iddiasına münasibətdə əvvəl hansı mövqedə idisə, həmin mövqedə qalmasına nail olundu ki, bunu qardaş ölkənin real diplomatik-siyasi qələbəsi kimi qiymətləndirmək mümkündür.

Ermənilər əsas hədəflərinə çatma bilmədilər. Əsas hədəf isə 100-cü ildönümə kimi dünya ölkələrinin əksəriyyətinin, eləxüsus da Qərb dövlətlərinin, o sırada ABŞ-in, İsrailin, habelə BMT-nin saxta soyqırımı tanınmasına müvəffəq olub Türkiyəyə qarşı maddi və torpaq təminatı davası açmağa başlamaq idi.

Alınmadı, baş tutmadı. Roma papasının məlum bəyanatı da kərə gəlmədi. Hətta həmin bəyanatdan sonra da aprelin 24-də İrəvana "genosid"i tanıyan 21 ölkədən vur-tut üç prezident yollandı (*Serbiya dövlət səviyyəsində iddianı tanımayıb*).

Ən önəmli isə odur ki, ermənilərin arzusunu xeyli dərəcədə gözdə tutan qoyan məhz ABŞ oldu. Ermənilər Amerikaya bağlı böyük ümidlər bəsləyir, Obama ilə bağlı müdhiş xəyallar, mərkəzi planlar qururdular. Türkiyəni ABŞ-in köməyi ilə cəzalandırmaq xülyası ilə yaşayırdılar.

Ancaq nə saxta soyqırım sənədi Amerika Konqresinin gündəliyinə gətirildi, nə də Barak Obama "əzabkeş xalq"ın həsrətində olduğu "soyqırım" sözünü birçə dəfə işlətdi. Bununla da o,

nə görmədik. Məlum, Türkiyə Amerika üçün bölgədə mühüm, vazkeçilməz ölkədir, İncirlikdə ABŞ hərbi bazası var, Türkiyə NATO-nun çox gərəkli üzvüdür. Amma məgər sanksiyalar mənəfəsində sıxılan Rusiya üçün Türkiyənin önemi azdı ki? Çoxmilyardlıq AES tikintisi, "Türk axını" qaz layihəsi, şimal qonşumuza hava-su kimi lazım olan iqtisadi-ticarət əlaqələrin, turizmin inkişafı və s.

Di gəl, Rusiya son anda forpostu Ermənistanı seçdi, ABŞ isə - klassik müttəfiqi Türkiyəni.

Təşəkkürlər, Amerika! Thank you, Obama!..

Uzaq ABŞ qonşu və "tərəfdaş" Rusiya ilə müqayisədə Türkiyə və Azərbaycan üçün dar günün daha etibarlı müttəfiqi olduğunu təsdiqlədi...

ermənilərin yubileyinin saxta olduğuna açıq işarə vurdu, Türkiyənin yanında yer aldı...

Türkiyənin yanında olmaq isə elə Azərbaycanın yanında olmaq deməkdir. Yeri gəlmişkən, Azərbaycanda faktiki, quruca səfirliyi qalmış ABŞ son vaxtlar müvafiq şəkildə ölkənin rəsmi mediasında vurulur. Hədəf qismində də çox hallarda bilavasitə Amerika prezidenti Barak Obama götürülür.

Fəqət, Barak Hüseyin Obama saxta soyqırım məsələsində iqtidar mətbuatının adını belə çəkməyə qorxduğu, tərəfdaş adlandırılan Rusiyanın prezidenti Putinlə müqayisədə qat-qat kişiyana hərəkət elədi: Obama nəinki aprelin 24-də Putin kimi İrəva-

na yollanmadı, üstəlik, ora ən aşağı səviyyədə nümayəndə heyətini - maliyyə nazirini göndərdi, özü isə yenə Putindən fərqli olaraq "soyqırım" söyləmədi. Bu söz isə indi bir daha aydın olur ki, ermənilərə necə lazım imiş?

Obama onu ermənilərə çox gördü, 100 illikdə də onu dilinə gətirməməklə qardaş ölkəyə şəkk-şübhəsiz böyük, qiymətli yaxşılıq elədi. Öz sifətini saxladı. Axı ABŞ sıradan bir dövlət, Serbiya, Yunan Kipri deyil. O, heç Rusiya da deyil. Qat-qat böyükdür, fəvqəlgücdür, faktiki, dünyanın hakim-arbitridir. Bu üzündən onun, prezidentinin sözünün çəkisi də böyükdür, sanballıdır.

Amma bizdə hakimiyyət mediasından minnətdarlıq adına heç

Bununla bir daha bəlli oldu ki, Birləşmiş Ştatlar rəsmi Bakının, iqtidar KİV-lərinin hər addımında "tərəfdaş" saydığı Rusiya ilə müqayisədə Türkiyə üçün, Türkiyə təmsalında isə Azərbaycan üçün dar günün daha etibarlı müttəfiqidir.

Doğru, dünyanın baş münşifi Amerika da qüsuruz deyil. Qarabağ məsələsində ondan gözlənilənlər hələ ki qalır. Ancaq razılaşmaq ki, konkret son məsələdə - mifik erməni məsələsində ABŞ özünü kifayət qədər ədalətli, ağıyana apardı və global arbitr roluna ən yaxşı iddiaçı olduğunu təsdiqlədi. Elə təkcə buna görə təşəkkürlər, ABŞ! Thank you, Obama!

□ Z.SƏFƏROĞLU

Qazax elinin ömürlük sultanı

Xalid KAZIMLI

Şərqincə məsələ-zad deyil, bunu kim deyərsə, düz deməyib. Şərqi patavalı, zopalı, yoğun, qaba məsələdir. Dünyanın ən absurd işləri Asiyada, Şərqi baş verir. Ən geridə qalmış adət-ənənələr, quruluşlar, rejimlər, müstəbidlər burdadır.

Baxın, Finlandiya (eləcə də Hollandiya, Norveç, İsveç, Danimarka, Belçika, Avstriya və s.) Qərbdədir, son 25 ildə bu ölkədə azı 7 hakimiyyət dəyişib, Qazaxıstanın sultanı isə heç dəyişməyib - Nursultan.

Adam baş nazir kürsüsünə 31 il əvvəl, 1984-cü ildə oturub. Odu-budu, yeri başdadır. Arada o, Qazaxıstanın Ali Sovetinin 13-cü sədri, paralel olaraq Qazaxıstan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin 13-cü birinci katibi olub. 25 ildir də prezidentdir.

Axırncı dəfə o, srağagün yenidən seçilib. Seçicilərdən 97 faiz səs alıb. Deyilənə görə, ölkədəki seçicilərin 95 faizi seçkidə iştirak edibmiş.

Qərblə Şərqi bir fərqi də budur. Avropada nadir hallarda seçkilərdə 50 faizdən artıq seçici seçkilərə qatılır. Əslində isə seçki Avropada maraqlıdır, seçici bilir ki, səvməyə gedib səs verəndə dəyişiklik görə bilər. Seçilənin öncədən bəlli olduğunu bilə-bilə millətin 95 faizi niyə məntəqələrə axışsın ki?

Avropada seçkidə iştirak edənlər isə heç vaxt bir siyasi liderə birinci turda 50 faizdən çox səs verməzlər. Məsələ adətən ikinci turda həll olunur. Səslər seçkiyə qatılan namizədlər (tutaq ki, 6-8 şəxs) arasında elə bölünür ki, ən çox səs alan iki namizəd seçkilərin ikinci turuna keçir və kimin xalqdan daha çox səs aldığı o zaman məlum olur. Şərqi alternativ namizədlər adətən 1-2 faiz səs alırlar. Onu da onlara minnətlə yazırlar, bəzən birini aşağılayıb qəsdən açıq autsayderdən də aşağıya qoyurlar.

Daha bir məqam: iki müddət hakimiyyətdə olmuş qüvvə (lider) ağızla qış tutsa da, xalqdan səs alıb üçüncü müddətə seçilə bilməz. Bu, çox nadir, müstəsna haldır. Əksər hallarda hər partiya, hər lider cəmi bir dəfə hakimiyyət olimpinin zirvəsində olur.

Şərqi isə hakim partiyaların hakimiyyət dövrü də ömürlükdür, hökmdarların hökmdarlığı da. Burada hakimiyyətlər yalnız o vaxt dəyişir ki, inqilablar, çevrilişlər, sui-qəsdlər olsun və ya birinci şəxs öz əcali ilə dünyasını dəyişsin.

Şərqi ölkələrinin tam əksəriyyətində seçki-filan formal prosedurdur, dövlət büdcəsi üçün izafi xərçəndən başqa bir şey deyil.

Bir halda ki, hakimiyyətdə olan qüvvə öz dövrünün nəyin bahasına olursa-olsun, daha bir müddət uzadaçaq və seçilənin kimliyi seçkilərdən çox-çox öncədən bəllidir, ona seçki demək olarmı?

Şərqi seçkilərdə hökmdarın qazanacağı səs faizi də öncədən bəlli olur. Rəsmi təbliğatçılar hətta bu rüsvayçı "öncəgörmə"ni seçkilərdən əvvəl qürur duyduya bəyan edirlər.

Nazərbayevin qazandığı 97 faiz səs bu regionda heç kəsi təəccübləndirmir. Şərqi belə göstəricilərə alışıqdır.

Deyilənə görə, Azərbaycanda elə deyil, burada artıq seçilənlər seçənlərdən 95-97 faiz səs alırlar. Düzdür. Amma 75-77 faiz səs "alırlar" və bunun hakim partiyanın və hökmdarın seçilməsinə istisi-soyuğu olmur.

Qərbdə belə rəqəmlər gülüş doğurur. Avropa dövlətlərinin siyasətləri də, siyasətşünasları və siyasətçiləri maraqlandıranları da Nazərbayev kimilərinin səs faizini istəhzal təbəssümlə qarşılayırlar. Onlar işin nə yerdə olduğunu, bu 97 faiz nə mənə verdiyini ovucularının içi kimi bilirlər. Ancaq heç vaxt 97 faiz səs qamarlayan hökmdara "sən diktatorsan, keçirdiyin seçki də başdan-baş saxtadır" demirlər, uzağı "seçkilər Avropa standartlarına uyğun olmayıb, ciddi pozuntular olub" deyirlər, seçilən şəxslərin legitimliyini müvəqqəti olaraq şübhə altına alırlar, daha sonra enerji layihələrində əməkdaşlıq edirlər.

Şərqi hakimiyyətdən doymaq, vəzifədən könüllü əl çəkmək söhbəti yoxdur. 80 yaşlı Nazərbayev 2020-ci ildə də seçiləcək, 85 yaşında (2025-də) da. Ömrü çatsa 2030-da da.

Dünya ölümlü dünyadır, bunu Nazərbayev də bilir, öləcəyini biləndə o, hakimiyyəti ən əziz adamına verəcək. Bu, onun bioloji varisi də ola bilər, siyasi varisi də.

"Ana vətən - yavru vətən münasibətləri dəyişməlidir" - yeni prezidentin mövqeyi

Quzey Kibris Türk Cümhuriyyətinin yeni prezidenti Kibrisi bütöv görmək istəyir

Quzey Kibris Türk Cümhuriyyətində keçirilən prezident seçkisinin ikinci turunu solçu Mustafa Akıncı qazanıb. Yüksək Seçki Qurumu Akıncının 60.17 səs rəqibini geridə qoyaraq Quzey Kibrisin prezidenti seçilməsini təsdiq edib. Onun rəqibi, sonuncu prezident Dəvriş Eroğlu isə səsələrin 39.5 faizini toplaya bilib.

Mustafa Akıncı seçki sonucunu elan edildikdən sonrakı ilk açıqlamasında ölkədə yeni dönmənin başladığını deyib: "Bu dönməni vətəndaşlarla birlikdə başladırıq. Nə olursa-olsun, bir toplumdakı dəyişiklik zamanı gəldisə, onun qarşısını heç bir güc ala bilməz. Biz bu dəyişikliyi etməkdə qərarlıyıq və bu dəyişiklik oldu".

BBC yazır ki, "dəyişiklik və çözümlər" şüarları ilə iqtidara gələn 68 yaşlı Mustafa Akıncı Türkiyə ilə münasibətlərə yenidən baxılmasının "ana vətən - yavru vətən" münasibətlərinin dəyişdirilməsinin tərəfdarıdır: "Kibris türkləri öz ayaqları üzərində dayanmalıdırlar. Biz özümüzü özümüzü idarə etməliyik".

Mustafa Akıncı Orta Doğu Texnik Universitetinin memarlıq fakültəsinin məzunudur. O, 1987-2001-ci illərdə Toplumçu Qurtuluş Partiyasına liderlik edib. 1993-2009-cu illərdə parlament üzvü olub. İndiyə qədər o, Quzey Kibris Türk Cümhuriyyətinin paytaxtı Lefkoşanın bələdiyyə başçısı, mədəniyyət naziri olub, baş nazirin müavini vəzifələrində çalışıb. Akıncı Quzey Kibrislə Yunanların

təbiiyyətində olan Güney Kibrisin birləşdirilməsinə yönəlmiş Annan planının aktiv dəstəçiləridir.

O, 2000-ci ildə baş nazirin müavini olarkən koalisiya ortaqları ilə Daxili İşlər və Fövqəladə Hallar nazirliklərinin Türkiyə Silahlı Qüvvələrinə bağlı Təhlükəsizlik Qüvvələrinin təbiiyyətindən

alınması təşəbbüsü ilə çıxış edib. O zaman Təhlükəsizlik Qüvvələrinin komandanı general Ali Nihat Özeyranlı bu təşəbbüsə qarşı çıxmışdı. Həmin günlərdə Akıncı general haqqında "komutan həddini aşdı. Kibris türk xalqı özü özünü idarə etməlidir"

sözləri ilə gündəmə gəlmişdi. Mustafa Akıncı prezident seçkisinə müstəqil namizəd kimi qatılıb. Ancaq birinci turda seçici yalnız 26,8 faiz səsini qazandı. İkinci turda keçirilməsi məcburiyyəti yaranıb.

□ AYGÜN MURADXANLI

Hadi Rəcəbli

Hadi Rəcəbli'dən Azərbaycan türklərinə həqarət

Deputat vətən xaininə "talış deyil, Lerikin türklər yaşayan kəndindəndir" dedi və ...

1993-cü ildə Azərbaycanın cənub zonasında "Talış-Muğan Respublikası" elan edən, bir müddət həbsdə qaldıqdan sonra vətəndaşlıqdan məhrum edilərək ölkədən deportasiya olunan Ələkrəm Hümətov dünya ermənilərinin ünvanına müraciətlə çıxış edib. Özünü "Talış-Muğan Respublikası"nın prezidenti adlandıran separatçı Ələkrəm Hümətov ermənilərə müraciətində qondarma "soyqırım" ilə əlaqədar başsağlığı verib: "Bu gün, erməni xalqı üçün belə bir gündə biz talışlar, sizinlə bərabər kədərlənirik. Qoy yarıdan sizə daha belə ağır sınaqlar göndərməsin!"

O, erməni - talış dostluğundan da danışıb: "Allah erməni xalqına səbir versin! Qoy bizim erməni-talış dostluğumuzun tənənəsini qeyd edəcəyimiz gün gəlib çatsın. Talış xalqı bu gün sizinlədir, bizim qardaş erməni xalqımız! Yaşasın erməni-talış dostluğu! Yaşasın erməni xalqı! Yaşasın Böyük Ermənistan!"

O, həmçinin Azərbaycanın ünvanına da ittihamlar səsləndirib: "Biz talışlar bu qəbildən olan vəhşiliklərdən xəbərdarlıq.

Biz onunla elə bu gündə qarşılaşırıq. Azərbaycan Respublikasında bizimlə də belə davranıblar! Bizim minlərlə sədiq oğullarımız Azərbaycan MTN-in divarları arasında işgəncələrlə məhv edilib! Talışlar elə indi də öz doğma torpaqlarında qul vəziyyətində yaşayırlar!"

Azərbaycanın cənub zonasının ziyalıları isə Ələkrəm Hümətovun bu fikirlərinə sərt münasibət göstəriblər. Bu barədə saytımda yazı gedib.

Cənub bölgəsindən olan, milliyətcə talış olan deputat, parlamentin sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli isə mövzu ilə bağlı qalmaqallı açıqlama verib. O deyib ki, Ə.Hümətovun talışların adından danışmağa haqqı yoxdur və "... o, ümumiyyətlə, milliyətcə talış deyil, Lerikin türklər yaşayan kəndindəndir". H.Rəcəbli qeyd edib ki, bütün hallarda Azərbaycan xalqı, xüsusilə də cənub bölgəsi Ə.Hümətovu qəbul etmir: "Bu gün Azərbaycanın Əkrəm Əylisli də var, Ələkrəm Hümətov da var. Bu insanları ilk gündən Azərbaycan cəmiyyəti qəbul eləməyib. Bu adamlar bizim üçün xəyanətkardır. Ələkrəm Hümətovdan hələ soruşmaq lazımdır ki, talışca bilir ya yox?..."

Bizim şərh: Hesab edirik ki, hörmətli Hadi müəllim bu mövqeyi ilə yenidən ciddi bir yanlış

imza atıb. Ə.Hümətovu "türkləşdirmək", türk olduğu şübhə doğurmayan Əkrəm Əylisli də onunla eyniləşdirmək, onların xəyanətini "türklüyünə" bağlamaq qətiyyətlə doğru deyil və Azərbaycanın bütövlük konsepsiyasına ziddir. Ə. Hümətov vətən xainidir, ermənidən də betərdir və belə birinə gö-türüb "türk kəndindəndir" demək, Azərbaycanın türkəsilli əhalisinə həqarətdir. Ümid edirik ki, deputat H. Rəcəbli növbəti yanlış mövqeyini ən qısa zamanda düzəldəcək və Ə. Hümətovun ünvanına onun layiq olduğu ifadələri səsləndirəcək.

Eyni zamanda bu məsələyə heç dəxli olmadan yazıçı Əkrəm Əylisli də əlavə etmək deputatın məkrli niyyətindən xəbər verir. Yeni Hadi Rəcəbli demək istəyir ki, xain də, xəyanətkar da türklərdən çıxıb, onların talışlara heç bir dəxli yoxdur.

Azərbaycanın çöhrəyini yeyən, burada yüksək vəzifələr tutan, deputat seçilən, oliqarx kimi böyük sərvətlərə malik olan birisinin bu mövqeyi yolverilməzdir və qətiyyətlə Ə. Hümətovun yanaşmasından fərqlənir. Sadəcə, ifadələr fərqlidir. (musavat.com).

Ə.Hümətovun fikirləri ilə bağlı cənub bölgəsindən olan ziyalılar və siyasətçilər hiddətlərini və etirazlarını bildiriblər. Müsavat Partiyasının Astara rayon təşkilatının sədri Tarif Əliyev məsələ ilə bağlı bildirib ki, Ələkrəm Hümətovun fikirlərini talış xalqının fikri kimi önə çıxarmaq lazım deyil: "Azərbaycanda talış-türk problemi yoxdur. Bizim bir problemimiz var, o da hakimiyyət problemidir. Kimse bir fərd olaraq milli maraqlarımıza ziyan vurursa, milli maraqları aşığılayarsa, bunu həmin fərdin ayağına yazmaq

lazımdır. Bir nəfərin fikri bir xalqın ayağına yazılmaz. Bunu düzgün hesab etmirəm. Bizdə yeganə problem hakimiyyət problemidir. Milli zəmində problemimiz yoxdur".

Cənub bölgəsində Müsavat Partiyasının veteran qurucularından olan Asən Həşimli isə bildirib ki, Ə.Hümətovun dedikləri növbəti uydurmadır: "Onun özünü yenidən gündəmə saxlamaq üçün səsləndirdiyi yalanlardır. Bu mövqeyi, mesajı ilə yenidən Azərbaycanın siyasi gündəminə düşmək istəyir. Talışların ermənilərlə nə qardaşlığı, nə dostluğu, nə də orta mövqeyi ola bilər. Bütün bölgələr kimi, talış bölgəsi də eyni həyat tərzini yaşayır. Problemlərin həlli baxımından da eyni mövqedədir".

Qeyd edək ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Alahşükür Paşazadənin qardası, Azərbaycan Milli Məclisinin deputatı Cavanşir Paşazadə, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin cənub bölgəsi üzrə nümayəndəsi Hacı Qəni Axundzadə (Sədi), həmçinin Müsavat Partiyasının üzvü Ələvət Əliyeva, Müsavat Partiyası başqanının müavini Gülağa Aslanlı da Ə.Hümətovun dediklərinə münasibət bildirərək onun fikirlərinə etiraz ediblər.

□ RÖYA

"Şahin Sultanov cinayətləri Səfər Əbiyevin himayəsi altında həyata keçirib"

Hüquq müdafiəçisi vitse-admiralın ekoloji cinayətini açıqladı; Bəxtiyar Məmmədov: "Onun razılığı ilə 1 ton 800 yüz kiloqram "ŞZ" markalı partlayıcı maddələr brakonyerlərə satılıb"

"İnamla Hüquq" MMC-nin direktoru Bəxtiyar Məmmədov hazırda Bakı Hərbi Məhkəməsinə məhkəməsi davam etdirilən Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) vitse-admiralı Şahin Sultanovun bəraət almaq istəyində olduğunu deyib. Bildirib ki, apardığı araşdırmalar zamanı Ş.Sultanov və digər vəzifəli şəxslərin törətdiyi - ictimaiyyətin, cəmiyyətin və hüquq-mühafizə orqanlarının bu günə qədər bilmədikləri cinayətlər üzə çıxıb.

B.Məmmədov deyir ki, Telman Sultanov adlı zabit HDQ-nin "N" sayılı silah anbarında vəzifəni təhvil verib, komandanının arxa cəbhə üzrə müavini vəzifəsini qəbul edərkən əvvəlki xidmət yerində 1 ton 800 yüz kiloqram "ŞZ" markalı partlayıcı maddənin çatışmazlığını aşkar edib. Ş.Sultanov vəzifə borcuna uyğun olaraq

cinayət işi başlanması məqsədi ilə sənədləri təhqiqat orqanına və hərbi prokurorluğa göndərilmək əvəzinə bu cinayət faktının ört-basdır edilməsi tapşırığını verib: "Bu ört-basdırdan sonra isə Şahin Sultanov adlı çəkən Telman Sultanovu özünə arxa cəbhə üzrə müavin təyin etdirib. Çatışmayan 1 ton 800 yüz kiloqram

"ŞZ" markalı partlayıcı maddələr isə Şahin Sultanovun özünün razılığı və göstərişi əsasında müxtəlif vaxtlarda Abşeron yarımadasında qanunsuz fəaliyyət göstərən və balıq ovu ilə məşğul olan brakonyerlərə satılıb. Sonrakı müddətlərdə MN tərəfindən HDQ Silah Anbarında yoxlamalar aparılarkən çatışmazlığı gizlətmək məqsədilə HDQ-yə məxsus digər anbarlardan partlayıcı maddələr müvəqqəti olaraq daşınaraq komissiya göstərilərək, yeni cinayətlər törədilib. Şahin Sultanov cinayətləri Səfər Əbiyevin himayəsi altında həyata keçirib".

B.Məmmədov deyir ki, brakonyerlər Ş.Sultanovun razılığı ilə satılan həmin partlayıcı maddələrdən istifadə etməklə Xəzər dənizində ekoloji cinayətlər törədiblər, kütləvi balıq qırğınına nail olublar: "Heç kim də deyə bilməz ki, gələcəkdə həmin partlayıcı maddələr istənilən vaxt naşı əllərə düşməyəcək, yaxud da ölkəmizdə vətənimizi sevməyən qrupların əlinə keçməyəcək. Bir çox ölüm hadisələri baş verməyəcək və terror hadisələri törədilməyəcək. Bütün bunlardan sonra Şahin Sultanov bəraət almaq arzusu ilə yaşayır. O, HDQ-yə məxsus, Əhmədliyə yerləşən "N" sayılı anbarın ərazi-

sini təbəçiliyində xidmət edən onadək hərbi qulluqçu ailəsinə rüşvət almaqla satıb, həmin şəxslər də orada ev tikiblər. Onlardan misal olaraq HDQ avtomobil anbar rəisi Əşrəf adlı baş miçmanı, yanacaq anbarının rəisi Qulu Quliyevi və ehtiyat hissələr anbarının rəisi Amid Rzayevi göstərmək olar. Bu şəxslərə qanunsuz şəkildə MN-in balansında olan torpaq sahələrini rüşvət alaraq satmaqda Şahin Sultanov dövlət əmlakını talayıb. Şahin Sultanov və digər şəxslərin yuxarıda sadaladığımız və bu günə qədər ictimaiyyətin, hüquq-mühafizə orqanlarının məlumatsız olduğu bu cinayət eməlləri CM-in 309, 311,312, 313, 348 və 349-cu maddələrinin təsirinə düşür. Şübhəsiz ki, bütün bu cinayət eməllərini Şahin Sultanov hazırda adı bir çox cinayətlərdə, o cümlədən mərhum polkovnik C.Rüstəmovun qətlinə sifarişçi kimi hallanan sabiq müdafiə naziri Səfər Əbiyevin himayəsi altında həyata keçirib. Bu gün Şahin Sultanov hər yerdə "məni Rusiya Prezidenti Vladimir Putin tapşırıb" kimi şayiələr yaymaqla istintaq orqanlarını və ictimaiyyəti çaşdırmaq məqsədini güdür".

B.Məmmədov Ş.Sultanovun azad olunması ilə bağlı maraqlı fikirlər işlədib: "Onu ev dustaqlı-

ma istintaqından söhbət gedə bilər?"

B.Məmmədov Hərbi Prokurorluğa müraciət edərək sadalanan cinayət faktlarının araşdırılmasını istəyib.

Qeyd edək ki, ötən ilin aprelinde həbs olunan Ş.Sultanov və başqaları 2 ay sonra Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə ev dustaqlığına buraxılıblar.

Respublika Hərbi Prokurorluğunun yaydığı məlumatlara görə, HDQ-də aparılan yoxlamalar zamanı qanun pozuntuları aşkar edildi. Aşkarlanmış qanun pozuntuları ilə bağlı Respublika Hərbi Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Qanunazidd eməlləri törətməkdə təqsirli bilinən bir neçə nəfər, həmçinin HDQ-nin sabiq komandanı, vitse-admiral Şahin Sultanov təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə, Respublika Hərbi Prokurorluğunun təqdimatı əsasında aprelin 23-də Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə onun barəsində 3 ay müddətində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Ş.Sultanov Cinayət Məcəlləsinin 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) və 179.3.2-ci (mənimləmə - külli miqdarda törədildikdə) maddələri ilə təqsirli bilinir.

□ E.HÜSEYNOV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

ATƏT-in Minsk Qrupu çərçivəsində Dağlıq Qarabağa dair ədalətli sülhün əlçatmaz olduğu ötən həftə saxta erməni soyqırımı təörenlərindən növbəti dəfə bəlli oldu. Minsk Qrupunun üç həmsədrindən ikisinin - Fransa və Rusiya prezidentlərinin aprelin 24-də İrəvana səfər edərək işğalçı ölkənin prezidentinin yanında durmaları, qarşıda əsas strateji müttəfiqimiz Türkiyəni soyqırım kimi ağır bəşəri cinayətdə suçlamaları, həmçinin, prezident Fransua Ollandın nəticəsiz Bakı səfəri belə qənaət yaradır ki, danışıqlar prosesində durğunluq zolağı yaxın zamanlarda da davam edəcək.

Şübhəsiz ki, Türkiyəyə qarşı yönələn ittihamlar həm də Azərbaycana ünvanlanıb. Eyni zamanda qarşıda ölkənin Qarabağ probleminin həllində rolunun zəiflədilməsinə, sülh prosesindən uzaqlaşdırılmasına və bu fonda Bakını ərazilərimizin, Dağlıq Qarabağın itirilməsi ilə daha tez barışdırmağa hesablanıb.

Deyə bilər ki, Rusiya konfliktin həтта Ermənistanın xeyrinə həllində də maraqlı deyil, çünki o halda da Azərbaycanla Ermənistan onun nəzərə

rətindən çıxıb bilər. İlk baxışda belədir. Ancaq Azərbaycan üçün nə fərqi: gerçək bundan ibarətdir ki, Moskva özünün yaratdığı və illərdir körüklədiyi bir münaqişəni çözməyə həvəsi deyil - hərəgah buna imkanları həmişə olub, indi də qalır. Kreml münaqişənin tarixinə tezliklə verilməsini istəmir və bacardıqca ermənilərlə Azərbaycan və Türkiyə arasında düşmənçilik münasibətlərinin qalmasına səy edir. Putin və Ollandın İrəvan səfərinin fəlsəfəsi məhz bu idi - bölgədə

adlandırmaqdan çəkinməsindən və Dağlıq Qarabağdan və ətraf ərazilərdən qoşunları çıxarmasından sonra mümkündür. Yalnız bundan sonra iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşmasından söhbət gedə bilər".

Yada salmaq ki, az öncə prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan eyni çağırışda bulunmuş, Ermənistanla münasibətlərin normallaşması üçün "öncə Qarabağ azad edilməlidir" söyləmişdi.

***

Bakı və Ankara şübhə yox ki, yubiley sınağından uğurla çıxmış ölkələrə yeni mərhələdə daha böyük önəm verəsi, stavka edəsi olacaq. Hər halda, dost-tərəfdaşlar və rəqib-düşmənlər bir daha dəqiqləşib,

Qarabağ üçün yubiley dərsləri

Türkiyə və Azərbaycan işğal və "soyqırım" məsələləri ətrafında yeni realılıqla üz-üzədir; Bakı və Ankara artıq daha çevik və sinxron siyasət yürütməli olacaq; ABŞ başda olmaqla, "genosid" sınağından uğurla çıxmış ölkələrə stavka arta bilər...

Serj Sərkisyan "Qarabağdan çıx!" tələbi

Avropa Şurası: "Hərbi birləşmələr tezliklə zonadan çıxarılmalıdır..."

Hazırda Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tərəfləri olan Ermənistan və Azərbaycana təmas xəttində toqquşmaları dayandırmaq və hərbi mövcudluğu geri çəkməklə bağlı tələb irəli sürüldü. Bu barədə hazırda Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinə rəhbərlik edən Belçikanın xarici işlər naziri Didye Reynders erməni mətbuatının nümayəndələri ilə söhbəti zamanı bildirdi.

Didyenin "hərbi mövcudluğu geri çəkmək" ifadəsi məhz Ermənistanla ünvanlanıb, çünki diplomatik dildə bu, işğalçı qoşunların hüquqi cəhətdən Azərbaycana aid olan zonanı tərk etməsi anlamındadır. "Sonra əhəlinin qəbul edəcəyi qərara nail olmaq lazımdır", - deyərək Belçika XİN başçısı bildirdi.

Onun sözlərinə görə, Dağlıq Qarabağ konfliktinin nizamlanması missiyası ATƏT-in Minsk Qrupunun üzərinə düşür. Qrup çərçivəsində aparılan danışıqlar nəticəsində münaqişənin "Madrid prinsipləri" əsasında həlli nəzərdə tutulur. Bu prinsiplərə görə, ilk öncə Ermənistan işğalçı ordusunu Azərbaycan ərazilərindən çıxarmalıdır.

Daha sonra isə konflikt "Helsinki xartiyası" əsasında, yeni Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün saxlanması və Dağlıq Qarabağ ermənilərinin öz taleyini təyin etmək hüququna riayət etməklə həll edilməlidir. Bu, Dağlıq Qarabağın Azərbaycan sərhədləri daxilində ən yüksək muxtariyyəti deməkdir ki, Ermənistan bununla razılaşmaq istəmir.

Xatırladaq ki, Avropa Şurası Parlament Assambleyası bir neçə il öncə Ermənistanı işğalçı kimi tanıyan və zəbt edilmiş Azərbaycan ərazilərindən onun çıxmasını tələb edən qətnamə qəbul edib. Təəssüf ki, BMT-nin Qarabağa dair qətnamələri kimi, bu sənədə də əməl edilmir.

barış atmosferinə, qarşılıqlı inqteqrasiyaya, inkişafa mane olmaq.

***

Əlbəttə ki, rəsmi Ankara da bunun fərqindədir. Təsədüfi deyil ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan hər iki prezidentin aprelin 24-dəki saxta soyqırımla bağlı İrəvan mərasimlərində iştirakına münasibət bildirərək deyib: "Putin və Olland Ermənistanla səfər edərək düşmənçiliyin tərəfində yer aldılar. Biz istərdik ki, onlar Ermənistanla getməsinlər. Biz Çanaqqalada Ermənistanla qarşı hər hansı cavab vermədik, belə bir addım atmadıq. Ora 2 dövlət başçısı getdi, həm də olsun, bizə 20 prezident gəldi".

Prezident ardınca bəyan edib ki, Türkiyə dünyaya sülh mesajı vermək üçün mücadilə edərək Rusiya, Fransa, Almaniya və Avstriya kimi ölkələr ermənilərin yalanları üzərində inşaa edilmiş bir iddiaya dəstək verərək kinin, nifrətin, düşmənçiliyin tərəfində yer almış oldular.

24 aprel "genosid" törənlərini Türkiyə və Azərbaycan üçün ən böyük ibrət dersi əslində budur: dünyadakı, ətrafımızdakı bəzi qlobal güclər, antitürk mərkəzləri bundan sonra da "erməni" dəyəniyindən iki qarşıdaş ölkəyə qarşı istifadə etmək, düşmənçiliyi saxlamaq fikrinədir - Türkiyə hər zaman öz arxivlərini açmağa hazır olduğunu bəyan edib, regionda ədalətli barış formulunun sadə yolunu göstərsə də.

Bu xüsusda Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu

nun bəyanatı da mühüm önəm daşıyır. **Baş nazir deyib:** "Biz hər zaman arxivlərimizi açmağa hazır olduğumuzu söyləmişik. Kim bizimlə danışmaq istəyirsə, buyursun. Çanaqqalada olduğu kimi, biz başımızı veririk, amma baş əymərik..." Baş nazir həmçinin qarşıdaş ölkə əleyhinə qərar verən ölkələri Srebrenitsada, Xocalıda törədilmiş soyqırım cinayətlərinə münasibət bildirməyə çağırıb: "Türkiyənin əleyhinə qərar verənlər Qafqazda soyqırma məruz qalaraq Anadoluya köçmək məcburiyyətində qalan abxazlardan, çeçenlərdən, Ahıska türklərindən, gürcülərdən danışıqlar. Yaxın tarixdə Srebrenitsa və Xocalıda baş vermiş soyqırımların hesabını versinlər".

***

Çanaqqala və İrəvanda 100 illik yubiley mərasimləri bir sətər həqiqəti çıpaq şəkildə ortaya qoydu: Türkiyə və Azərbaycan iki qarşıdaş dövlət olaraq Dağlıq Qarabağ və "soyqırım" məsələləri ətrafında yeni realılıqlardan çıxış edib bundan sonra qat-qat çevik orta və sinxron siyasət qurmali, bir-birinə daha sıx sarılmalıdır. Və necə ki, Ankara Ermənistanla əlaqələrin normallaşmasının əsas şərti kimi Azərbaycan ərazilərini azad olunmasını qoyur, eləcə də rəsmi Bakı Dağlıq Qarabağ azad edilə belə, İrəvanla qonşuluq münasibətlərinin bərqərar edilməsinin baş şərti olaraq Ermənistanın Türkiyəyə qarşı "soyqırım" iddialarından vaz keçməsi tələbini irəli sürməlidir.

Ayrı sözlə, "Türkiyənin dər-di Azərbaycanın, Azərbaycanın dər-di isə Türkiyəndir" kursunu hər addımda dünyaya çatdırmaq, Türkiyəni bölgədəki açar proseslərdən kənar saxlamaq planlarını pozmaq lazımdır. Unutmayaq, bu planların əsas hədəfi şübhə yox ki, Azərbaycanı Türkiyədən aralayıb ona istənilən şərti, o cümlədən təslimçi sülhü qəbul etdirməkdir.

***

Belə bir pragmatik yanaşmanın son olaraq Türkiyənin Avropa Birliyi üzrə naziri Volkan Bozkır bu cür dilə gətirib. Sitat: "Ermənistan silahlı qüvvələri işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarından çıxmalıdır. Yalnız bundan sonra Türkiyə ilə Ermənistan arasında münasibətlərin yaxşılaşmasından söhbət gedə bilər. Ermənistanla yaxınlaşma bu ölkənin 1915-ci hadisələrini beynəlxalq aləmdə "soyqırım"

səf-nəzər olub. Antaqonist yubileylər bir faydası bu oldu.

Söhbət ilk növbədə dünyanın münsifi rolunda olan ABŞ-dən, habelə, Böyük Britaniya, qonşu ölkələrdən İran və 24 aprelde İrəvana yalnız parlamentin vitse-spikerini yollayan Gürcüstandan gedir. Onlar Azərbaycan və Türkiyə qarşısında öz "sifətlərini" qoruya bildilər.

Bu sıraya prezidenti "soyqırım" desə də, parlamenti (Bundestaq) son anda saxta məsələnin müzakirəsindən vaz keçən, İrəvana nə prezidentini, nə də baş naziri ayaq basmayan Almaniyanı da əlavə etmək mümkündür. Rəsmi Berlin, Almaniya hökuməti hər necə olmasa, Qarabağ məsələsində ədalətli mövqeyini qoruyub saxlayır və bu, ona Minsk Qrupu həmsədrliyində yeni "beşlik" formatında iştirak şansını təmin edə bilər.

Müsəvat Partiyası Məclisinin sədr müavini Vurğun Əyyub "Reyting" qəzetinə müsahibəsində üzvü olduğu Müsavat Partiyasının rəhbərliyinə meydan oxuyub. V.Əyyub bildirib ki, qurultaydan bəri onu partiya üzvlərindən uzaqlaşdırmağa cəhd göstərilib, amma rayon təşkilatlarının üzvləri tərəfindən bu cəhdlərin qarşısı alınıb: "Hesab edirəm ki, mənə partiya üzvlərindən uzaqlaşdırmaq elə də asan məsələ deyil."

Etibar Məmmədov Ukraynada olub
AMİP lideri, Beynəlxalq Demokrat İttifaqının sədr müavini Etibar Məmmədov Kiyevdə səfərdə olub. Dünən Bakıya döndərən Etibar Məmmədov Ukrayna Patriot Partiyasının qurultayında iştirak edib. AMİP-dən verilən xəbərə görə, qurultayda Etibar Məmmədov təbrik çıxışı edib.

O bildirib ki, milli tarix və əxlaqi dəyərlərdən yayınmaq bir çox dövlətlərin, millətlərin zəifləməsinə, müstəqilliyinin itirilməsinə, qardaş qırğını ilə müşahidə olunan müharibələrə gətirib çıxarıb. Effektiv dəyişikliklər etmək üçün partiyaların hər bir üzvlünün patriot olması vacibdir. Yalnız Ukraynanın əsil patriotları hər bir əzab dözüb ölkəni bugünkü çətin vəziyyətdən çıxarda bilərlər. O deyib ki, Patriot Partiyası həqiqətən də bu istiqamətdə doğru yol tutan partiyadır. E.Məmmədov qeyd edib ki, Ukrayna özünün tarixi kökləri, qədim adət-ənənələri olan bir Avropa dövlətidir: "Bu qurultayda iştirak edərkən əmin oldum ki, bu zəldə həm adına, həm də mahiyyətinə görə Ukraynanın əsil patriotları cəmləşiblər və icazə verin partiyamızın həyatında əlamətdar hadisə olan qurultayın keçirilməsi münasibətilə sizləri təbrik edirəm və partiyanın sədrinə, bütün üzvlərinə qarşılarına qoyduqları məqsədlərinə çatmaqda uğurlar arzulayıram".

Patriot Partiyasının sədri Mikola Yaroslavoviç Qolomşa təbrikə görə E. Məmmədova təşəkkür edərək bildirib ki, AMİP-lə Patriot Partiyasının arasında istər ikitərəfli, itərsə də gələcəkdə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlıq davam edəcək.

E.Məmmədovu Kiyev səfərində AMİP beynəlxalq əlaqələr katibi Elşən Mustafayev müşayiət edib.

□ E.SEYİDAĞA

Vurğun Əyyub Müsavat rəhbərliyinə meydan oxudu

Bu fikrə düşənlər unutmamalıdır ki, Vurğun Əyyub Müsavat Partiyasının bərpa mərkəzinin üzvlərindən biridir. Bir də mən hesab etmirəm ki, müsəvatçılıq ancaq Müsavat adında partiyanın üzvü olmaqla ölçülür".

V.Əyyub Müsavatın hazırkı rəhbərliyinin legitimliyini tanımadığını yenidən bəyan edib, eyni zamanda deyib ki, deputatlığa namizədlərin Müsavat Partiyası qarşısında öhdəlik götürməsinin tələb olunduğu təlimat mənasız sənəddir: "Mən Müsavatın indiki rəhbərliyini legitim hesab etmirəm. Ona görə də onların verdiyi qərarlar mənə maraqlandırmır. Hər bir partiya üzvü partiya qəbul olunarkən üzərinə öhdəlik götürmüş olur. Ona görə də mən həmin təlimatı mənasız bir sənəd hesab edirəm və ona əməl etmək niyyətim yoxdur".

Müsəvat başqanının müavini Elman Fəttah isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Vurğun Əyyubun əsassız yerə xoflandığını bildirdi: "Vurğun Əyyub heç bir əsas olmadan özündən xoflanırsa, Vurğun Əyyubun partiya üzvlərindən çıxarılması kimi məsələ partiya üzvləri üçün müzakirə mövzusu deyil. Vurğun Əyyub Müsavatın minlərlə sırayı üzvlərindən biridir. Onun özündən müştəbeh şəkildə partiya üzvləri ilə bağlı şişirtmələri də əsas olmayan müştəbehlikdən irəli gəlir. Müsavat Partiyası nizamnamə ilə

Elman Fəttah: "O, heç bir əsas olmadan özündən xoflanır"

Elman Fəttah

idare olunur və nizamnamədə göstərilməyib ki, kimsə keçmişdə hansısa müsbət bir işi iştirakçısı olubsa sonradan nizamnaməni pozmasına göz yumulmalıdır. Nizamnamə pozuntusuna yol verən partiya üzvlünün məsələsi partiyanın rayon təşkilatında müzakirə edilir, məsələ orada aydınlaşdırılır, uyğun olsa partiyanın mərkəzi orqanlarına şikayət ünvanlanır və məsələ orada araşdırılaraq müvafiq qərar verilir. Vurğun Əyyubun nizamnamə pozuntusu törədib-törmədiyi nə vaxtsa partiyanın müvafiq rayon təşkilatında və partiyanın strukturlarının hər hansı birində müzakirəyə çıxarılaçaqsa, nəticəsindən asılı olaraq biz buna münasibət bildirə-

Vurğun Əyyub

rik. Bu isə mən bilən yoxdur. Yeni Vurğun Əyyubun xoflanması əsas yoxdur".

E.Fəttah onu da dedi ki, Vurğun Əyyub təki deyil, onun kimi bir neçə nəfər də var ki, Müsavatın Nizamnaməsinin və rəhbərliyinin demokratikliyindən sui-istifadə etməklə məşğuldurlar: "Həmin şəxslər Müsavat üzvlü olubları iddia edərək bütün fəaliyyətlərini Müsavata qarşı yönəltməkdə davam edirlər. Bu mənəvi məsələdir. Müsavatın Nizamnaməsində var ki, üzvlər partiyanın strukturlarının qərarlarını tənqid edə bilərlər. Görünür, bu maddənin istismanı ilə məşğul olan bir neçə nəfərdən biri də Vurğun bəydir. Uğurlar olsun".

□ Etibar SEYİDAĞA

Razi Nurullayev MŞ-dən çıxarıldı

"Milli Şuranın dəfn prosesi gedir, Milli Şura artıq narazı kəsimin iradəsini təmsil edə bilməz"

Aprel 26-da Milli Şuranın sessiyası keçirilib. Sessiyada AXCP-dən edilən müraciət əsasında Razi Nurullayev Milli Şura üzvlüyündən xaric edilib. Milli Şuradan xaric edilməsinə Razi Nurullayevin münasibətini öyrəndik. O qeyd etdi ki, xaric ediləcəyi gözlənilən idi: "Bilirdim ki, oradan uzaqlaşdırılmağımla bağlı Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının təqdimatı olacaq, bunu gözləyirdim. Düşünürdüm ki, mənə sessiyaya dəvət edərək bu addımı atacaqlar.

Təbii ki, dəvət olunsaydım, iştirak edərdim və sözümdə də deyəcəkdim. Lakin bəlli oldu ki, mənim iştirakım olmadan bəzəndə qərar veriblər və əslində belə bir qərar verilməsi qanunsuzdur. Bununla belə, hər hansı addım atmaq niyyətində deyiləm, yəni buna əhəmiyyət vermədim. Fərqli düşünən insanın qurumdan uzaqlaşdırılması təəssüf doğurur. Ümumiyyətlə, fərqli düşünən insan orada qala bilməz. Mən özüm də istefa verə bilərdim, amma bu addımı atmadım. Yaxşı ki, belə bir addım atmadım, şərait yaratdı ki, Milli Şura bu cür qanunsuz qərar çıxarsın. Bilirsiniz ki, Milli Şuradan xeyli insan çıxıb. Yeni bundan sonra Milli Şuranın dəfn prosesi gedir. Milli Şura, artıq narazı kəsimin iradəsini təmsil edə bilməz. Orada təmsil olunan

hər bir insanın şəxsiyyətinə hörmət var. Hətta Əli Kərimli ilə də siyasi baxışlardan başqa heç bir problemim yoxdur. Əli Kərimlinin Milli Şurada apardığı siyasəti əvvəlcə də bəyənmişdim, indi də bəyənirəm. Milli Şuranı dəfn etmək istəməyirsə, ora yeni fikirlə insanları cəlb etməlidirlər. Mənim Milli Şuradan xaric edilməyim bir daha göstərdi ki, Milli Şura AXCP-nin, konkret olaraq Əli Kərimlinin diktəsi ilə fəaliyyət göstərir".

Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü Eldəniz Quliyev isə APA-ya deyib ki, Razi Nurullayev Milli Şuranın sessiyalarına 3 dəfə qatılmadığına görə nizamnaməyə uyğun olaraq qurumdan çıxarıldı: "Həm də AXCP-dən çıxarılandan sonra Razi Nurullayevin açıqlama-

Razi Nurullayev

ları ziyanlı, qeyri-səmimi və qeyri-demokratik oldu. Bütün bunlar nəzərə alınaraq, yekdilliklə onun qurumdan çıxarılması haqqında qərar qəbul edildi. Razi Nurullayevin qurumdan kənarlaşdırılması həm də onun bir ayağı iqtidarda, bir ayağı müxalifətdə olması ilə izah edilə bilər".

Xatırladaq ki, Razi Nurullayev təxminən iki ay öncə AXCP üzvlüyündən istefa verib. Buna qədər o, AXCP sədrinin müavini postunu tuturdu.

□ E.SEYİDAĞA

Riqa sammiti nə vəd edir?

Azər RƏSİDOĞLU

Riqada keçiriləcək "Şərq Tərəfdaşlığı" sammitində haradasa bölgənin taleyi həll edilə bilər. Mayın 21 və 22-də Avropa Birliyi "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramına üzv ölkələrin Riqa sammiti keçiriləcək.

Maraqlıdır ki, Belarus və Ermənistan sammitə qatılmaqdan imtina ediblər. Minsk və İrəvan Moskvanı qəzəbləndirməkdən ehtiyat edirlər.

Azərbaycana gəldikdə isə rəsmi Bakı "Şərq Tərəfdaşlığı" təşəbbüsünə dair əvvəldən öz mövqeyini formalaşdırıb.

Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə Assosiasiya sazişində maraqlı deyil, ancaq ikitərəfli üstün tərəfdaşlıq modelini təklif edir. Bakının belə mövqə sərğiləməsi Rusiyanı narazı salır. Moskva Riqa sammitinə qatılacaq ölkələri təhdid edir. Hamı Bakının seçimini gözləyir. Azərbaycan sammitdə yüksək səviyyədə təmsil olunacaqmı?

Digər tərəfdən, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə strateji enerji əməkdaşlığı var. Azərbaycan Avropa üçün hazırda yeganə alternativ qaz təchizatçısı statusundadır. Bu baxımdan, Azərbaycan rəhbərliyinin sammitə qatılması üçün xeyli səbəblər var. Lakin məlum olduğu kimi, Riqa saziş imzalanacaq. Bakı buna hazırıdır?

Ehtimal etmək olar ki, Azərbaycan Riqa sammitində iştirak edəcək, lakin sazişə imza atmayacaq. Bakı Avropa ilə enerji əməkdaşlığını genişləndirir, paytaxtda cənub qaz dəhlizi ilə bağlı toplantı keçirilir, lakin Kremli də qıcıqlandırmıq istəmir.

Bakı öz diplomatiyasında "açıq qapı" siyasətinə üstünlük verir. Nə Riqa sammitində sazişə imza atmağı düşünür, nə də ki Gömrük İttifaqına da qoşulmağı planlaşdırır.

Azərbaycan Avropanın enerji təchizatını ödəməklə təhlükəsizliyini də təmin etmək istəyir, lakin Rusiyanı da narazı salmaq istəmir.

Xatırladaq ki, "Şərq tərəfdaşlığı" proqramına əsasən bu təşəbbüsə daxil olan keçmiş sovet respublikaları islahatlar aparmaqla Avropa İttifaqı ilə inteqrasiya əlaqələrini inkişaf etdirə biləcəklər. Moskva bu təşəbbüsə əvvəldən mənfi yanaşır, lakin reaksiyası heç vaxt indiki kimi sərt olmamışdı.

Hələlik Avropa Birliyi ilə Assosiasiya sazişini ancaq Gürcüstan və Moldova imzalayıb. Rusiya Moldovada Avropa tərəfdarlarının mövqələrini xeyli zəiflədib və bu kasıb ölkəyə qarşı hibrid müharibə taktikasının bir neçə elementindən istifadə edir.

Avropa, ABŞ, NATO-nun dəstəyi ilə Azərbaycan daha çox inkişaf edə bilər. Vurğulayaq ki, "Şərq tərəfdaşlığı" proqramına əsasən bu təşəbbüsə daxil olan keçmiş sovet respublikaları islahatlar aparmaqla Avropa İttifaqı ilə inteqrasiya əlaqələrini inkişaf etdirə biləcəklər.

"Şərq Tərəfdaşlığı" - Polşa və İsveçin Avropa Birliyinin qonşuluq siyasəti çərçivəsində postsovet ölkələri ilə münasibətlərinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş təşəbbüsdür.

Viza rejiminin yumşaldılmasını, ticarət məhdudiyyətlərinin aradan qaldırılmasını və enerji əməkdaşlığını genişləndirməyi nəzərdə tutan bu proqram Avropa Birliyinin altı qonşu ölkəsini, Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan, Moldova, Belarus və Ukraynanı əhatə edir.

"Şərq Tərəfdaşlığı" Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyasına geniş imkanlar açsa da, rəsmi Bakı demokratiya, bazar islahatları və üzərinə götürdüyü digər öhdəliklərlə bağlı önəmli bir addım atmayıb.

Azərbaycanın Avropa perspektivinə uyğun ola biləcək dəyişikliklərin böyük bir qismi siyasi və iqtisadi azadlıqlarla bağlıdır. Bu niyyətə doğru hərəkət

Azərbaycanın özündən asılı olsa da, hərəkətli hiss olunmur. Rəsmi Bakı demokratiya və insan haqları ilə bağlı bir çox öhdəlikləri yerinə yetirməkdən yayınır.

Bu isə Avropanı narazı salır. Odu ki, Bakı Rusiya ilə də münasibətlərini kəlləmək istəmir...

"Bir az asta ol e, arxadaki televizor hökumətidir. Deyərsən, yerə düşüb qırılar, evimiz yıxılır..." Yarızarafat deyilən bu irada gülüskək də, az keçmədən izahatını verir ev yiyəsi. Məlum olur ki, qonaqların qabağına qoyulan çəngəl-bıçaqdan tutmuş stol-stula qədər, hər şey İsveçrə hökumətinindir, əməndədir, ehtiyatlı olmaq lazımdır...

"Yeni Müsavat"ın mühacir azərbaycanlılarla bağlı layihəsinin növbəti qəhrəmanları hələ oturma izni almamış, müraciətlərinə cavab gözləyən həmvətənlərimizdir. Yeni mühacirlik yolunda əmin addımlarla irəliləyən, İsveçrə hökumətinin sorğu-sualları, sınaqları ilə üzbaşlı qalan, bu çətin mərhələni keçəcəklərinə ümidli olan 4 azərbaycanlı. Qayğıları, həyəcanları ortaqdır. "Səni axırıncı dəfə nə zaman çağırırdılar?", "Nə sual vermişdilər sənə?", "Son sözləri nə oldu?" suallar, suallar... və axırda "Allaha pənah, inşallah verələr oturma. Verməmək üçün bir səbəb yoxdu axı..." ümidləri. Aralarında ailələri ilə bura pənah gətirənlər də var, özü oturma izni alan kimi onları yanına alacaq olanlar da...

Söhbət zamanı fikir verdim, durumları bir-birindən xeyli fərqlənir. Bu işə qaldıqları kantonun qaydaları ilə bağlıdır. "Bizim kanton, sizin kanton" deyə-deyə apardıqları müqayisələr zamanı oturma izni almaqda olan mühacirlərə göstərilən münasibətin necə fərqli olduğu üzə çıxır. "A bəy, bizim kantonda ele döyül axı..." Nə qədər ilginclik səsləndiyini təsəvvür edə bilməzsiz...

Görüşün fotolarını isə "Yeni Müsavat"ın İsveçrədəki foto-reportyoru Abbas Atılay tarixə həkk edir. Oturma izni almış A.Atılay zaman-zaman bu mərhələni keçmiş birisi olaraq həmvətənlərinə müəyyən məsləhətlər, ümidlər də verir. Hər pozitiv, ümid dolu sözəndən sonra həmvətənlərimizin gözündəki o sevinci bir görsəz...

Qonağı olduğumuz evin sahibi Sarvan Abdulazimovdur. Əslində ona ev yiyəsi də demək olmaz. Çünki üçmərtəbəli blokda onlarla yanaşı, daha iki ailə yaşayır. Biri Suriyadan, digəri Elitriyadan gələn ailədir. Yeni bura mühacir ailəyə verilən mənzil yox, müvəqqəti məskunlaşma məkanıdır. Sarvan bəy deyir ki, qonşuluq çətin, çünki danışa biləcəkləri ortaq dili - alman dilini bilmirlər.

"Hələlik hamımız ikinci sort adamıq burda"

Keçək digər müsahiblərə: Xəyyam Qəhrəmanov, İsa Səməd, Hüseyin Tağıyev... Sarvan da daxil, hər dörd müsahibim Müsavat Partiyasının üzvləridir. Aşağı-yuxarı, hamısı eyni ərəfədə İsveçrəyə gəliblər. 2014-cü ilin sonlarına yaxın. Hamısı müraciətlərinə cavab gözləyir, ortaq problemləri, qayğıları, gözləntiləri var. Elə bizə də ondan danışdılar. Təbii ki, öncə mühacirlik üçün İsveçrəni seçmə səbəblərindən başlamaq şərti.

İ.Səməd: "Biz Andreas Qrosun təmsalında İsveçrəni Avropada demokratiyanın beşiyi bilirdik. Ona görə də bu ölkədə yaşamaq istədim".

X.Qəhrəmanov: "Əskidən tanıdığımız Hacı Hacı, Elbəy Həsənli, Kamil Tağısoy İsveçrədə idi. Hüseyin bəydən başqa qalan hamımız Müsavatın Laçın rayon təşkilatının üzvüyük. Yeni ortaq yolumuz var".

İ.Səməd: "Hələ də düşərgədəyik. Kampda həyat daha sərt. Xüsusən karantin rejimidir. Mən Haymdayam. Yataqxanaya şəraitində yaşayırdıq. Orda dəyişik millətlərdən olanlar var. Suriya, Eritriyadan olanlar isə çoxluq təşkil edir".

İsveçrədəki Laçın qaçqınlarının heyrətəmiz hekayələri - reportaj

İsveçrədə oturma izni almağa hazırlaşan azərbaycanlıların yaşadıqları, qayğıları, gözləntiləri; "BİZ İKİNCİ DƏFƏDİR Kİ, QAÇQIN DÜŞÜRÜK"; "Yeni Müsavat" qaçqın yataqxanalarında qalan, oturma izni gözləyən həmyerlilərimizin ilginclik hekayəsindən yazır

X.Qəhrəmanov: "Mən Luzern kantonunda yaşayıram, Haymda. İndi ən çətin mərhələdir. Bakıdan tək, ailəsiz gəlmişəm. Hələ ki müraciətimə cavab yoxdur. Aramızda tək Sərvan bəyə ev şəraitində qalmağa icazə verilib. O da bir şans məsələsidir. Amma biz hamımız eyni vəziyyətdəyik. Hələlik ikinci sort adamıq. Tibbi sığortamız yoxdur. Adi xəstəlik olanda - başımız, dişimiz ağrıyanda həkim çağırma bilmirik. Təcili Tibbi Yardımada ödəniş edirik. Təsəvvür edin, 900 frank... Mənə deyiblər ki, "oturma almayana qədər ancaq ən ağır halda həkimə müraciət edə bilərsiniz. Çalış, xəstələnmə, müraciət etmə". Başqa kantonda ağır oldu, həkimə getdim, pul çərməsi ödədim. Daha bir çətinliyimiz isə adaptasiya və dil problemi ilə bağlıdır. Avropa Bakıdan ele də asan deyil. Status vermirlər. Mən 2003-cü ilin 15-16 oktyabrda həbs olunmuşam. Hələ bilmirik nəticə necə olacaq".

"Buranın təbiəti Laçını xatırladır"

S.Abduləzimov: "Dillə bağlı problem çətin, insanlarla danışa bilmərsən. Amma deməliyəm ki, pis qarşılamırlar. Çalışdıqlarında sənə dinləsinlər. Sıxıntılar, danxmalar çox olur. Biz ikinci dəfədir ki, qaçqın düşürük. Bir dəfə 1992-ci ildə, sonra da 2014-cü ildə. İlk dəfə qaçqın düşəndə öz dilimizdə danışdıq deyə asan idi. İndi başqa dildir. Bakıda Laçının, o yerin-yurdun həsrətini çəkirdik. İndi də bu mənzərəni görürük, ikiqat özleyirik. Buranın təbiəti Laçını xatırladır, yadıma düşəndə üreyimizin başı göynəyir. İnsan doğmaları üçün danxır. Məsələn, bu gün sizin gelişiniz münasibətlə yığılmışdır. Deyirik ki, ayda bir dəfə yığılaş, heç olmasa bir araya gəlib, danışmaq".

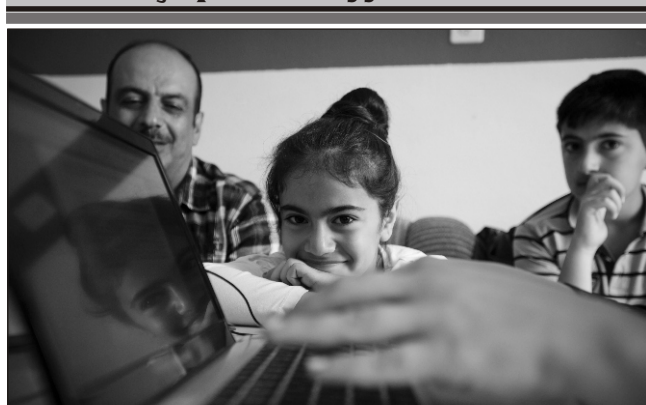
H.Tağıyev: "Mən də Bazel kantonunda qalıram. Elə bir problemlər yoxdur. Xəstəxanaya getdin, sığorta kartın var. Bizdə Təcili Yardım çağırmaqda heç bir problem və məhdudiyət yoxdur. Bazelə idarəçilər sosialistlərdir. Xaricilər üçün ən əlverişli yer Bazel sayılır. Oturma alandan sonra pul verirlər ki, get evinə əşya al. Bütün bunlar rahatlıq üçün nəzərdə tutulub. 2012-də ailəmlə gəldim. Sonra geri qayıtdı ailəm. Oturma almam üçün heç bir problem yox idi. Orda təzyiq oldu, məcbur qalıb təkrar gəlmişəm. Gəldiyimiz ilk iki ayı çətinlik çəkmişik. 300 nəfər bir arada yaşayırsan. Bir otaq verirlər. Bəzən bir otağa başqa bir ailə də salırlar. Yemək saatları, çölə çıxmaq saatları konkret qrafik üzrə olur".

"Uşaqların beyni yüklü deyil, hər şeyi daha tez qavrayırlar"

- Hansızın uşaqları burdadır?

İ.Səməd: "Mənimkilər burdadır. Uşaqlarda çətinlik yoxdur. Gələn gündən məktəblə təmin olunublar. Uşaqların beyni yüklü deyil, hər şeyi bizdən daha tez götürürlər. Almanca sərbəst danışa bilirlər. Getdikləri məktəb mü-

"Uşaqların müəllimləri dedi ki, əsas odu, ana dilini uşaq unutmam. Ana dilini unudan uşaqdan cəmiyyətə insan olmaz"

hacir məktəbidir. Orda da əsas üstünlüyü dil verirlər, digər fənlər də keçilir. Uşaqların adaptasiyası lap tez olur".

S.Abduləzimov: "Biri məktəbə gedir, o biri də sentyabrda gələcək. Uşaq tez adaptasiya olunur. Dil tapır. Yerli məktəbə gedirlər".

H.Tağıyev və X.Qəhrəmanovun ailəsi isə hələ ki Bakıdadır. Onlar oturma izni alandan sonra ailələrini də yanlarına gətirəcəklər.

"Bura gəlmişkən niyə Azərbaycan haqqında danışmıyıq? Üreyimiz yanır axı..."

- Mühacirlərə, onların sosial şəbəkələrdəki müzakirələrdə tutduqları mövqeyə Azərbaycanla zaman-zaman qıcıqla yanaşıblar. "Siz rahat oturmursuz orda, bizə ağır vəzə bilməzsiz..." yanaşması... Bunu özünü qarşı da hiss edirsizmi?

İ.Səməd: "Təbii, bura gələndən sonra orda qalanlara ağır verməyimiz düz çıxmazdı. Bizim üzərimizə düşən verilən qərarlar

dəstəkləməkdir. Çünki rejimin qabağında onlar dayanır. Amma biz də yanırıq axı... Son vaxtlar partiyaya (Müsavat) basqılar var. Partiyaya dəstək verə bilmirik, burdayıq, gücümüz çatmır. Amma ona baxmayaraq, rəhbərliyin bütün qərarlarını dəstəkləyirik. Rayon təşkilatı ilə mütəmadi olaraq əlaqələrimiz var. Rəhbərliklə danışırıq".

"Bazar günü paltaryuyan və tozoran işlədə bilməzsən"

- İsveçrə qanunlarından, həyat tərzindən danışmaq. Nə olar, nə olmaz... Sizin ilginclikləriniz varmı?

İ.Səməd: "Burda bazar günü paltaryuyan və tozoran işlədə bilməzsən. İnsanların istirahətinə mane ola bilər deyər. Həftə içi gündə saat 12-1 arası heç kim işləyə bilməz. Nəhər zamanı olduğu üçün uşaqların həmin saatda səs salması yasaqdır. Qonşuluğu belə qanunlar tənzimləyir".

S.Abduləzimov: "Nəqliyyatda əsasən sürət qatarından istifadə edirik. Küçədə səs eşitməyən. Qatar səni göstərdiyi dəqiqədə, saniyədə çatdırır mənzil başına. Tutaq ki, 20 Yanvardan Xırdalana gedirsən, amma səni heç kim zorla Saraya aparmır. Heyif deyil bu?" (bu mənzərəni xatırlayıb, hamısı gülür).

A.Atılay: "Bir müddət sonra bu sakitlik bizə pis təsir edəcək. Adrenalin olmayacaq. Biz onunla yaşamağa öyrəşmişik. Məsələn, Norveçdə sakit ölkədir. Dəlilik, intihar halları orda daha çox olur".

- İkin müşahidələrimə görə, azərbaycanlı mühacirlər arasında əlaqələr bir qədər zəifdir...

A.Atılay: "Burda nəqliyyat xərcləri xeyli yüksəkdir. Verilən pul nəqliyyat xərclərinə görə azdır. Əlaqələr də ona görə zəifdir. Hamı eyni yerdə yaşamır axı. Hər bir kantondadır".

X.Qəhrəmanov: "Məsələn, mən bura yarım biletlə gəlmişəm. Bizim pulla həmin biletin qiyməti 25 manatdır. Ayda isə mənə 325 manat verirlər. Bu pulla mənə necə tez-tez özümüzlüküləri görməyə gedib-gələ bilərəm? Həqiqətən bura bahalı ölkədir. Təsəvvür edin ki, bir "paçka" siqaret 8.50 manatdır. Özü də ən ucuzu..."

H.Tağıyev: "Azərbaycan mətbəxinin ötrü danxanda Sarvangilə yığılır. Gedəndə sağ olsunlar, bizi bir neçə gün isidib yeyə biləcəyimiz yeməklə yola salırlar".

Yeməkdən söz düşən kimi, mühacirlərin dərdi açılır. Burada Azərbaycan mətbəxinə aid heç bir restoranın olmaması, bəzi dadlara öyrəşə bilməmələrdən danışırlar. "Oturma alan kimi qonaqlıq təşkil edirik" deyir biri. Daha sonra o biri arzusunu daha yüksək tutur: "Oturma alandan sonra bəlkə birləşib bir Azərbaycan mətbəxi açmaq?" A.Atılay zarafata salır: "Elə olsun ki, heç olmasa restoran 1 ay işləsin də".

"Uşaqların müəllimləri tapşırı ki, qoymayın ana dilini unutsunlar"

Söhbətə diqqətlə qulaq asan, ara-sıra diktafona, fotoaparata nəzarət edən balacaların da danışmaları var.

İsa Səmədin oğlu Musa 7-ci sinifdə oxuyur. Artıq alman dilini öyrənib və dostları ilə ünsiyyətdə çətinlik çəkmir: "Buranın dağlarını bəyənirəm, hər tərəf yaşılıqdır. Amma Bakıdakı məktəbdən, dostlarımdan ötrü danxıram. Qohumlarımız, nənələrim yadıma düşür tez-tez".

Bacısı Nərgiz isə 2-ci sinifdə oxuyur. Alman dilini öyrənir və bu dildə də kitab oxuyur: "Burda məktəb iki hissədən ibarətdir. Birinci məktəb 4 saat olur. Bakıdakı kimi. 8-də başlayıb, 12-də qurtar. İkinci məktəb isə 2-yə qalmış 15 dəqiqə başlanır, 4-də qurtar. Birinci adı məktəbdir, ikincidə isə dərsləri oxudururlar".

Ataları söhbətə müdaxilə edir: "Uşaqların müəllimləri dedi ki, əsas odu, ana dilini uşaq unutmam. Ana dilini unudan uşaqdan cəmiyyətə insan olmaz. Kimin ki, evində ana dilindən az istifadə olunur, onlar da unudur və unudacaq. Biz çalışırıq ki, uşaqlarımız danışsın və dilimizi unutmam".

Həmsöhbətlərim müsahibənin bir neçə yerində gənc müsahibə Nərgiz Yaqublunun vaxtsız ölümünü onları necə sarsıtdığını toxundular. S.Abduləzimov: "İsa bəy hönkürüb ağlayırdı ki, mən Nərgizin dəfnində olmalıydım".

İsa Səməd: "Qolumuz-qanadımız sındı o xəbəri eşidəndə ele bil. Neçə gündü sarsıntı içindəyik. Qürbətə belə faciənin ağırlığı on qat artıq olur, çəkmək mümkün olmur. Elə qəzet vasitəsilə ailəyə dərin başsağlığı veririk".

Söhbət bitir, ev sahibinin xanımı masaya milli yeməkləri düzür -dolma, aş, ev turşusu... Müsahiblərim deyir ki, burda hər şey orqanik, təbii deyil və bu, özünü yeməklərin dadında da göstərir. Ev yiyəsinin qonağa "bax, yeməsin inciyərəm", "bunun da dadına bax, zəif yemə"...isran... Milli qonaqpərvərlik, qonağa aşırı xidmət, qulluq...evdə tam azərbaycançılıq əhvalı var, dəyişməyib.

Yeməkdən sonra Sarvan bəy evin qarşısındakı bostanı göstərir bizlərə. Nələr əkilir, hansı toxumu hardan alıb... Hamısını bir-bir danışır. Dostları zarafata salıb gülüşürlər: "Sarvan, AzTV-yə müsahibə verən keçmiş sağıqlara oxşadı: hər inəkəndə bir bala...".

Onları bura gətirən qayğıları çox olsa da, hələ də səksəkə ilə burdakı yerli qurumlardan oturma cavabı gözləyənlər də, əhvalatları yerindədir: "Bir-birimizi gördəndə pis şeyləri unuduruq, əhvalımız ona görə yaxşıdır indi".

Q Səvinc TELMAS ATILAY

Fotolar Abbas ATILAY

Bərdə sakini bələdiyyə sədrini məhkəməyə verib

Bərdənin Mirzalıbəyli kəndində yaşayan Telman Əliyev "Yeni Müsavat"ə müraciət edib. Şikayətçi deyir ki, bələdiyyə sədri İldırım Məlikov onun pay torpağını zəbt edib. Buna görə də o, sədri məhkəməyə verib. Ancaq hüquqlarını bərpa edə bilməyib. T.Əliyev deyir ki, məhkəmələr heç bir əsas göstərmədən bələdiyyəni müdafiə edir:

"Bərdə Rayon Məhkəməsinin 27 noyabr 2013-cü il tarixli qətnaməsi var. Mirzalıbəyli bələdiyyəsinə, Bərdə rayonu 1 və 2 sayılı dövlət notariat kontorlarına qarşı iddia qaldırılmışdır. Amma zəbt edilən 0,43 hektar torpaq sahəsindən həmin şəxsin çıxarılması, torpaq sahəsinin qaytarılması və alqı-satqı müqavilələrinin etibarsız hesab edilməsi tələbinə dair iddiamız rədd edilib. Cavabdeh Məlikov İldırım dır. Birinci instansiya məhkəməsinin ədalətsiz qətnaməsindən Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 18 avqust 2014-cü il tarixli qətnaməsi ilə qismən təmin edilib".

T.Əliyev bildirir: "Apelyasiya şikayətində bildirmişik ki, İldırım Məlikov 2006-cı ilin aprelində pay torpağının 0,44 ha hissəsinin satılmasına dair notariatsda imza atıb, cavabdehdən 4 min manat pul alıb, lakin bizə heç bir sənəd verilməyib. Bələdiyyə sədri sahəyə gedən yolu daraldıb, texnikanın sahəyə aparılması mümkün olmayıb. Yolu genişləndirilməsini ondan xahiş etmişik. Lakin 2013-cü ilin mart ayında bu günə kimi düzəlməyib. 2013-cü ilin mart ayında sənədləri gətirib yoxlatdırdıqdan sonra 0,44 ha əvəzinə, 0,89 ha satıldığını bildirmişik. 0,24 ha torpaq sahənin satılması ilə bağlı 2 sayılı notariusda notarius Tamaşa Atakişiyeva tərəfindən saxta sənədləşmə aparılıb. Tərəfimizdən apelyasiya şikayətimizin təmin olunması barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişik. Apelyasiya Məhkəməsi qanuni tələbimizi təmin etməyib".

Kənd sakini söyləyir ki, onu aldatma yolu ilə əqdi bağlamış cavabdehin hərəkətlərini qanunsuz hesab edirik. Qanunvericiliyə görə əhəmiyyətsiz əqd bağlandıqı andan etibarsızdır və o heç bir hüquqı nəticəyə səbəb olmur. Məhkəmə ədalətli araşdırma aparmayıb. Bu sənədləşmələr notarius tərəfindən qeyri-qanuni əsaslarla iradəməsinə əleyhinə olaraq aparılıb. Nəticədə mənim aldatılmağım əsassız olaraq notariat sənədlərdə təsdiqlənməklə mülkiyyət mənimdən götürülüb. Mən bu fakt və halları məhkəmələrdə mübahisələndirmişəm. Mülkiyyətimdə olan torpaq sahəsinin aldatılma yolu ilə əldə edilməsini bildirsək də, ədalətli məhkəmə araşdırılması aparılmayıb". T.Əliyev ölkə rəhbərliyindən kömək gözləyir.

□ E.HÜSEYNOV

Ağcabədidə pivə əvəzinə benzin içən kişi öldü

Ağcabədi sakini zəhərlənərək ölüb. APA-nın Daxili İşlər Nazirliyinin saytına istinadən verdiyi məlumata görə, hadisə aprel 26-da Ağcabədi rayonunun Hindarx qəsəbəsində qeydə alınıb. Qəsəbə sakini Cəsarət Cəfərov səhənə pivə şüşəsində saxlanılan benzini içib. O, xəstəxanaya aparılarkən yolda ölüb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Kisilər!!! Axırncı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycan, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vazidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kisilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunclarm dərmanlı müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

İki uşaq anası olan əlil qadın işdən çıxarıldı

heç cür bərpa edə bilmir.

Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Bəhrüz Nuriyev küçəsindəki yataqxanada yaşayan Sədaqət Dadaşovanın himayəsində iki az yaşlı uşaq var. Vəziyyətini gözü yaşlılarla danışan qadın deyir ki, işsizdir, heç bir yerdən gəliri olmadığı üçün uşaqlarına baxmaqda çətinlik çəkir: "Məni heç bir səbəb olmadan işdən çıxarıblar. Uşaqlarıma gündəlik çörək belə ala bilmirəm. Əlil olduğum halda çətinliklə işləyib ailəmi dolandırırıdım. Vətənə iki əsgər böyüdüürəm. Ancaq bir işi də mənə çox gördülər".

9 il müəllimlik təcrübəsi olan S. Dadaşova səhhəti ilə bağlı olaraq işindən ayrılmalı olub. Bir müddət sonra isə Nizami rayonu 210 sayılı məktəbdə texniki işçi kimi çalışmağa başlayıb və uşaqlarını çətinliklə də olsa dolandırıb. Ancaq məktəb direktoru Razim Rəsulovun ona bələdiyyə qəzəli münasibət nəticəsində qanunsuz olaraq işdən çıxarılıb.

Bununla bağlı Bakı Şəhər Təhsil İdarəsinə müraciət edən şikayətçi bildirir ki, məktəb direktoru intizam məsuliyyətinə cəlb olunub. Bir müddət sonra isə başqa bir səbəblə vəzifəsindən uzaqlandırılıb.

Bakı Şəhər Təhsil İdarəsi tərəfindən şikayətinə baxılan Sədaqət Dadaşova 36 nömrəli texniki yaradıcılıq məktəbinə "Bacanqlı əllər" dərəcəsinin rəhbəri təyin edilib. Bu ilin mart ayının 1-dən etibarən dərslərə başlayan həmsöhbətəm bayram tətilindən sonra məktəbə buraxılıb.

36 nömrəli texniki yaradıcılıq məktəbinin rəhbəri Təranə Aslanova Bakı Şəhər Təhsil İdarəsindən verilən əmrini imzalamadığı üçün Sədaqət Dadaşova yeni işinə davam edə bilməyib: "Mən əmrin niyə imzalanmadığını soruşduqda Təranə Aslanova bildirdi ki, burada işləmək hər adamın işi deyil, burada yalnız imkanlılar çalışır".

Sədaqət Dadaşova deyir ki, Bakı Şəhər Təhsil İdarəsinin fevralın 18-də verdiyi əmr iki aydan artıqdır ki, imzalanmayıb: "Bununla bağlı ombudsmana da şikayət etmişəm. Oradan da cavab gəlib ki, işlə təmin olunsun. Ancaq 8 aydır ki, mən balalarımın bir tikə çörək qazana bilmirəm". İki qrup əlil olan Sədaqət Dadaşova problemini məhkəmə yolu ilə həll edəcəyinə ümid edir.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Fotolar müəllifindir

Dələduzluqda təqsirləndirilən hüquq müdafiəçisi saxlanılıb

Azərbaycanda dələduzluqda təqsirləndirilən hüquq müdafiəçisi saxlanılıb və barəsində həbs-qətimkar tədbiri seçilib. Şirvan Şəhər-Rayon Polis Şöbəsinin müstəntiqi Anar Bayramovun APA-nın Mil-Muğan bürosuna verdiyi məlumata görə, Şirvan şəhərində fəaliyyət göstərən "Regional İnsan Hüquqları və Ekologiya Müdafiə Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri, 1970-ci il təvəllüdü İskəndərli Azad Vəlyəddin oğlu Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2 178.2.4 (dələduzluq), 182.2.2-ci (hədə-qorxu ilə tələb etmə) maddələri təqsirləndirilir.

Daha əvvəl Cinayət Məcəlləsinin 182.1, 228.1, 228.4, 66.3-cü maddələri ilə təqsirləndirilən 3 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilmiş Azad İskəndərli özünü hüquq müdafiəçisi kimi təqdim edərək, hüquq təhsili olmadığı halda qanunsuz vəkil xidmətləri göstərməklə vətəndaşları aldatmaqda ittiham edilir. İstintaqla müəyyən edilib ki, o, etibardan sui-istifadə etmə, aldatma və şantaj yolu ilə özünün xeyli miqdarda əmlakını ələ keçirməklə təkrar dələduzluq və özünün əmlakını hədə-qorxu ilə tələb etmə cinayətlərini törədib. A. İskəndərli 2008-ci ilin oktyabr ayında Şirvan şəhərində fəaliyyət göstərən "Sərvət" şadıqlı sarayının sahibi Qasımov İbrahim Əli oğlundan 2500 manat borc pul alıb və qaytarmayıb. O, sahibkara şantaj edərək hər ay 300 manat ödəməsinə tələb edib. Ə.Məmmədov isə bununla razılaşmayıb.

Bundan başqa, o, Salyan rayon Bəşirbəyli kənd sakini Həşimov Seymur Çingiz oğlundan 1200 (min iki yüz) manat, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu sakini Dəmirova Nazilə İskəndər qızından, onun övladları Simrand və İlkin Dəmirovlardan 4350 manat məbləğində pulu aldatma yolu ilə alıb.

«Azercell»in yeni Mobil Müştəri Xidmətləri ölkəni qarış-qarış gəzəcək!

1996-cı ildə, yarandığı gündən etibarən ölkəmizdə innovativ müştəri xidmətləri modelini quran və həyata keçirməkdə davam edən, daim yenilikləri ilə abunəçilərini sevindirən «Azercell» daha bir ilkə imza atır. Belə ki, abunəçilərinə daha rahat və keyfiyyətli xidmət təqdim etmək niyyətiylə şirkət tərəfindən yeni Mobil Müştəri Xidmətləri yaradılıb.

Mobil Müştəri Xidmətləri qrupunun əsas məqsədi abunəçilərə daha yaxın olmaq, Azərbaycanın rayon və şəhərlərinə səfər edərək vətəndaşların istək və gözləntilərinə rahat və operativ şəkildə həyata keçirməkdir. Yenice yaradılan bu xidmətin ilkin mərhələsində Müştəri Xidmətinin əməkdaşları «Azercell» Ekspres ofislərinin hələ fəaliyyət göstərmədiyi rayonlara və cəbhəyeni bölgələrə səfər edəcək. Səfərlər zamanı abunəçilərə Müştəri Xidmətləri və «AzEX» ofislərində «Azercell» tərəfindən təqdim olunan bütün xidmətlər göstəriləcək. Mobil Müştəri Xidmətinin əməkdaşları 27 aprel tarixində səhər bu məqsəd üçün təşkil olunmuş xüsusi nəqliyyatla ilk olaraq «Azercell»in Bəsti Bağirova küçəsi, 2 ünvanında yerləşən Müştəri Xidmətləri mərkəzindən yola düşərək Saatlı-İmişli, aprel 28-də İmişli və Füzuli, aprel 29-da Ağcabədi və Ağdamın Quzanlı qəsəbəsinə, aprel 30-da isə Ağcabədi və Tərtərə səfər edəcəklər. Beləcə, «Azercell»in Mobil Müştəri Xidmətləri ölkə boyu səfər edərək ən ucqar ərazilərdə belə abunəçilərinin isteklərini həll edəcək.

Qeyd edək ki, müştərilərə xidmət sahəsində bu konsepsiyaya ölkədə ilk dəfə məhz «Azercell» tərəfindən tətbiq olunur. Məlumat üçün bildirik ki, «Azercell» Müştəri Xidmətləri sahəsində innovativ yenilikləri ilə hər zaman seçilib. Şirkət 1998-ci ildə ölkədə ilk dəfə olaraq 24/7 rejimində fəaliyyət göstərən Telefon Mərkəzi, 2009-cu ildə isə Gəncədə ilk Regional Telefon Mərkəzini yaradıb. Öz müştərilərinə yalnız üz-üzə deyil, həm də virtual, "online" şəkildə xidmət göstərən «Azercell» sosial şəbəkələrdə də bu xidmətin keyfiyyətini yüksəldir. Müştəri məmnuniyyəti sahəsində göstərdiyi uğurlu xidmətlərinə görə, «Azercell» müxtəlif mükafatlara layiq görülüb. «Azercell» Azərbaycanda ən böyük müştəri xidmətləri şəbəkəsinə - 58 ÖN Masa və «Azercell» Ekspres ofisləri və 425 rəsmi satış məntəqəsi ilə ən geniş satış şəbəkəsinə malikdir. Bu məntəqələr yüksək keyfiyyətli servis göstərmək üçün bütün ölkə boyu müştərilərin xidmətindədir.

Müştəri xidmətləri mərkəzinə hər-hansı səbəbdən gələ bilməyən abonentlərə isə «Azercell»in Mobil Ofisi dəstək olur. Xidmət əməkdaşı bu məqsəd üçün ayrılan və lazımı texniki avadanlıqla təchiz olunmuş xüsusi avtomobildə müştərilərin yanına gedərək, onlara yerində xidmət göstərir.

Elan

Qasımov Seyfulla Səttar oğlunun Əfqanıstan veteranı vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Elan

Təcili sərfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır. Nərimanov Məhkəməsinin həyatında, Stalin layihəli daş binada 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupe şkaf, geniş, işıqlı otaqlar, döşəmə mozaika parket, mətbəx və digər bütün mebellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyət, parkovka yeri var. Qiyməti 190 min manat. Bundan əlavə 2 məşinliq daş qaraj da satışıdadır. (36 kv.m. qiyməti-50.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır. Tel: (051) 984-90-63

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Əmanətlərin sığortalanması ilə bağlı məsələ yenidən gündəmədədir. Bəzi ekspertlər bildirlər ki, Mərkəzi Bank əmanətlərin sığortalanması mexanizminin səmərəliliyini artırmaq barədə addımlar atmalıdır.

Ekspert Samir Əliyev məsələ ilə bağlı bir neçə təklif üzərində dayanıb. "Uzun müddət manatın sabit qalması, bank sektorunun müflisləşmə hallarının olmaması və ən nəhayət, əmanətlərin dövlət tərəfindən sığortalanması əhalinin vəsaitlərini banklara etibar etməsinə gətirib çıxardı. Hətta bir neçə bankın bazarı tərk etməsi də əmanət bazarında gərginlik yaratmadı. Əsas səbəb əmanətlərin sığortalanması idi. Ölkədə əmanət cəlb edən bütün banklar Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun üzvüdür və valyuta növündən asılı olmayaraq 12 faizə qədər illik faiz dərəcəsi ilə yatırılan bütün əmanətlər sığortalanır, yəni dövlət tərəfindən zəmanət verilir", - deyir o, qeyd edib.

Ekspertin sözlərinə görə, dünyanın yuzdən çox ölkəsində tətbiq edilən əmanətlərin sığortalanması mexanizmi əhalinin bank sektoruna inamını artırmaq, bank sektorunda dayanıqlığı təmin etmək məqsədi daşıyır: "Mərkəzi Bank əmanətlərin sığortalanması mexanizminin səmərəliliyini artırmaq barədə addımlar atmalıdır. Sığortalanmış əmanətlər üzrə kompensasiya məbləği 30 min manatdan 50 min manata qaldırılmalıdır. Bu addım daha çox əmanətin sığorta sistemində düşməsinə imkan verir. 2014-cü ilin məlu-

Əmanətlərin sığortalanması üçün

təklif verildi...

Samir Əliyev: "Mərkəzi Bank əmanətlərin sığortalanması mexanizminin səmərəliliyini artırmaq barədə addımlar atmalıdır"

matların istinad etsək, görürük ki, əmanətlərin təxminən 30 faizi kompensasiya olunur".

S.Əliyevin ikinci təklifi əmanətin sığorta haqlarının əmanə-

tiçik banklar yüksək faiz təklif edir və əhali bu təklifdən yararlanır. Əmanətin sığorta haqlarının əmanətin faiz dərəcəsi arasında asılılıq yaradılmalıdır. Bank nə qədər yüksək faizlə əmanət cəlb etsə, fonda bir o qədər də yüksək sığorta haqqı ödəyər. Bu, bankları daha məsuliyyətli olmağa sövq edə bilər".

Onun sözlərinə görə, əgər fond faiz limitini aradan qaldırmaq istəmirsə, bu halda limit valyuta növündən asılı olaraq differensiallaşdırıla bilər: "Əhalinin dollar əmanətinə axının qarşısını almaq üçün xarici valyutada, o cümlədən dollar əmanətləri üzrə sığortalanma faizini 12 faizdən 6 faizə endirməsi məqsədəuyğun olardı. Bu addım əhalinin manatla əmanət qoymasını stimullaşdırma bilər".

Həmçinin əmanətlərin sığortalanmasını yoxlayan elektron bazasının yaradılması da təklif edilir. "Müşahidələr göstərir ki, bəzi banklarda uçot sistemi hələ ki mükəmməllikdən uzaqdır. Bu isə əmanətçilərdə vəsaitlərinin sığortalanmasına şübhə yaradır. Əmanətlərin Sığortalanması Fondunda sığortalanmış əmanətlərin elektron bazasını yaratmaq əmanətçi öz vəsaitinin sığortalanmasını yoxlamaq imkanı vermiş olar. Əmanətçi fon-

dun sayına daxil olmaqla bankla bağladığı əmanət müqaviləsinin nömrəsini, adını və soyadını daxil etməklə əmanətinin sığortalanmasını yoxlaya bilər. Bank sığortalanmış əmanət qorunur" və ya "Sizin əmanət qorunmur" kimi cavabın yazılması məsləhət olardı. Bununla da bankın mümkün məsuliyyət-sizliyinin qurbanı olmaz", - deyir ekspert vurğulayıb.

□ RÖYA

"Əli və Nino" filminin çəkilişləri dayandırılmayıb

Hazırda çəkilişlər Türkiyədə davam etdirilir və ayın sonuna yekunlaşacaq...

Aylardır ölkəmizdə çəkilişləri gedən "Əli və Nino" filminin ətrafında gedən söz-söhbətlər səngimək bilmir. Ötən həftə filmin aktyoru, daha çox kaskadyor kimi çəkilişlərdə iştirak edən İran vətəndaşı Hüseyini Heyrəbadinin Bakıda döyülməsi, daha sonra sponsorlardan birinin filmin çəkilişlərinə verdiyi maliyyəni dayandırması üzündən ingilis rejissor Asif Kapadiyanın filmin çəkilişlərini yarımcı saxlaması barədə yaranan şayiələr adıçəkikən filmi yenidən diqqət mərkəzinə gətirdi.

Şayiələrin yaranmasına təkan verən əsas amillərdən biri də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk baş naziri olmuş Fətəli Xan Xoyski rolunu canlandıran türkiyəli aktyor Halit Ergençin İstanbulla geri qayıtması oldu. Aktyorun açıqlamasından belə məlum oldu ki, o, rejissor Uluç Bayrakdarın doğum günündə iştirak etmək üçün Bakıdan ayrılıb.

Tezliklə çəkiliş heyətindən də yaranan şayiələrə aydınlıq gətirildi. Mətbuata verilən açıqlamada bildirildi ki, filmin maddi problemlər səbəbindən dayandırılması ilə bağlı yayılan xəbərlər yalnız şayiədir və həqiqəti əks etdirmir. Məlumata görə, hazırda filmin çəkilişləri Türkiyə ərazisində davam edir. Azərbaycanda baş tutan çəkilişlər isə Bakı və Bakıtrafi rayonlarda - Qobustan, Bibiheybət, İçərişəhərdə həyata keçirilib.

Çəkilişlər həmçinin Azərbaycanın bölgələrində - Xınalıqda və Gədəbəydə aparılıb. Hazırda Azərbaycanda çəkilişləri yekunlaşan film Türkiyədə davam etdirilir. Məlumata görə, filmin çəkilişi ayın sonuna yekunlaşacaq və daha sonra istehsal prosesi davam edəcək.

Qeyd edək ki, filmə dünya şöhrətli aktyorlarla yanaşı, azərbaycanlı aktyorlar, o cümlədən xalq artisti Fəxrəddin Mənafov, əməkdar artistlər Pərviz Bağirov, Mehriban Zəki, Qurban İsmayilov, Pərviz Məmmədrazayev, aktyorlardan Rasim Cəfər, Dəniz Tacəddin, Xumar Səlimova, Cümşüd Zeynalov, Küşvər Şərifova, Aydın Əliyev, Nigar Güləhmədova, Bəhrüz Vaqifoğlu, Kamran Ağabalayev, Tural Əhməd, Cəmilə Tağızadə və Cövdət Şükürov da rol alıblar.

Xatırladaq ki, film Qurban Səidin "Əli və Nino" romanı əsasında ekranlaşdırılıb, müsəlman Əli ilə xristian Ninonun sevgi hekayəsindən bəhs edir. Filmin icraçı prodüseri Leyla Əliyeva, prodüseri Kris Tikyer, rejissoru "Bafta" mükafatı sahibi Asif Kapadiya, ssenari müəllifi isə "Academy Award" mükafatı laureatı Kristofer Hemptonudur.

□ Xalidə GƏRAY

"İsti havalarda insanlar daha aqressiv və cinayətə meyli olurlar"

Psixoloq: "İnsan haqlarının tapdanmasına, qadın zorakılıqlarına daha çox isti ölkələrdə rast gəlinir..."

İnsan psixoloji varlıqdır və məkan onu motivasiya edir. Artıq yaz fəslinin bir ayını geridə qoysaq da, havalər gah soyuq, gah da isti keçir. Bu cür dəyişkən hava şəraiti isə insanların sağlamlığına və ən əsası psixologiyasına təsirsiz ötürmür.

Ümumiyyətlə, insan psixologiyasına sarayların, abidələrin, şəhər həyatının, təbiətin, ümumilikdə isə ətraf mühitin özünəməxsus təsir qabiliyyəti var. Bir çox insanlar var ki, soyuq, boz havada özlərini əzgin, kefsiz, yorğun, işə həvəssiz hiss etdiklərini, günəşli havada isə yüksək əhval ruhiyyədə olduğunu desələr də, elə insanlar var ki, əksinə, soyuq havalarda yüksək əhvalda olur, günəşli havada isə özlərini pis hiss etdiklərini deyirlər.

Mütəxəssislərə görə, şəhər həyatı insanlara mənfi təsir göstərir, onları depressiyaya salır. Dünya Xoşbəxtlik Məlumat Bankı 90 ölkədə aparılan araşdırmaların nəticəsi olaraq müəyyən edib ki, insanlar kənd həyatında daha xoşbəxt yaşayırlar. İnformasiya çoxluğu, rəqabət, xəyal qırılıqları, səs-küylə dolu şəhər mühiti insan ömrünü azaltmaqla yanaşı, insanı depressiyaya, stressə salır.

ABŞ-da aparılan araşdırma zamanı məlum olub ki, kənd insanı şəhər insanından 20 il çox

yaşayır və daha sağlam olurlar. Bunun bir səbəbi də şəhər mühiti, ucalan göydələnlər, avtomobillərin tüstüsü ilə çirklənən havadır.

Bu mövzuda söhbət elədiyimiz psixoloq Dəyanət Rzayev havanın insan psixologiyasına böyük rol oynadığını bildirdi: "İnsan psixologiyasının insan fiziologiyası ilə bağlıdır. Hansısa fizioloji dəyişikliklər psixoloji dəyişikliklərə səbəb olur və orqanizm böyük stress keçirir. Məsələn, hava birdən-birə dəyişsə, bu, insan fiziologiyasına təsir edir. Əgər dünən insan bir qərar verib, havaya uyğun olaraq ertəsi gün həmin qərarını dəyişə bilər. Bu cür havalər əsasən də siyasətçilərin, iqtisadçıların qərarlarına təsir edir. Həmçinin əhval-ruhiyyədən də çox şey asılıdır. Amma isti-soyuq havanın təsiri daha böyükdür. Məsələn, birdən-birə qar-yağış yağanda hansısa xatirələr, ölkələr yada düşür. Buna uyğun olaraq da insanın qərarı dəyişə bilər. Amma qərarının birdən-birə dəyişməsinin səbəbini heç kim ha-

tin faiz dərəcəsinə uyğun artırılmasıdır: "Sığortanın tətbiq edildiyi faiz limitinin, 12 faizdən aradan qaldırılması düzgün olardı. Onsuz da banklar, xüsusən də

va ilə əlaqələndirmir. Ümumiyyətlə, şəxsiyyətin özündən də çox şey asılıdır".

Psixoloq isti havalarda insanların daha çox aqressiv və cinayətə meyli olduğunu bildirdi: "İnsanlar iki qrupa bölünür - şimal və cənub insanlar. Bunlar çox fərqlənirlər. Diqqət etsəniz görərsiniz ki, qarayanız, saç, gözləri qara olan insanlar daha aqressiv olurlar. Çünki gün beynin bir hissəsi bizim isti ölkələr sırasında olmağımıza görədir. Şimal tərəfə getsəniz görərsiniz ki, insanlar necə sakit və təmkinlidirlər".

□ Günel MANAFLI

MÜSAVAT

Son səhifə

N 90 (6118) 28 aprel 2015

Lobyanın faydaları

Çəsidindən asılı olmayaraq, lobya çox faydalı və dadlıdır. Lobyə tərkibinin zənginliyi ilə əti əvəz edir. Baxmayaraq ki, ət heyvan, lobya isə bitki mənşəli ərzaqdır. Zülal, vitamin və mikroelementlər tərkibinə görə bir-iki ərzaq növü çox oxşardır. Tez doyma hissi lobyanın tərkibindəki çoxlu miqdarda olan zülal sayəsində əmələ gəlir. Bundan başqa, onun tərkibində karbohidrat, amin turşuları, B qrup vitaminləri və C vitamini, mineral maddələr; natrium, kalium, kalsium mövcuddur. Alimlər təsdiqləyir ki, müntəzəm olaraq lobyalı yeməklər yeyən insanlar həmişə mülayim xasiyyət və sakitdir-axı lobya sinir sistemə faydalı təsir göstərir. Bundan başqa, o, orqanizmdə maddələr mübadiləsini yaxşılaşdırır. Termiki emal və konservləşdirmə zamanı lobya öz faydalı keyfiyyətlərini itirmir. Konservləşdirmə zamanı onun tərkibində 70%-ə qədər vitamin və 80%-ə qədər mineral maddə qalır. Düzdür, lobya mədədə çətin mənimsənilir və bağırsaqlarda köp əmələ gətirir. Bunun qarşısını almaq üçün ona göyərti və ədviyyat əlavə edin, yeməkdən sonra isə bir fincan nanəli çay için.

1 il də yaşasa 1 milyonu olacaq

Vyetnamın ən böyük şəhəri olan Ho Chi Mində yaşayan Nguyen Tu Tu adlı qadının tam 122 yaşı var. Dünya Rekordlarının Birliyi Nguyenin dünyanın ən yaşlı qadını olduğu faktını təsdiqləyib. Əgər yaşlı qadın bir il daha yaşayıb 123 yaşına çatarsa, maddəli iş adamı Dmitri Kaminskiyin vəd etdiyi 1 milyon dolların sahibi olacaq. XIX, XX və XXI əsrləri gören qadın 123 il yaşaya bilsə, dünyanın ən uzun müddət yaşaya bilən insanı kimi tarixə düşəcək. Nguyen 11 uşaq dünyaya gətirib. Hazırda onların yalnız ikisi yaşayır. O ən çox sevdiyi yeməyin plov olduğunu deyir, südlü şirniyyatlar isə həyatında önəmli yere sahibdir. Ailəsi və onun haqqında araşdırma aparən həkimlər Nguyenin bu günə

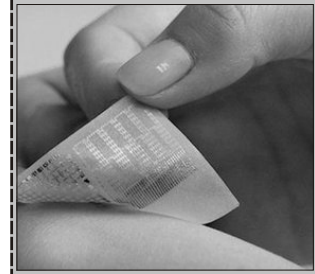

qədər xəstəxanada yatmadığını, heç bir ciddi xəstəliyi olmadığını deyiblər. "Ginnesin Rekordlar kitabı"

na görə bu günə qədər ən uzun müddət yaşayan şəxs Yaponiyada olub və 114 yaşında həyata gözlerini yumub.

Ən bahalı kompüterlər

10. "Lenovo - ThinkPad W540" - 2.300 \$ - modelin ekran ölçüsü 15.5 düyümdür, barmaq izi tanıma funksiyası və əfsanəvi ergonomik klaviaturaya sahibdir.
9. "Acer - Ferrari 1100" - 3.000 \$ - məşhur "Ferrari" brendinin elementləri üzərində hazırlanan bu model kifayət qədər xoş görünüşə malikdir.
8. "Alienware - 18" - 3.600 \$ - Ölkəmizdə məşhur olmayan bu brend əsl oyun həvəskarlarının bütün isteklərinə cavab verməyə qadirdir.
7. "Dell - Mobile Precison M6800" - 3.800 \$ - yüksək keyfiyyətli səs və qrafik görüntülərə sahibdir.
6. "Stealth MacBook - Pro ColorVare" - 6.000 \$ - bir çox müasir tələblərə cavab verən "MacBook" məhdud sayda buraxılıb.
5. "Voodoo - Envy 171" - 6.500 \$ - adi portativ kompüterdən daha çox iş qabiliyyətinə malikdir.
4. "Ego For Bentley" - 20.000 \$ - "Bentli" avtomobilinin interyerinə uyğun tikilşlərlə dizayn edilən noutbuk cəmi 250 ədəd istehsal edilib.
3. "MacBook Pro" - 30.000 \$ - üzəri qızılla örtülən noutbuk məhdud sayda istehsal edilib.
2. "Tulip E-Go Diamond" - 350.000 \$ - Üzərində zanbaq loqosu ilə istehsal edilən çanta görünüşlü bu noutbuk dünyanın ən bahalı portativ kompüterləri sırasında ikinci yerdə qərarlaşıb.
1. "Luvaglio" - 1.000.000 \$ - modelin ərəşəyə gəlməsində əl almaz, ağ qızıl və dəridən istifadə olunub.

"Ağıllı" plastir müalicəni asanlaşdıracaq

Cənubi Koreya alimləri tərəfindən hazırlanmış plastir yalnız xəstənin cəri vəziyyətinə nəzarət deyil, həmçinin ehtiyac olduqda onun orqanizminə lazımı miqdarda dərman yeridə bilər. Xəstə dərmanın qəbulunu unuda bilər, dərmana qarşı əlavə təsir özünü göstərə bilər. Milli.az istnews-a istinadən bildirir ki, məhz xəstələrin təhlükəsizliyi üçün bu "ağıllı" plastir hazırlanıb. Plastir insan orqanizminə müəyyən miqdarda dərman daxil edə bilər və insan orqanizmində dərmanın konsentrasiyası optimal səviyyəyə çatdıqda təchizatını dayandırır. Plastir uzadıla bilən materialdan hazırlanmış dördbucaq formasındadır.

Hər şeydən əvvəl, bu plastir parkinson xəstəliyindən əziyyət çəkən insanlar üçün mükəmməldir. Qıcolma zamanı plastir xəstənin bədənində az miqdarda dərman yerləşdirir, qıcolma dayanan kimi dərmanın təchizatı dayandırılır.

QOÇ - Səhhətinizin qayğısına qala bilsəniz, gün ərzində başqa narahatçılığınız olmayacaq. Nahardan sonra sevindirici xəbərlər və ya ürəyinizcə olan təkliflər alacağınız şübhə etməyin.

Qoroskop (28 aprel) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Maliyyə problemləriniz olsa da, bu, işgüzarlığınızı azaltmayacaq. Hətta ola bilsin ki, saat 15-18 arası maraqlı və perspektivli təklif də əlasınız. Özünüzü buna hazırlayın.

ƏKİZLƏR - Ulduzlar kənar təsirlərdən uzaq olmağı, yalnız öz qərarınızla addım atmağı tövsiyə edir. Bu gün spirtli içki içmək, qarğış və qeybət etmək, o cümlədən yalan vədlər vermək yolverilməzdir.

XƏRÇƏNG - Hər mənada düşərli gündür. Rastlaşdığınız hər bir hadisə ürəyinizdən xəbər verəcək. Əlbəttə ki, bunun üçün özünüz də canfəşanlıq göstərməlisiniz. Sövdələşmələrdə aktiv olun.

ŞİR - Bu təqvim təsadüflərlə başa vuraçaqsınız. Gözləmədiyiniz adamlarla, ağılınıza gətirmədiyiniz xəbərlərlə rastlaşacaqsınız. Axşama doğru sürprizlər də mümkündür. Şəxsi büdcəyinizlə bağlı narahat olmayın.

QIZ - Ulduzlar xəbər verir ki, bu təqvim şəxsi işlərinizdə yeni mərhələnin baş qaldırmasına səbəb ola bilər. Bunun üçün müsaiblərinizə diqqətlə qulaq asmalı, düz seçim etməlisiniz.

TƏRƏZİ - O qədər də ürəkəcan ərafə deyil. İlk növbədə səhhətinizə diqqət yetirin. Çünki ulduzlar sağlıq durumunuzun aşağı səviyyəyə düşəcəyini bəyan edir. Riskdən də uzaq olun.

ƏQRƏB - Saat 16-ya qədər bütün vacib işlərinizi yekunlaşdırmağa çalışın. Həmin ərafədə şəxsi işlərinizdə müsbət dönüş gözlənilir. Sonrakı müddəti isə daha çox istirahətə həsr edin.

OXATAN - Sizin üçün müəyyən mənada mistik gündür. Daxili sıxıntılarınızı və ruhi zəifliyinizi aradan qaldırmaq üçün müqəddəs ziyarətgahlarınıza üz tutun. Dini qaydaları pozmayın.

OĞLAQ - Neçə vaxtdan bəri daxilində mövcud olan gərginlik səngimədiyindən naharaqədərki ovqatınız aşağı səviyyədə ola bilər. Sonrakı saatlarda isə sürprizlər gözlənilir.

SUTÖKƏN - Astroloji göstəricilər yalnız səfər və qonaqlıqlar üçün səmərəli vaxt olduğunu bəyan edir. Digər məsələlərdə, xüsusən də fəaliyyət zəminində isə proseslər o qədər də uğurlu olmayacaq.

BALIQLAR - Kifayət qədər xoş məqamlar yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən yeni işgüzar əlaqələr, digər tərəfdənsə ətrafınızdakıların sizə bəraət qazandırması ovqatınızı yüksəldəcək.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

"Super ana" marafon qaçdı

Ingiltərədə yaşayan və bir ildir xərçəngə qarşı mübarizə aparən Angela Field adlı qadın marafon yarışında iştirak edib. Gənc qadın üzv olduğu xərçənglə mübarizə qurumuna maddi yardım göstərmək üçün bu addımı atıb. Heç vaxt siqaret çəkməyən və səhhətinə olduqca diqqət edən qadın bu xəstəliyə tutulması onu tanyanları dərindən yaralayıb. "Super ana" ləqəbi ilə tanınan Fieldanın vəziyyəti yaxşı olmadığı üçün onu əməliyyat etmək mümkün deyil. Buna baxmayaraq, ümidini itirmir və övladları ilə daha yaxşı vaxt keçirmək üçün əlindən gələni edir.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ